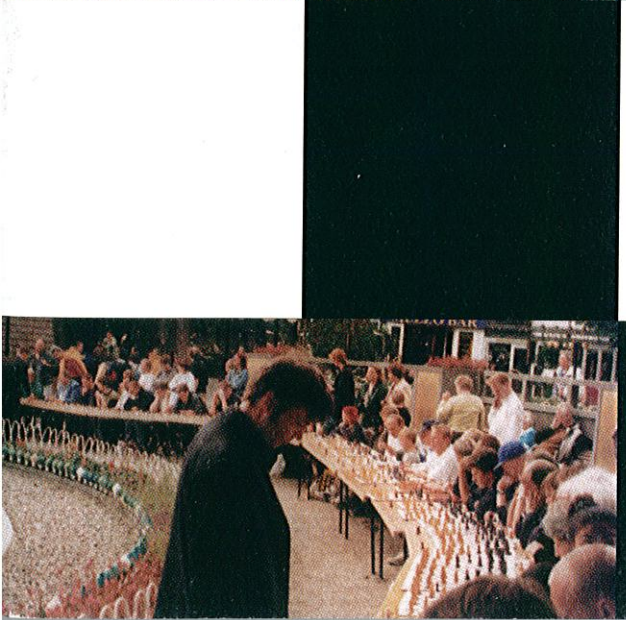
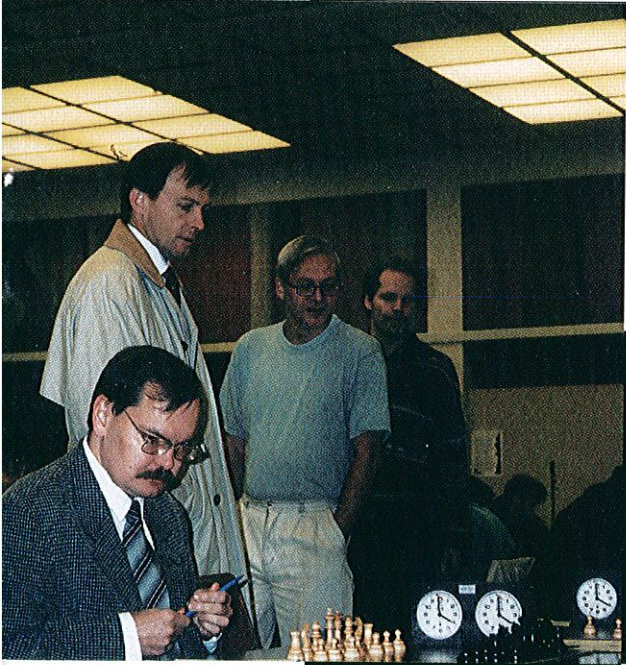

SVERIGES SCHACKFÖRBUND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1999

Sveriges Schackförbunds kongress hålls lördagen den 8 juli 2000 på Örebro Slott, med start kl 10:00

Dagordning enligt SSF:s stadgar §§ 19–27

Innehållet i 1999 års verksamhetsberättelse.

- 3 Centralstyrelsens berättelse
- 4 Förre förbundsordföranden har ordet
- 5 Nye förbundsordföranden har ordet
- 6–7 Den internationella schackscenen
- 8 Verksamhetsplan
- 9–15 Allsvenska Kommittén
- 16–25 Tävlingskommittén
- 24 Publikationskommittén
- 25 Regel- och domarkommittén
- 26–27 Utbildningskommittén
- 28–29 Skolschackskommittén
- 30–31 Projekt- & utvecklingskommittén
- 32–33 Sveriges Schackförbunds Korrespondensschackkommitté
- 34–35 SM i Lidköping
- 36–37 Schackakademien
- 38–47 1900-talets 10 Schackdecennier
- 48–51 Landslagsspelare
- 52–53 1900-talets SM-vinnare
- 54 1900-talets enda svenska schackfrimärke
- 55 Döderhultarens stulna schackgrupp, samt schack för första gången
- 56–58 Intervju med avgående förbundsordföranden Christer Wänéus
- 58–59 Bildkollage
- 60 Kansliet i Norrköping samt medlemsredovisning
- 61–72 Ekonomisk berättelse med kommentarer, noter och diagram
- 73 Redovisningsberättelse
- 74–77 SSF:s stadgar
- 78 Hedersledamöter, kongressorter mm
- 79 CS-presentation
- 80 Tävlingskalender mm

Omslagsbilder:

- *Förre Sverigemästaren Börje Jansson kommenterar Uppsala-derby på demobräde, Foto: John Hedendahl
- *Jaan Ehvest m fl i Malmö under Elitseriens tre inledningsronder med Rockaden-publik, Foto: Bo Plato
- *Simultanuppvisning i det fria vid Nordiska Schackförbundets 100-årsjubileum i Köpenhamn, Foto: Sven Novrup
- *Ulf Andersson och Jonny Hector vid fyrmästarturneringen, Foto: Lars Grahn
- *Prisutdelning för Elitseriens Guldgång Sollentuna SK, Foto: Bo Plato
- *En trio glada medaljvinnare i yngsta klassen vid flick-SM, Foto: Olle Eleby

Centralstyrelsens berättelse för Sveriges Schackförbunds 83:e verksamhetsår 1 januari–31 december 1999

Antalet medlemmar per 31 december 1999 utgjordes av 5223 seniorer samt 12462 juniorer, vilket totalt utgör 17695 medlemmar fördelade på 327 föreningar i 24 distriktsförbund.

Kongressen...

för verksamhetsåret 1998 ägde rum den 10 juli 1999 på Parketten i Lidköping vid Väneren. Kongressprotokollet redovisar fattade beslut mm.

Centralstyrelsens AU...

har svarat för löpande ärenden mellan centralstyrelsens sammanträden samt i övrigt förberett ärenden av större omfattning.

I sammanhanget skall även framhållas allt det arbete som under året bedrivits i de åtta under centralstyrelsen lydande kommittéerna.

Utmärkelser...

har under verksamhetsåret 1999 beslutats i bl a följande fall:

Collijnplaketter i

Guld: Sven-Olof Andersson, Östersund, Björn Ansner, Malmö, Ingemar Eriksson, Norrköping, Mats Eriksson, Göteborg, Allan Jonasson, Norrköping, Göran Ohlson, Örebro, Sigvard Olsson, Eslöv, Bo Plato, Hässleholm, Berndt Söderborg, Farsta och Jan Wikander, Stockholm.

Silver: Håkan Backman, Örnsköldsvik, Jonas Burman, Umeå, Johan Sigeman, Lund, Kjell-Åke Andersson, Bo Hedlund, Jalmar Sandberg och Tapio Tikkanen, samtliga Värmlands SF, samt Stig Hedenström och Lennart Lundgren, båda Västerbottens SF.

Rogardplaketten i silver: Ingemar Carlsson, Lidköping
Ungdomsledarstipendium: Lennart Wuopio, Haparanda
Schack-Gideon: Tiger Hillarp-Persson, Åstorps SS
Riltonmedaljen i silver: Hugo Karlsson, Västervik, och Olof Simu, Uppl. Bro

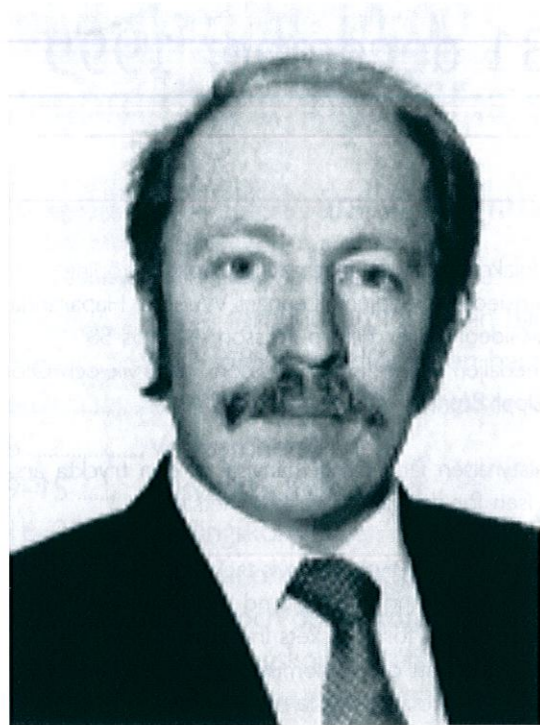
Centralstyrelsen får i övrigt hänvisa till den tryckta årsberättelsen för det gångna verksamhetsåret.

Centralstyrelsen vill avslutningsvis tacka alla inom vårt förbund – ingen nämnd ingen glömd – som på ett uppoffrande sätt arbetat för schackets framåtskridande här i landet. Detta trots att de ekonomiska förutsättningarna i dagens samhälle inte är de bästa med nedskurna bidrag mm på såväl det centrala som det lokala planet. Ett stort och varmt TACK.

Norrköping i april 2000

Christer Wänéus Förbundsordförande	Göran Ohlson v ordförande
Sven-Olof Andersson Skattmästare	Jonas Burman
Björn Ansner	Mats Eriksson
Ingvar Carlsson	Magnus Filipsson
Per Hultin	Eva Jiretorn
Johan Sigeman	Sigvard Olsson
	Per Söderberg

Förre förbundsordföranden har ordet

Christer Wänéus

Svenskt schack har verkligen utvecklats under 1900-talet från att i huvudsak ha varit ett sällskapsspel till att bedrivas i organisatoriskt uppbyggda former och förhoppningsvis på 2000-talet även bli en av de olympiska sporterna.

Hur har då svenskt schack kunnat utvecklas på detta sätt?

Jo, det finns många bidragande faktorer i sammanhanget, bl a det breda intresset för schack runt om i landet, den i princip idéellt arbetande ledarstyrkan samt de grundläggande ekonomiska förutsättningarna.

Dessa faktorer måste emellertid – och det är av största betydelse – kopplas samman för att utvecklingen skall fortsätta i oförminskad takt.

Schackintresset är, som jag tidigare nämnt, stort men man vill inte alltid registrera sig i en klubb. Detta torde ha sin orsak i bristande tid till följd av prioritering av arbete, familj & dyl, vilket främst gäller seniorerna där dock antalet registrerade varit konstant under de senaste 25 åren. Däremot har antalet registrerade ungdomar växlat under årens lopp med en nergång de senaste åren. Anledningarna till detta står säkert att finna i ett stort utbud av konkurrerande fritidssysselsättningar men enligt mitt förmenande är den konstanta ledarbristen den största "boven i dramat".

Rekrytering och utbildning av ledare på ungdomssidan måste få en framskjuten och högprioterad plats i förbundets framtida verksamhet. Centralstyrelsen har avsatt medel för denna satsning i årets budget men ansvaret åvilar minst lika mycket såväl distrikt som klubbar, där ju den lokala kännedomen finns. Samarbeta i båda riktningarna är ett måste och kommer säkert att ge resultat.

Ekonomi har alltid varit och kommer alltid att vara en nödvändig och pådrivande faktor i sammanhanget. Vi har i svenskt schack totalt sett aldrig haft bättre ekonomi än nu trots att kostnaderna ständigt ökar. Bingo-Lotto har tveklöst skapat ekonomiska förutsättningar på alla nivåer.

Med dessa ord överlämnar jag 1990-talsschacket till 2000-talet samtidigt som jag önskar Er alla – ingen nämnd och ingen glömd – många framgångsrika år till fromma för svenskt schack

Christer Wänéus

Nye förbundsordföranden har ordet

Ingvar Carlsson

Först ett varmt tack till alla Sveriges schackspelare för förtroendet att välja mig som ordförande. Det är en stor utmaning att leda förbundet in i det nya årtusendet. Framtiden för svenskt schack är ingalunda problemfri. Det är min förhoppning att jag ska lyckas motsvara de förväntningar man har rätt att ställa. Viktigare än vad ordföranden eller centralstyrelsen kan åstadkomma är dock vad alla vi schackvänner i hela landet kan uppnå med gemensamma ansträngningar och entusiasm.

Ett stort tack till Christer Wänéus som nu avslutat ett rekordlångt uppdrag som ordförande i Sveriges Schackförbund. Trots att jag varit ledamot i centralstyrelsen några år så är det först under det sista året som jag till fullo insett vidden av Christers insatser. Inte minst vill jag personligen tacka Christer för hans föredömliga sätt att överlämna de lite mindre uppenbara delarna av sitt uppdrag till oss som ska driva svenskt schack vidare.

Om förbundet vid Christers tillträde för 22 år sedan präglades av stridigheter och usel ekonomi så kännetecknas verksamheten numera av ordning och reda samt av en väsentligt bättre ekonomi. Däremot får vi konstatera att den schackliga aktiviteten mätt i medlemsantal, bidragsberättigade aktiviteter, deltagarantal i SM och skoltävlingar och troligen också klubbävlingar har minskat under de senaste åren. Bilden är dock inte helt mörk. Aldrig tidigare har det ordnats så många öppna veckoslutstävlingar som nu. Allsvenskan utvecklas. Många starka utländska spelare deltar i Allsvenskan och t ex Riltonturneringen. På samma sätt deltar flera svenska spelare i t ex Bundesliga. Hemschack med datorer och på Internet är i snabb utveckling.

Förbundets viktigaste uppgift under de närmaste åren är att bryta den nedåtgående trenden när det gäller aktivitets- och medlemsutveckling. Det torde råda ganska stor enighet om att entusiastiska ledare i klubbarna är de som i första hand kan bidra till ett trendbrott. Vi har ett stort antal klubbar med mycket engagerade ledare som visat att schacket verkligen kan utvecklas positivt. Tyvärr synes dessa klubbar nu vara i minoritet. Detta kan ändras.

Vi har i centralstyrelsen frågat oss hur vi får fler entusiastiska ledare i klubbarna. Ledarutbildning har varit ett svar. Förbundets ledarutbildning har blivit allt bättre och den tycks vara uppskattad av deltagarna. Dessa är dock alltför få och tillhör oftast redan nämnda entusiaster. I Utveckling 2000 har ett antal intressanta projekt kommit fram. De projektförslag som kan förväntas bidra till en positiv aktivitets- och medlemsutveckling är dock få.

Kanske är mer generella metoder för att stimulera aktiviteterna i klubbarna kostnadseffektivare? Centralstyrelsen har beslutat att höja det centrala aktivitetsstödet till klubbarna. Beslutet markerar ärendets vikt när det gäller att få entusiastiska ledare i klubbarna.

Centralstyrelsen avser att återkomma med ytterligare åtgärder tills utvecklingen vänts uppåt.

Ingvar Carlsson

Den internationella schackscenen 1999

Världsschackförbundet, FIDE, celebrerade sitt 75-årsjubileum i Paris i november 1999. Turbulensen kring FIDE har varit kraftigt det senaste året. Får vi uppleva 100-årsjubileet? Årets stora FIDE-evenemang har främst varit VM i Las Vegas och extrakongressen i Qatar.

VM i Las Vegas

VM spelades under sensommaren som en utslagstävling med 72 deltagare. De 36 segrarna i första omgången kompletterades till andra omgången med 28 seedade spelare. Därefter fortsatte tävlingen med 64 spelare som en traditionell cuptävling.

Från Sverige deltog Ralf Åkesson och Ulf Andersson. Ralf blev utslagen i första omgången av Anthony Miles, England. Ulf besegrade Esam Mohamed, Egypten, men blev i andra omgången utslagen av Vadim Zvjagintsev, Ryssland.

Världsmästare blev Alexander Chalifman från Ryssland som i finalomgången besegrade Vladimir Akopian från Armenien med 3,5–2,5 i en match om sex partier. Den 33-årige världsmästaren från St Petersburg var inför VM-matchen rankad som nr 45 i världen och gjorde nu sitt livs turnering.

Bland spelare som inte deltog utmärkte sig främst världsmästaren 1975–85 och 1993–99, Anatolij Karpov, som stämt FIDE på 2 000 000 CHF och 1 000 000 USD pga skada han menar sig ha lidit då han inte kunnat delta i VM 1999 vid den tidpunkt då tävlingen ägde rum. Fallet kommer att avgöras i Court of Arbitration for Sports i Lausanne.

Damernas VM-match

Damernas VM-match spelades i Kazan, Ryssland och Shenyang, Kina, i juli mellan Xie Jun, Kina och Alisa Galliamova, Ryssland. Med en remi i femtonde partiet säkrade Xie Jun segern med 8,5–6,5. Den 28-åriga kinesiskan blev därmed den andra spelaren i schackhistorien att ta tillbaka den kvinnliga VM-titeln.

FIDE-kongressen i Qatar

Extrakongressen hölls den 1–8 oktober i Doha, Qatar. Undertecknad deltog de två avslutande dagarna av kongressen. Denna var i första hand sammankallad för att behandla de stadgeändringar som Internationella Olympiska Kommitteén (IOK) krävt som en förutsättning för erkännandet av FIDE som internationell sportfederation. IOK fattade beslut om detta erkännande i mars 1999 och översände Intyg om IOK-erkännande i augusti 1999.

Stadgeändringar

Två stadgeändringar erfordrades. Den ena innebär att FIDE, dess medlemsförbund, deras klubbar och individuella spelare nu förbundet sig att hänskjuta det slutliga avgörandet av alla tvister relaterade till schack till Court of Arbitration for Sports i Lausanne (kapitel 17).

Den andra stadgeändringen är mer uppmärksammande och handlar om doping och användning av droger. Följande helt nya paragrafer fastställdes:

Kapitel 18 – Doping och droganvändning

18.1 *FIDE, dess medlemsförbund, klubbar och spelare förbinder sig, där det är tillämpligt för schackspelare såsom överenskommet mellan FIDE och den Internationella Olympiska Kommitteén, att i alla FIDE-tävlingar följa de relevanta regler och riktningar som föreskrivs av IOK och andra relevanta organ tillsatta för att övervaka idrottsmäns användande av droger och doping.*

18.2 *En medicinsk kommitté bestående av medicinsk expertis och lekmän valda på basis av deras personliga meriter ska utses av FIDE:s Presidential Board för att i samråd med relevanta organ hos Internationella Olympiska Kommitteén komma överens om listan över förbjudna substanser och dopingmetoder tillämpliga för schackspelare i tävlingar inom FIDE.*

FIDE:s vice ordförande G. Makropoulos förklarade vid kongressen att styrelsen gjorde bedömningen att det skulle dröja minst 7 till 9 år innan schack skulle kunna bli en officiell olympisk gren.

Övriga kongressfrågor

Ett stort antal andra frågor avhandlades. Kongresshandlingarna omfattade 51 bilagor:

Ovan nämnda tvist med Karpov föranledde en längre diskussion. Den slutade med att kongressen tillstyrkte FIDE:s handläggning av fallet. Det beslutades bl a att FIDE i fortsättningen inte ska bedriva några förhandlingar med enskilda spelare för att kringgå av FIDE klart fastställda regler och beslut.

En annan lång historia var hur Zsuzsa Polgar ersattes av Galliamova i damernas VM-match. Det ungerska förbundets protest mot FIDE:s hantering av frågan fick inget gensvar hos någon annan.

35 nya stormästare utnämndes bl a TIGER Hillarp-Persson. Antalet IM-utnämningar var hela 139.

Kommittén för VM-cykeln rekommenderade i sin rapport att VM 2000 skulle spelas efter samma system som VM 1999. Frågan hänsköts till senare definitivt beslut. FIDE:s Presidential Board har i februari 2000 beslutat i enlighet med det preliminära beslutet.

FIDE Commerce PLC

Detta bolag bildades i maj 1999. Syftet är enligt FIDE-ledningen att i bolaget utveckla schack på kommersiell bas. Vid Mötet i Qatar förklarade bolagsledningens Artiom Tarasov att FIDE Commerce inte hade för avsikt att styra schacket utan bara schackmarknaden. I Qatar ställdes ett antal frågor om bolaget. Antalet kritiska frågor har sedan extrakongressen ökat. Vid FIDE-kongressen i Istanbul hösten 2000 blir FIDE Commerce sannolikt en stor och omdebatterad fråga.

Europeiska Schackunionen, ECU

ECU höll kongress den 6 december 1999 i Batumi i Georgien i anslutning till Europeiska lagmästerskapet. Sveriges Schackförbund representerades av Björn Ansner. Ordförande Boris Kultin från Slovenien rapporterade om ECU:s första verksamhetsår.

Bland besluten i Batumi kan nämnas

- att godkänna upprättandet av ett permanent ECU-kansli i Berlin.
- att EM för landslag fortsättningsvis ska spelas vartannat år.
- att år 2001 starta en europeisk grand prix-tävling bestående av ECU-godkända öppna turneringar.
- att EM för klubbtag i fortsättningen ska spelas årligen mellan 15 september och 7 oktober i en enda schweizergrupp om 7 ronder. Sverige har rätt att delta med två lag.

Nordiska Schackförbundet

Vid årsmötet 1999 i Gentofte, Danmark, utsågs en arbetsgrupp med bl a Björn Ansner som fick i uppdrag att ta fram ett nytt stadgeförslag och nya regler för Nordiska Mästerskapet.

Arild Rimestad, Färöarna, har valts till ny ordförande. Till ny generalsekreterare har Johan Sigeman, Sverige utsetts.

Diskussioner om ett gemensamt nordiskt agerande i FIDE har förts. Dessa avses att fördjupas under år 2000 främst med anledning av FIDE:s ekonomi och oklarheterna kring ovan nämnda FIDE Commerce.

Rolf Littorin

I och med utgången av 1999 avgår Rolf Littorin som mångårig svensk FIDE-delegat tillsammans med Christer Wänéus. De ersätts av Ingvar Carlsson och Göran Ohlson. Vi har alla i decennier kunnat ta del av Rolfs föredömliga rapportering från FIDE. Att Rolf dessutom varit en stöttepelare för FIDE framstår för undertecknad med allt större tydlighet efter extrakongressen i Qatar.

Ingvar Carlsson

Ingvar Carlsson på scenen, dock inte i den internationella det här fallet, utan som prisutdelare vid skol-SM där Marta Nestorow får pris som bästa flicka. Det var hennes andra toppplacering och kanske en internationell schackpremiär står på tur om 10-talet år?

Sveriges Schackförbunds Verksamhetsplan

Sveriges Schackförbund skall organisera, utveckla och främja schackspelet med huvudinriktning på ungdomsverksamhet och breddschack. Förbundet skall särskilt verka för att engagera fler ungdomar och ge dessa meningsfull fritid med inriktning på bl a underrepresenterade grupper såsom flickor, handikappade och invandrare.

I hela sin verksamhet skall förbundet och dess organ verka för en demokratisk fostran och jämställdhet mellan kön och olika grupper. Schackspelet skall bedrivas och organiseras på ett sådant sätt, att det fördjupar de mänskliga relationerna genom ett sportligt och kamratligt utbyte såväl nationellt som internationellt.

Sveriges Schackförbund skall också verka för att samla alla former av schackspel inom förbundet.

Kongressen

Kongressen är Sveriges Schackförbunds högsta beslutande organ och anger förbundets verksamhetsinriktning.

Centralstyrelsen

Centralstyrelsen skall enligt stadgarna och kongressens beslut på ett ändamålsenligt sätt organisera den centrala, regionala och lokala verksamheten samt i övrigt främja och utveckla schackspelet.

Centralstyrelsen skall med särskild tyngdpunkt på ungdomsverksamheten främja medlemsrekryteringen regionalt och lokalt. För de närmaste åren skall särskilda åtgärder vidtas för att öka aktivitets- och medlemsantalet.

Kommittéverksamheten

Allsvenska Kommittén (AK) skall organisera och utveckla lagschacket i ett lämpligt anpassat allsvenskt seriesystem

Publikationskommittén (PK) skall i första hand utge och marknadsföra vår förbundstidskrift.

Projekt- och utvecklingskommittén (PRUK) skall genom projekt eller på annat lämpligt sätt bidra till utvecklingen av svenskt schack och då främst ledar- och medlemsrekrytering.

Regel- och Domarkommittén (REDO) skall utarbeta rättvisa och enhetliga spelregler och tävlingsbestämmelser samt svara för att utbildade schackdomare finns.

Skolschackkommittén (SKOL) skall ha det övergripande ansvaret för utvecklingen av schackverksamheten i skolorna, däri inbegripet även Schackfyran.

Korrespondensschackkommittén (SSKK) skall organisera, främja och utveckla korrshacket.

Tävlingskommittén (TK) skall ha ansvaret för vår internationella tävlingsverksamhet liksom de SM-tävlingar som inte lyder under annan kommitté, vilket betyder främst kongress-tävlingarna och Öppna SM.

Utbildningskommittén (UK) skall främst organisera förbundets bildningsverksamhet och då speciellt ledarutbildningen, tillhandahålla instruktionsmaterial samt svara för lokalt aktivitetsstöd liksom utbildningsbidrag.

IT-gruppen (IT) skall utveckla förbundets IT-stöd och ansvara för att förbundet har en fungerande hemsida.

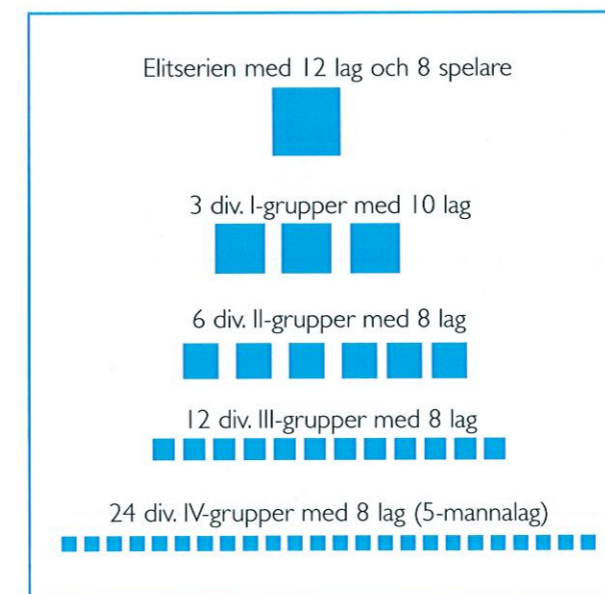
Allsvenska kommittén (AK)

Det moderna Allsvenska seriesystemets 31:a säsong med "nygamla storlag" i Elitserien och där SM-titelförsvararna tog nytt guld

Säsongen 1969/70 startade det moderna Allsvenska seriesystemet där endast klubbtag var tillåtna och premiärsäsongen innehöll 48 lag fördelade på två division I-grupper och fyra div II-grupper. Den Allsvenska lagpyramiden fortsatte sedan att byggas och den första stora förändringen kom vid Elitseriepremiären 1987/88, följd av tre div I-grupper med 10 lag vardera säsongen 1992/93 då det också blev helgsammandragning de tre sista ronderna på samma sätt som i Elitserien. Den 30:e Allsvenska säsongen 1998/99 inleddes sedan med nyheten 12 lag i Elitserien och de tre första ronderna under en helg på en plats, med samma upplägg som de tre avslutande ronderna 9-11.

En fullständig utvärdering kommer att göras omedelbart efter säsongen 2000/01 avseende hela det Allsvenska seriesystemet, med en stor klubb- och lagledarträff lördagen den 31 mars 2001 i Stockholm som upptakt, delvis med enkäten som gjordes under våren 1999 som grund.

Fram till dess, och sannolikt minst en säsong till eftersom eventuella större förändringar inte kan göras omedelbart, ser i alla fall den Allsvenska pyramiden ut på följande sätt:

Detta innebär teoretiskt totalt 378 lag men de senaste åren har det varit ett antal vakanser i division IV i några distrikt/regioner som tappat lag av någon anledning, vilket bör vara med som en viktig utrednings- och åtgärdsfråga i ovan nämnda utvärdering.

I de ovanstående klubbarnas/lagens till kansliet i Norrköping insända laguppställningar under den Allsvenska startperioden sept/okt 2000 kommer över 2.400 schackspelare att finnas förtecknade, vilket senare under säsongen

brukar kompletteras med reserver vilket innebär att i hela det Allsvenska seriesystemet deltar nära 3.000 spelare under säsongen.

Vi skall heller inte glömma bort att många distrikt ute i landet har egna distriktsserier i division V och i enstaka fall även div VI och VII. Det är dock inte alls säkert att dessa lag passar in geografiskt i de div IV-serier som har vakanser, eller överhuvudtaget vill spela i en högre serie.

I en undersökning för några år sedan konstaterades att ca 25 % av alla spelarna var ungdomar upp till 25 år. Därmed är även Allsvenskan, vilken officiellt betraktas som seniorverksamhet, en viktig och trovärdig grund för Sveriges Schackförbunds profil som ungdomsförbund. Dessutom finns Juniorallsvenskan som en separat serie vilken spelas koncentrerat under hösten och där det senast blev samma ordningsföljd som i Elitserien d v s Sollentuna SK vann tätt följd av SK Rockaden, Stockholm. En div I-serie med 6 lag och en div II-serie med 16 lag, alla med 4-mannalag, är det nuvarande upplägget med Juniorallsvenskan vilken är representerad med lag inom ramen Skåne-Gotland-Stockholm-Sundsvall-Göteborg. Denna tävling, tillsammans med Kadettallsvenskan, finns närmare redovisad under Tävlingskommitténs avsnitt.

Enkäten

Den i inledningen nämnda enkäten måste belysas lite närmare, speciellt med tanke på det ovanligt positiva gensvaret vad gäller svarsfrekvens på den här typen av frågor, som kanske normalt brukar engagera bara de mest aktiva lagledarna;

* Av totalt 215 klubbar som har ett eller flera lag i Allsvenskan svarade hela 68 vilket är 31,6% och måste anses som bra.

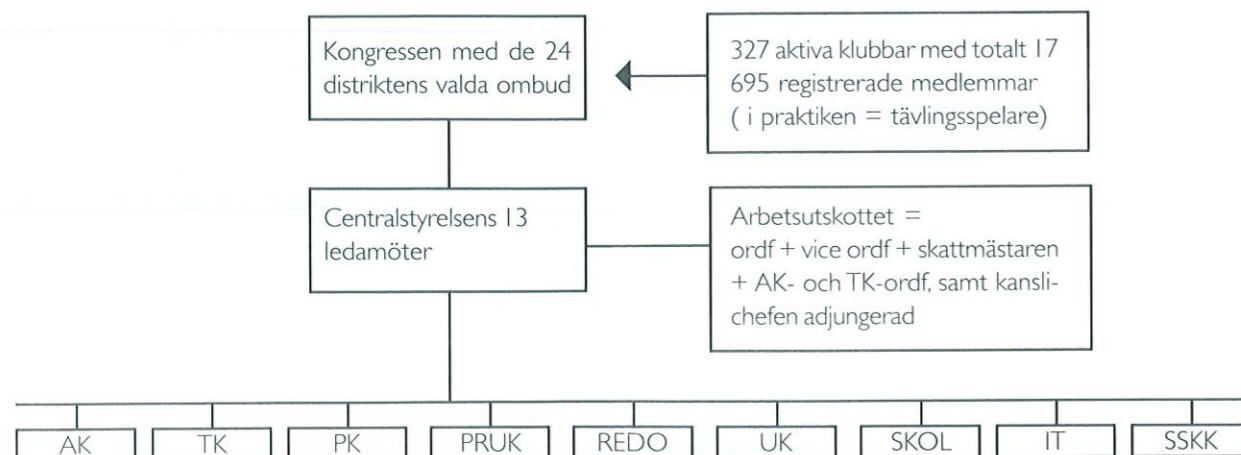
* Därav 7 av 12 Elitserieklubbar (58,3%) och 14 av tjugofem div I-klubbar (56%) visar kanske att många av frågorna bedömdes beröra i första hand de största klubbarna.

* De totalt 25 frågorna kunde besvaras med siffrorna 1-5 med graderingen "mycket bra eller absolut ja" för 5 och "dåligt eller absolut nej" för 1, samt 2,3 och 4 på skalan däremellan.

* Dessutom hade 44 klubbar skrivit egna synpunkter som komplement, många av dem bra.

* De första fem frågorna behandlade det nuvarande seriesystemet och här svarade en mycket klar majoritet på att behålla den nuvarande ordningen, åtminstone i de tre år AK aviserat med efterföljande utvärdering.

* Den nya regeln om WO inne i laget med påföljd för den enskilde spelaren istället för hela laget uppfattades som

Elitserien 99/00 startade med de tre första ronderna i Malmö där bl a 16 stormästare och 24 internationella mästare återfanns i de 12 klubbarnas laguppställningar. Reglerna tillåter numera två utländska spelare i resp lag vilket

fått till följd att klubbarna förstärkt med spelare från Ryssland, Vitryssland, Finland, Lettland, Danmark, Island, Tyskland, Polen, Estland och Norge. Här nedan ett axplock från den stjärnspäckade Elitseriepremiären helgen 15-17 okt 1999:

en positiv förändring, trots vissa brister i kontrollmöjligheterna.

* Den omdiskuterade regeln om att B-lag ej skall kunna tävla om SM-guldet, dvs ej få delta i Elitserien, gav en klar majoritet för regeln i Div I och nedåt i divisionerna samt en knapp majoritet för bland Elitserielagen.

* Att försöka ändra 30-minutersregeln för ankomst till sitt parti till 0-tolerans, dvs att när matchen börjar skall alla vara på plats föll inte i god jord. Ett snittsvar på ca 2,5 visade att tiden ännu inte är mogen för sådana nyordningar, åtminstone inte vid tidpunkten våren 99.

* Att införa någon form av spelarlicens för alla tävlingspelare upplevdes positivt, tom om klubbarna skulle få vara med och betala en liten slant till den gigantiska förstagångs-inmatningen i datorn.

* Nuvarande regel om tillåtelse för högst två utländska spelare i resp lag var det en, något förvånande, absolut positiv inställning till. Endast en klubb var helt negativ.

* Det fanns ytterligare frågor men dessa hade inte någon kontroversiell innebörd och heller inga överraskande svar åt det ena eller andra hållet

* I en senare separat utförd enkät betr ELO-registrering

av Elitserien och Div I som gjordes i samband med de tre inledningsronderna i Elitserien, konstaterades en klar majoritet för men sannolikt var de högst ELO-rankade spelarna minst positiva.

Elitserien

En mycket trevlig inramning av de tre slutronderna i Elitserien gavs av arrangörsklubben Skara SS, som dessutom var nykomling men som genom förstärkningar i laget klarade nytt kontrakt, om än med knapp nöd och i absolut sista matchen. Standardlottningen med de på förhand två bästa lagen som möts i sista ronden gav även denna säsong en avgörande match mellan Sollentuna SK och SK Rockaden där ett oavgjort resultat visade sig räcka för att regerande mästarna Sollentuna skulle ta andra raka SM-guldet tom med viss marginal. De båda gamla storklubbarna Wasa SK och Lunds ASK gjorde comeback med den äran och därmed lyckades alla tre nykomlingarna klara nytt kontrakt, vilket nog inte hänt tidigare. SS Manhem hade behövt slå redan klara SS Luleå i sista ronden för att hänga kvar men oavgjort räckte inte vilket också blev resultatet. Limhamns SK nöjde sig med 4-4 mot Södra/SASS vilket räckte för Elitseriespel även nästa år, med 1 partipoängs marginal! Schack 08 behövde vinna mot starka Farsta SK vilket man också gjorde med minsta möjliga marginal, men Farsta hade redan dessförinnan säkrat en något överraskande bronsplats. Slutligen behövde Wasa SK vinna mot nykomlingskollegan LASK, vilket man också gjorde mot ett något decimerat Skåne-lag.

Av ovanstående kan därmed utläsas att samtliga matcher i sista omgången hade betydelse för Guldstriden eller nedflyttningsspöket, och alla 6 matcherna slutade 4-4 eller 4½-3½.

Tala om dramatik!

De tre Division I-serierna

Någon större överraskning bjöds inte i någon av serierna och dessutom tog SK Kamraterna och Kirsebergs SK full pott i de tre slutrondernas helgsammandragning varför det inte blev någon större dramatik på arrangörsorterna Lindesberg resp Kristianstad. Västerås ÖSK/SA var inte mycket sämre i norrgruppen utan tog 5 av 6 i slutronderna och lämnade tvåan Upsala ASS fyra poäng efter sig i slutprotokollet.

Västerås och Kamraterna från Göteborg har redan sin plats i Elitseriens maratontabell medan Kirseberg blir det 24:e laget som tar sig in på den här prestigefyllda listan som speglar 13 säsonger. Intressant kuriositet att nu Elitseriens 12-lagsbesättning gått ett helt varv, dvs omsatt 24 lag från nu den 14:e säsongen 2000/01.

Även om lottningen slumpade sig så att den riktigt sportsliga dramaten i slutronderna uteblev den här gången, vilket AK redan har försökt förändra till det bättre i lottningen till 00/01, så upplevs dessa helgsammandragningar positivt på många olika sätt.

Årets arrangör av Div I Mellersta, nykomlingen Linde SK

från Lindesberg i Bergslagen, satsade på ett annorlunda upplägg. Redan när den trevligt utformade inbjudan kom anade man ett nytänkande i kombination med ett fördelaktigt pris för mat och logi, till om erbjöds särskilt hyrda bussar för de mer långväga gästerna från Göteborg och Västervik.

Lindesberg är ju redan det en ort som man inte passerar så ofta, vilket är synd för det är en både vacker och trevlig plats, men man skulle dessutom ge sig 5 mil norrut i Bergslags-skogarna på vägar som till om de flesta länsboende aldrig färdats på.

När man kom fram till slutmålet Klotens fritidsanläggning, det var faktiskt asfalterade och bra vägar hela tiden, så började man ana att här var det äkta naturupplevelser som gällde.

Ett sjösystem runt hela anläggningen, som var utspridd på flera kvadratkilometers yta, gav ett fantastiskt första-handsintryck med den lilla Bergslagsbyn Kloten som central punkt. Huvudbyggnaden med reception och konferenscenter var beläget på en höjd intill en av sjöarna med en vidunderlig utsikt från större delarna av spellokalerna. Fruktos och övriga måltider i form av lunch och middag serverades i en skolbyggnad ca 1,5 km från konferenscenter och faktiskt så passade de flesta schackspelarna på att få lite frisk luft och motion genom promenader till och från maten. Sällan har man väl sett så många fräscha schackspelare sätta sig vid schackbrädet efter frukost!

Övernattning skedde i timrade fjällstugor av högsta kvalitet vilka fanns utspridda i hela fritidsområdet. Tre sovrum i varje stuga och stort kök och allrum med TV och telefon samt självklart toppmoderna utrymmen i dusch/toalett. I huvudbyggnaden fanns bastu/pingisrum/pub/samlingslokaler och man hade ordnat blixtturering på lördagskvällen. De som hellre tog en öl och umgicks med med- och motspelare på detta sätt befann sig överraskande komma rakt in i genuin engelsk pubmiljö när man öppnade den kanske avsiktligt lite oansenliga dörren i denna timrade konferensanläggnings källarplan.

För den som var extra ambitiös vad gäller frisk luft och motion så fanns det självklart många motionsspår och gångstigar runt sjöarna och närområdet. Närmaste samhälle med kiosk och affär låg 2 mil därifrån men det kändes inte som man saknade något av det. En extra service i form av smörgås och kakor samt kaffe och dricka utan kostnad under partiets gång var en både överraskande och glädjande nyhet som verkligen uppskattades. Dessutom fick man lagad mat igen när spelet var slut på söndagseftermiddagen vilket särskilt de långväga gästerna uppskattade. För de slutspelsorter som har möjlighet kändes detta som ett bra alternativ men därmed intet ont sagt om mer traditionella schackspelsmiljöer där man också kan göra attraktiva arrangemang.

Limhamn försvarade cuptiteln

Fina insatser av Helsingborg och Karlskoga

Saxat från TFS nr 5-99

Limhamn SK försvarade med glans fjolårets cupmästartitel då finalturneringen spelades i Örebro 8-9 maj. Övriga Elitserielag hade svårt att hävda sig medan Helsingborgs ASK och Karlskoga SK överraskade positivt.

Limhamn gjorde ett säkert intryck och på de tre matcherna gav man endast ifrån sig fem remier: Helsingborgs ASK skrev historia genom att slå ut två Elitserielag och bli första division III-lag som spelade final i finalen. Karlskoga stod för den i särklass största skrällen genom att slå ut stjärnspäckade Sollentuna SK (två GM och två IM) som liksom 1998 förvisades till den nedre halvan.

Som vanligt höll Göran Ohlson, sedan flera år ordförande i Sveriges Schackförbunds allsvenska kommitté, i trådarna och liksom i fjol ägde tävlingarna rum i Örebro slott Om Ohlson får som han vill kommer slottet att bli spelplats även för det nya seklets första SM-arrangemang.

I cupfinalen den elfte i ordningen sedan premiären 1988, tillämpades samma bonussystem som tidigare, dvs lag från lägre divisioner erhöll en bonuspoäng per division. I händelse av oavgjort gick det lag som hade lägst medelranking vidare. Betänketiden var 30 drag på 1½ timme samt därefter en timme för resten av partiet.

Kvartsfinaler

Med ett par reserver skulle Helsingborg ASK rimligen inte ha mycket att hämta mot SS Manhem. Göteborgarna var visserligen inte heller ordinarie men Joel Åkesson på sista bord hade ändå avsevärt högre ranking än samtliga spelare i motståndarlaget

Dock, tre bonuspoäng var för mycket att hämta in. Henrik Hedberg knep en inledande halva mot Åkesson, varefter avgörandet föll på andra bord. Här miste Manhems Ove Kinnmark en bonde efter en felaktig schack i tidsnöden och blev sedan obönhörligen nedpressad av Björn Fagerström.

Växjö, också med ett par reserver: kunde däremot inte rubba Limhamn som tidigt kvitterade och sedan drog ifrån. En av dem som visade vägen var Stefan Schneider på bord 5.

Wasa SK som vann premiärturneringen 1998 men som inte har varit i final sedan 1991, fick slita mot SK Rockaden, Umeå sedan Fredrik Lindgren klarat remi mot stormästaren Tom Wedberg på bord 1 och Rikard Engman besegrat Göran Åström på bord 5.

Till sist lyckades stockholmarna ändå greja segern. Matchhjältar blev Simon Webb och Ragnar Nyström, som spelade hem var sitt tomslutspel mot Dan Andersson respektive Per Wikström.

Med fjolårets katastrof mot Söderhamns-Alliansen i färskt minne gick Sollentuna till verket med stor beslutsamhet mot Karlskoga och radade till synes utan större besvär upp tre ettor.

För en av dem stod Emanuel Berg som kombinerade snyggt på bord 4.

Med två partier kvar var ställningen 3-3. På toppbordet var det ovisst om Evgenij Agrest skulle kunna krama fram någon vinst ur ett dubbelt löparslutspel mot Lars Madebrink och på bord 3 hade Alexander Matros en 'död' remiställning mot Lars Nilsson.

Sollentuna var piskat att ta 1½ poäng för att gå vidare och när Matros ville fullfölja en dragupprepning fick han order att fortsätta. Strax därefter gjorde han en självmordsbetonad bondeframstöt och förlorade.

Det båtade sedan föga att Agrest lyckades vinna sitt parti. Medelrankingen 2121 mot 2486. avgjorde till värmlänningarnas fördel.

Semifinaler

Eftersom resultatet i den första ronden bestämmer om man är

fågel eller fisk blir det gärna lite avslaget i den andra. Det stämde bara till hälften i årets turnering.

Karlskoga och Växjö var utan chans mot Limhamn respektive Sollentuna. Skåningarnas enda poängförlost noterades för Johan Hellsten som var mycket illa ute mot Lars Blomström men till sist ändå räddade en halva. Stefan Schneider fortsatte att briljera.

Helsingborgs ASK svarade för en ny stark insats genom att faktiskt klara 3-3 mot Wasa. Efter bortåt fyra timmars hård kamp stod det 1-1 sedan HASK:s Stefan Håkansson överspelat Teodor Hellborg och vunnit på tid och Göran Åström nästan samtidigt kvitterat mot Patrik Nilsson.

I de fyra återstående partierna var ställningen remibetonad och poängen kom också att delas på samtliga bord. Den avgörande halvan erövrades av Anders Hansen som fick upp evig schack mot Ragnar Nyström på bord 5. Därmed var loppet kört för Wasa.

Manhem fick göra gott skäl för sig mot Rockaden, Umeå och segermarginalen blev den minsta möjliga. På toppbordet vann visserligen Rikard Winsnes pjäs och parti mot Dan Andersson efter endast 16 drag men i övrigt blev det långa och hårda partier.

Mot Mats Eriksson respektive Claes-Göran Olausson tog Mats (remi) och Fredrik Lindgren (vinst) 1½ poäng men västerbottningarna hade behövt ytterligare en remi.

Finaler

Toppmatchen fick ett rätt odramatiskt förlopp, möjligen delvis beroende på att HASK-spelarna tycktes ha stor respekt för sina motståndare. Limhamn tog raskt ledningen med 3-0 varpå Jonny Hector spädde på med ännu en etta.

Sedan Johan Hellsten på bord 2 räddat en halv poäng i ett svårt slutspel mot Jan Ohlin säkrade Stellan Brynell segern på bord 3 genom att bjuda remi i överlägsen ställning mot Stefan Håkansson. Med tanke på medelrankingen hade man råd att tappa en poäng, men inte mer.

Wasa inkasserade tidigt ett par vinster mot Karlskoga, vars toppspelare Lars Madebrink emellertid klarade remi mot Tom Wedberg. Möjligen avgjordes matchen på bord 5, där Bengt Eriksson med två pjäser för torn och bonde förlorade på tid mot Ragnar Nyström.

Elitseriemötet mellan Manhem och Sollentuna blev en kampfylld historia och vid tidskontrollen efter tre timmar pågick fortfarande samtliga partier.

Luis Couso gav Sollentuna ledningen på sista bord och sedan Agrest som vit bjudit remi mot Winsnes på första vann lagen vardera två segrar.

Den avgörande ettan blev det Alexander Matros förunnat att bärga på bord 3. I ett slutspel med merbonde och bättre tid sydde han ihop ett mattnät åt Ove Kinnmark.

Matchen om sjunde och åttonde plats slöt med klar seger för Rockaden, Umeå. Siffrorna var i största laget - på två bord hade smålänningarna vinstspel men måste i båda fallen nöja sig med remi.

Sluttabell: 1) Limhamns SK, 2) Helsingborgs ASK, 3) Wasa SK, 4) Karlskoga SK, 5) Sollentuna SK, 6) SS Manhem, 7) SK Rockaden, Umeå, 8) Växjö SK.

Fyra spelare vann samtliga tre partier: Jonny Hector, Stefan Schneider och Daniel Carlsson, alla Limhamns SK, samt Sergej Ivanov, Sollentuna SK.

Schackfolk

Saxat från TFS nr 8-99

Inför höstsäsongen hade närmare 170 spelarövergångar registrerats av Sveriges Schackförbunds kansli i Norrköping. Till detta kommer ett antal utländska spelare som inkluderats i laguppställningarna. Här är ett axplock, med början bland Elitserieklubbarna:

Rikard Backelin har lämnat Farsta SK för Huskvarna ASK. I gengäld har Farsta fått Niclas Hjelm från SK Rockaden och man har dessutom kontrakterat två danska IM, Klaus Berg och Jens Ove Fries Nielsen.

Emanuel Berg, Sollentuna SK går, som TFS tidigare berättat, till Lunds ASK men ersätts omgående av en annan duktig junior, Pontus Carlsson, Linköpings ASS. Sollentuna har även fått Peter Bergström från Solna SS.

Ferdinand Hellers överger Eksjö SK till förmån för sin gamla klubb Wasa SK. Smålänningarna ersätts med svensktalande polske stormästaren Jacek Gdąński.

Damlandslagets Susanne Berg går från SK Rockaden till Kristallens SK.

Schack 08 har förlorat Hans Jonsson, som numera bor i Östersund, till därvarande SS och Joakim Nylander till Finspångs SK. Dock har Per Wikström kommit tillbaka från SK Rockaden, Umeå.

Jan Möller flyttar från Skara SS till SS Manhem. Göteborgsklubben förlorar emellertid Daniel Ronneland till Uppsala ASS, som också får Staffan Engström från SK Rockaden, Umeå. I Västsverige noteras vidare att Sven Svensson, SK Kamraterna har gått till Skara SS.

Malmö SS, som tävlade i division I i fjol, har beslutat att dra sig ur Allsvenskan. Det har medfört att flera spelare lämnat klubben: Erno Bäck till Limhamns SK, Arnthor Einarsson till Åstorps SS, Harald Nilsson till Malmö AS och Johan Sigeman till Lunds ASK.

En annan turbulent Skåneklubb är Åstorps SS. Som TFS tidigare meddelat har Tiger Hillarp-Persson gått till Skara SS och Jesper Hall till Lunds ASK. Dessutom har Mikael Johansson flyttat till Helsingborgs ASK, Alexander Brontz till Farsta SK och Anders Svensson till Bräkne-Hoby SK. I gengäld har Åstorp fått tillbaka Kenneth Josefsson från Helsingborgs ASK och som nytt toppnamn lanserar man danske IM Carsten Høj.

SS Luleå har fått en intressant förstärkning i form av ryskan Evgenia Pavlovskaja, gift med Emil Hermansson. Hon studerar Lund så paret har just bosatt sig i Stockamöllan utanför Eslöv. Det blir lång väg till hemmatcherna...

Europa-Cupen

Sollentunas deltagande i kvalet till det femtonde årets Europacup för klubbtag som i den regionen spelades i Estland redovisas under Tävlingskommitténs avsnitt, men vad som kan sägas därutöver är att det sannolikt blir en helt ny modell från 2000 med spel i en följd under ca en vecka och i Monrad-form för de deltagande förväntade ca 50 klubbtag. AK ser med intresse och spänning fram emot den nyordningen och kan kanske få impulser till en ny utformning av Svenska Cupen. Deltagandet i regionkvalen de senaste åren har inte varit tillfredsställande även om sedan finalen alltid blir en höjdpunkt både sportsligt och trivselmässigt samt god PR för schacket. Man har dock rätt att fråga sig om kostnaderna för Svenska Cupen står i proportion till tävlingsbehållningen i jämförelse med övrig verksamhet i AK. Det förtjänar också att observeras att kostnaderna för Europa-Cupen tidigare togs ur centrala medel men att alla tre verksamhetsgrenarna i AK numera finansieras via startavgifter.

Framtiden

för svenskt lagschack hoppas vi i Allsvenska Kommittén skall vara orubbat stark med fortsatt stort intresse för den gigantiska Allsvenska armadan med slagskeppet Elitserien i täten. Vi ser också med intresse fram emot den planerade stora utvärderingen våren 2001 tillsammans med alla engagerade och kreativa klubb- och lagledare. Trots dessa förhoppningar tar inte AK:s ledamöter för givet att sitta kvar för evigt, även om speciellt undertecknad (ordf) för länge sedan passerat gränsen för "normal arbetstid" i sådana här sammanhang. Vår totala gemensamma erfarenhetstid i AK är 49 år vilket måhända avskräcker i all sin kuriositet, men vi lovar i alla fall att stå till förfogande så länge vi har gnistan och glädjen kvar för de arbetsuppgifter som centralstyrelsen ålägger oss.

Göran Ohlson, ordf, invald 1985

Rune Emanuelsson, invald 1988

Ingemar Eriksson, invald 1989

Sven-Olof Andersson, invald 1991

Ronny Andersson, invald 1998

Elitserien

1. Sollentuna SK	11	10	1	0	61	21
2. SK Rockaden	11	9	1	1	57½	19
3. Farsta SK	11	5	2	4	46½	12
4. SS Luleå	11	5	2	4	41	12
5. Schack 08	11	4	2	5	44½	10
6. Lunds ASK	11	5	0	6	44	10
7. Skara SS	11	5	0	6	42	10
8. Wasa SK	11	5	0	6	42	10
9. Limhamns SK	11	3	2	6	40½	8
10. SS Manhem	11	3	2	6	39½	8
11. SK Passanten	11	2	3	6	37½	7
12. Södra/SASS	11	1	3	7	31½	5

Div I norra

1. Västerås ÖSK/SA	9	8	1	0	48	17
2. Upsala ASS	9	6	1	2	43½	13
3. SK Rockaden II	9	6	1	2	42	13
4. Solna SS	9	5	1	3	44	11
5. Eskilstuna SK	9	4	2	3	39	10
6. Horndals SK	9	4	0	5	36½	8
7. Stockholms SS	9	3	1	5	32	7
8. Schack 78	9	2	1	6	28	5
9. SK Rockaden III	9	1	1	7	24	3
10. Midälva SK	9	1	0	8	22	2

Div 1 mellersta

1. SK Kamraterna	9	9	0	0	53½	18
2. SS Manhem II	9	6	1	2	44½	13
3. Linde SK	9	4	4	1	40	12
4. Linköpings ASS	9	5	1	3	43½	11
5. Västerviks ASK	9	5	1	3	38	11
6. Lundby SS	9	3	0	6	31	6
7. Örebro SS	9	2	2	5	29	6
8. Schack 08 II	9	2	1	6	31	5
9. SS Manhem III	9	2	0	7	25	4
10. LASS II	9	2	0	7	22	4

Div I södra

1. Kirsebergs SK	9	8	0	1	47½	16
2. Åstorps SS	9	7	1	1	48½	15
3. Eksjö SK	9	7	1	1	47½	15
4. Limhamns SK II	9	4	1	4	37½	9
5. Malmö AS	9	3	3	3	36	9
6. Växjö SK	9	4	1	4	34	9
7. En Passant	9	4	0	5	34½	8
8. Rödeby SK	9	2	1	6	31½	5
9. Halmstads SS	9	1	0	8	25	2
10. Kristianstad SK	9	1	0	8	18	2

SVENSKA CUPEN:s finalegrare 1988–99 (11 tävlingar; finalerna i Stockholm 88–90 och Örebro 91–99)

1988 Wasa SK	1992 Limhamns SK	1996 Skara SS
1989 SK Rockaden, Sthlm	1993 Lunds ASK	1997 SS Manhem
1990 SK Rockaden, Sthlm	1994 Spelades ej p g a Europacup samma tid	1998 Limhamns SK
1991 SK Rockaden, Sthlm	1995 Södra/SASS	1999 Limhamns SK

Segrare i Div II-grupperna

SK Rockaden, Umeå
Vällingby/Hässelby SA
KH-Alliansen
Majorna SS
Hultsfreds SK
Helsingborgs ASK

Segrare i Div III-grupperna

SK Rockaden II, Umeå
Sandvikens SK
Södra/SASS II
Botkyrka SK
Västerås ÖSK II
Finspångs SK
Skara SS II
Angereds SS
Huskvarna ASK
Hässleholmsalliansen
Harplinge SS
Kirsebergs SK II

Segrare i Div IV-grupperna

Östersunds SS II
Horndals SK II
Schack 78 II
Åkersberga SK
Haninge SS
Nynäshamns SK
Hägerstens SK III
Linde SK II
Eskilstuna FF
Balkan
Säffle SK
Kamraterna, Trollhättan
Kinna SK
SS Manhem VII
Mölnåls SK
Motala SK
SK Banat
Emmaboda SK
Schack 70
Karlskrona SV
Skromberga SK
Kirsebergs SK III
Limhamns SK V

Maratontabell

från de 18 första säsongerna 1969/70–1986/87 avseende dåvarande högsta serien div. I S och N.

	säsonger	matcher	vunna	oavgjorda	förlorade	parti-poäng	matchpoäng	
1. Wasa SK Stockholm	18	126	80	14	32	587	-421	174
2. Lunds ASK	17	119	72	18	29	562½	-389½	162
3. SK Rockaden, Stockholm	15	105	71	13	21	495	-352	155
4. Limhamns SK	18	126	61	22	43	528½	-479½	144
5. Uppsala ASS	15	105	56	14	35	445½	-394½	126
6. SS Manhem, Göteborg	15	105	54	15	36	456	-384	123
7. SS Allians, Skänninge	14	98	47	13	38	396	-388	107
8. SK Kamraterna, Göteborg	13	91	44	16	31	387½	-340½	104
9. Vällingby SS	11	77	39	8	30	321½	-294½	86
10. Solna SS	12	84	35	14	35	338	-334	84
11. Lundby SS, Göteborg	13	91	34	15	42	355½	-372½	83
12. Uppsala Akademiska SK	13	91	30	13	48	329	-399	73
13. Åstorps SS	9	63	29	13	21	272½	-231½	71
14. Jönköpings SS	10	70	27	13	20	271½	-288½	67
15. SK SASS, Stockholm	7	49	18	10	21	196½	-195½	56
16. Södra SS, Stockholm	9	63	25	5	33	246	-258	55
17. Schack -27, Stockholm	4	28	15	4	9	123½	-100½	34
18. Helsingborgs SS	8	56	14	6	36	197	-251	34
19. Malmö AS	6	42	16	1	25	151	-185	33
20. Lunds ASK II	5	35	14	1	20	130½	-149½	29
21. SK Rockaden, Umeå	5	35	11	6	18	133½	-146½	28
22. Malmö SS	3	21	9	3	9	77½	-90½	21
23. SS Luleå	4	28	8	3	17	98	-126	19
24. Hägerstens SK	4	28	8	3	17	95½	-128	19
25. Örebro SS	3	21	8	1	12	75	-93	17
26. Kristallens SK, Stockholm	2	14	4	4	6	56	-56	12
27. SK Passanten, Huddinge	3	21	4	3	14	67	-101	11
28. Södra SASS, Stockholm	1	7	5	0	2	31	-25	10
29. Västerås ASK	3	21	4	2	15	69½	-98½	10
30. SK Kamraterna, Trollhättan	3	21	3	4	14	63½	-104½	10
31. Schack 08, Norrköping	2	14	4	1	9	52½	-59½	9
32. Eksjö SK	2	14	3	2	9	46	-66	8
33. KH-Alliansen -72	2	14	3	2	9	44½	-67½	8
34. Växjö SK	2	14	2	3	9	45	-67	7
35. Karlskoga SK	1	7	1	2	4	23	-33	4
36. Gnarp SK	1	7	2	0	5	19	-37	4
37. Rödeby SK	1	7	2	0	5	17	-39	4
38. SS Manhem II, Göteborg	2	14	1	2	11	45½	-66½	4
39. Landskrona SK	2	14	1	2	11	31	-81	4
40. SK SASS II, Stockholm	1	7	0	3	4	20½	-35	3
41. Jacobsbergs SS	1	7	1	1	5	20	-36	3
42. SK Drott, Östersund	1	7	1	1	5	18	-38	3
43. Gävle SA	1	7	1	0	6	22½	-33½	2
44. Fagerviks SK	1	7	1	0	6	17½	-38½	2
45. Linköpings ASS	1	7	1	0	6	17½	-38½	2
46. Eskilstuna SK	2	14	1	0	13	41½	-70½	2
47. Limhamns SK II	1	7	0	1	6	15	-41	1
48. Ystads SS	1	7	0	0	7	13	-43	0

Elitserien 87/88 - 98/99 (12 säsonger)

1. SK Rockaden	13	114	93	12	9	619½	198
2. Schack 08	13	114	48	22	44	458	118
3. SS Manhem	11	98	45	14	39	397	104
4. Wasa SK	10	85	46	9	30	359	101
5. Limhamns SK	10	89	41	8	40	365½	90
6. Södra SASS	8	72	28	14	30	280	70
7. SK Kamraterna	8	70	27	5	38	257½	59
8. SK Passanten	7	66	21	11	34	244½	53
9. Sollentuna SK	3	31	25	3	3	160½	53
10. SS Luleå	6	57	19	11	27	265½	49
11. Lunds ASK	7	60	17	8	35	213	42
12. Eksjö SK	5	47	17	7	23	171½	41
13. Farsta SK	3	31	13	3	15	121½	29
14. Uppsala ASS	5	39	12	3	24	143	27
15. Solna SS	4	36	12	3	21	124	27
16. Malmö SS	3	25	4	2	19	77	10
17. Skara SS	1	11	5	0	6	42½	10
18. Åstorp SS	1	9	3	0	6	31	6
19. Västerås OSK	1	9	2	1	6	30	5
20. SS Manhem II	1	8	1	2	5	20	4
21. Linköpings ASS	1	20	1	1	18	52½	3
22. En Passant	1	9	1	0	8	20	2
23. SS Allians	1	7	0	1	6	20	1

Medaljerna har fördelats enligt följande: **Guld:** SK Rockaden 7, Wasa SK 4, Sollentuna SK2, **Silver:** SK Rockaden 6, Limhamns SK och SS Manhem 2, SK Passanten, Sollentuna SK och Schack 08 I. **Brons:** Södra SASS och Schack 08 3, SK Kamraterna & SS Manhem 2, Wasa SK I, Limhamns SK I och Farsta SK I.

Framgångar för färska stormästare

Sveriges två senaste stormästare, Evgenij Agrest och Tiger Hillarp-Persson, flyttade fram sina positioner i schackvärden rejält under 1999. Tiger vann nästan varje turnering han ställde upp i och Evgenij kunde med stabilt spel på hög nivå ta steget in i superstormästarligan – spelare med ELO-tal över 2600. Därmed blir han vår tredje superstormästare. Ulf Andersson och Ferdinand Hellers har redan etablerat sig i detta exklusiva sällskap.

Den främsta individuella turneringsinsatsen svarade Tiger för: Han vann Nordiska Mästerskapet, som tillika var final i det andra Nordic VISA Grand Prix. Inte nog med att han vann turneringen, han gjorde det dessutom på en mycket hög poäng och i kamp med elva av nordens stormästare. Tiger inledde året med en delad seger i göteborgsturneringen Excelsior Cup. Resultatet innebar att han erövrade en tredje och slutgiltigt stormästarnorm. Därefter vann han en turnering på Jersey med något så sällsynt som full poäng, 7 av 7. Efter segrar i Göteborg Open och Copenhagen Open var det dags för den fenomenala turneringsinsatsen i Nordiska Mästerskapet (se nedan). Efter en fin insats i lag-EM i november avslutade Tiger sitt fantastiska schackår med att vinna en liten men penningstinn turnering i York, England.

Den svenske junioretan Emanuel Berg blev under året Internationell Mästare. En in-teckning från 1998 hade han med sig i bagaget sedan tidigare och starka resultat i Pelaro Billeasing IM-schweizer, Göteborg, och i en IM-turnering i Budapest kort därpå borgade för titeln. Stefan Schneider tog sin första IM-in-teckning i Politiken Cup i Köpenhamn.

Årets enda uppdrag för landslaget för seniorer var Lag-EM i Batumi, Georgien (se annan plats).

Schack-VM

VM i schack avgjordes för andra året i följd i form av en knockout-turnering. Det råder delade meningar i schackvärlden om den sportsliga rättvisan i detta. Själv har jag ingen svårighet att acceptera denna schackets anpassning till den allt snabbare värld vi lever i. Det finns klara paralleller till t ex fotbolls-VM, som också från och med åttondelsfinal avgörs i knockout form. Alla accepterar att Frankrike är världsmästare medan Brasilien år efter år rankas som den starkaste fotbollsnationen.

IVM, som spelades på Caesars Palace i Las Vegas, avgjordes de inledande matcherna i två partier (jämför två halvlekare i fotboll). Om ställningen var 1-1 spelade man två plus två snabbschackspartier (förlängning 2x15 minuter...). Hade kombattanterna inte lyckats avgöra matchen tillgreps

blixtpartier (straffsparkar...) där vit hade fem minuters betänketid och svart fyra.

Två svenskar deltog i VM-turneringen. Ralf Åkesson kvalificerade sig via den nordiska zonturneringen 1998. I den inledande matchen i VM ställdes han mot den rutinerade engelsmannen Anthony Miles i första omgången. Ralf vann det första matchpartiet men förlorade lite oturligt det andra. I snabbschackspartierna var Miles obeveklig. Han vann den första partiet och höll sedan undan med remi i det andra partiet. Med siffrorna 1,5-2,5 blev Ralf således utslagen i första omgången.

Ulf Andersson fick i sista stund en reservplats och ställdes i första omgången mot Sverigebekante Esam Mohamed. I början av 90-talet bodde Mohamed i Sverige där han 1993 blev Malmömästare. Mot Ulf hade Mohamed ingen chans. Ulf vann komfortabelt med 2-0. I andra omgången blev det däremot respass för Ulf i mötet mot ryssen Vadim Zvjagintsev. De ordinarie partierna slutade remi. Det gjorde även det första snabbschackspartiet men därefter kunde Zvjagintsev säkra avancemang genom att vinna det andra snabbschackspartiet.

Finalen spelades över sex partier mellan två outsiders, Aleksander Chalifman, Ryssland och Vladimir Akopian, Armenien. Det blev 33-årige Chalifman – nummer 45 på FIDE:s rankinglista – som gick segrande ur matchen med 3,5-2,5 och därmed blev FIDE:s 14:e världsmästare.

Strapatsrikt deltagande i lag-EM

Europamästerskapet för klubbtag spelades 1999 i Batumi, Georgien. Det svenska landslaget bjöds på en strapatsrik turnering. Trots det hävdade sig Sverige ganska väl i den tuffa konkurrensen.

Batumi ligger vid Svarta Havets östra strand. Det är en gammal fin badort och där hade säkert varit betydligt gemytligare om lag-EM hade kunnat spelas på sommaren som tänkt var. Nu satte allt strul med den försenade VM-turneringen i Las Vegas käppar i hjulet för denna tidplan. Det fanns en vacker strandpromenad utmed Svarta Havet men i december månad var den inte så inbjudande. Batumi är huvudort i den autonoma republiken Adjara. Det är en lugn del av Kaukasus. Befolkningen är huvudsakligen georgier med det finns också en ganska stor minoritet ryssar.

De deltagande nationernas delegationer var betydligt större än vad arrangörerna räknat med. Följden blev att hotellrummen i staden tog slut och principen "först till kvarn..." gällde. Flera av de deltagande lagen – däribland Sverige,

Lag-EM, herrar

1. Armenien	22½
2. Ungern	22
3. Tyskland	21
4. Bulgarien	20½
5. Ryssland	20½
6. Ukraina	20½
7. Israel	20½
8. Slovenien	20½
9. Vitryssland	20
10. England	19½
11. Holland	19½
12. Tjeckien	19½
13. Bosnien-Hercegovina	19½
14. Schweiz	19½
15. Spanien	19½
16. Polen	19
17. Lettland	19
18. Sverige	18½
19. Italien	18½
20. Kroatien	18½
21. Georgien II	18½
22. Rumänien	18½
23. Azerbajdzjan	18
24. Litauen	18
25. Makedonien	18
26. Frankrike	17½
27. Jugoslavien	17
28. Slovakien	17
29. Georgien I	16½
30. Portugal	16½
31. Österrike	16
32. Finland	15½
33. Belgien	15½
34. Turkiet	15
35. Skottland	6½
36. Irland	5½

Lag-EM, damer

1. Slovakien	12½
2. Jugoslavien	12
3. Rumänien	12
4. Ukraina	11½
5. Armenien	11
6. Bulgarien	10½
7. England	10½
8. Ryssland	10½
9. Spanien	10½
10. Georgien I	10
11. Ungern	10
12. Georgien III	10
13. Israel	10
14. Azerbajdzjan	10
15. Schweiz	9½
16. Polen	9
17. Georgien II	9
18. Bosnien-Hercegovina	9
19. Tyskland	9
20. Frankrike	9
21. Tjeckien	9
22. Kroatien	9
23. Lettland	9
24. Litauen	9
25. Grekland	8½
26. Skottland	8
27. Finland	7½
28. Holland	7½
29. Estland	7½
30. Sverige	7½
31. Portugal	7½
32. Slovenien	7
33. Makedonien	7
34. Österrike	6½
35. Turkiet	5
36. Italien	3

Svenskarnas resultat

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Holland	Slovenien	Makedonien	Jugoslavien	Frankrike	Italien	Bosnien-H.	Rumänien	Tjeckien	
1. E Agrest	1	0	1	½	-	½	½	½	½	4½/8
2. R Åkesson	0	½	1	-	1	½	½	½	½	4½/8
3. T Hillarp-Persson	½	0	-	1	0	1	1	1	0	4½/8
4. S Brynell	0	-	1	½	½	1	-	½	½	4/7
5. E Berg	-	0	0	0	1	-	0	-	-	1/5
	1½	½	3	2	2½	3	2	2½	1½	
	Armenien	Holland	Portugal	Finland	Azerbajdzjan	Skottland	Italien	Makedonien	Österrike	
1. E Jiretorn	½	-	½	0	½	-	0	½	-	2/6
2. C Andersson	-	0	0	½	-	½	1	-	1	3/6
3. P Ornstein	0	1	-	-	0	½	-	1	0	2½/6
	½	1	½	½	½	1	1	1½	1	

som via Budapest anlände ganska sent – blev utan hotellrum. Den svenska truppen inkvarterades hemma hos ägaren till ett av hotellen i dennes flotta treplansvilla. Värme, vatten el och telefon var utslagna under långa stunder av dygnet. På pluskontot stod familjens stora gästfrihet, den bästa maten i hela Batumi och en minibuss med privatchaufför som svarade för alla transporter. Att bekvämligheten inte är som i västländerna vet man på förhand när man beger sig till vissa turneringar. Men kontentan är ändå att ECU och FIDE inte bör lägga stora arrangemang i länder där infrastrukturen är otillräcklig.

Turneringen fick se två överraskande slutsegrare. I herrklassen vann Armenien välförtjänt före Ungern. Damklassen vanns av Slovakien – rankat på undre halvan i startfältet. Det var roligt att kunna konstatera att inte bara de största schacknationerna kan hävda sig.

Sveriges herrlag gjorde en stabil insats. Efter två inledande förluster mot Holland och Slovenien spelade vi snabbt upp oss genom fältet. Vi mötte inga av de absoluta topplagen men ändå sex nationer med högre medelrating. 18,5 poäng (eller +1) är klart godkänt. I Ulf Anderssons och Ferdi-

and Hellers frånvaro axlade Evgenij Agrest och Ralf Åkessons deras mantlar med den äran på toppborden. Båda tog 4,5 av 8 mot högre rankade motståndare. Tiger Hillarp-Persson spelade stundtals lysande och är även han en stor tillgång för landslaget. Stellan Brynell spelade som alltid stabilt och gjorde en insats över sitt rankingtal. Unge Emanuel Berg kunde önskat sig en poängmässigt bättre seniorlandslagsdebut men här lovade de goda ställningarna och det kompromisslösa spelet gott inför framtiden.

Det svenska damlaget var rankat som 32:a lag av 36. Vi förmådde aldrig lämna den nedre fjärdedelen och slutplaceringen blev en 30:e plats. Vår enda seger kom först i åttonde rondan då Makedonien besegrades med 1,5–0,5. Å andra sidan tog vi poäng i varje match och slutpoängen 7,5 (eller –3) är nog som förväntat. Eva Jiretorn hade det kämpigt på första bordet. Christin Andersson på andra bordet blev lagets bästa poängplockare och på tredje bordet gjorde Petra Ornstein en klart godkänd debut i seniorlandslaget.

Björn Ansner
Förbundskapten

Sparsamt tävlande

Sverigeettan Ulf Andersson tävlade annars ganska sparsamt under 1999. Han gjorde en stark insats i Katrineholm (se nedan) och i en dubbelrondig miniturnering i Helsingör (fyra spelare) där han kom på andra plats efter Curt Hansen. Jonny Hector kom för övrigt trea.

Pia Cramling – Sverigeetta på damsidan – spelar helst i "blandade" turneringar. En sådan av det mera ovanliga slaget är de årliga "dansturneringarna" mellan ett damlag och ett veteranlag. 1999 var det dags för Flamencoturneringen i Marbella, Spanien. Veteranerna vann med 30,5–19,5 och Pia tog 4 poäng (av 10).

I Europacupen representerades Sverige av Sollentuna SK. En av kvalgrupperna spelades i Paide, Estland. Sollentuna vann med 3,5–2,5 mot de litauiska mästararna Margiris Kaunas i första rondan. Sämre gick det mot de estniska mästararna Pärnu CC, som besegrade svenskarna med 4–2. I den sista omgången vann Sollentuna med 4,5–1,5 mot Skopje Alkaloid, Makedonien. Därmed slutade Sollentuna SK trea i turneringen.

Tiger Nordisk Mästare

På isländskt initiativ spelades den andra upplagan av Nordic VISA Grand Prix under åren 1998 och 1999. Finalen i GP-serien – tillika Nordiska Mästerskapet – spelades i danska Gentofte i augusti.

Tiger Hillarp-Persson gjorde sitt livs turnering och vann på utmärkta 10 poäng (av 13). Det motsvarade en prestationsranking på 2667, vilket är mycket ovanligt för en så pass lång turnering.

Slutställning: 1) Tiger Hillarp-Persson 10 poäng, 2–3) Sune Berg Hansen, Danmark och Simen Agdestein, Norge 9,5, 4–5) Helgi Ass Gretarsson, Island och Einar Gausel, Norge 7,5, 6–8) Heikki Westerinen, Finland, Lars Schandorff, Danmark och Helgi Olafsson, Island 7, 9) Jonny Hector 6,5, 10) Ralf Åkesson 5,5, 11) Jon Viktor Gunnarsson, Island 5, 12) Nikolaj Borge, Danmark 4, 13–14) Torbjörn R Hansen, Norge och Heini Olsen, Färöarna 2,5.

I Helsingfors arrangerades den nordiska zonturneringen för damer i januari. Hemmaspelaren Niina Koskela vann efter en stark insats. Svetlana Agrest, som för första gången representerade Sverige i VM-sammanhang, kom på delad tredje plats medan Susanne Berg och Christin Andersson hade en mindre lyckad turnering.

Slutställning: 1) Niina Koskela, Finland 6,5 poäng (av 9), 2) Esmat Guindy, Danmark 5,5, 3–5) Svetlana Agrest, Nina Hagesaether, Norge och Tanja Rantanen, Finland 5, 9) Susanne Berg 3 och 10) Christin Andersson 2.

Resultatet innebär att Niina Koskela är kvalificerad för vidare spel om damernas VM-titel. Det är också Pia Cramling i kraft av sitt höga ELO-tal.

Det första nordiska veteranmästerskapet spelades i Karlstad i september. Tävlningen ingick som ett led i firandet av Nordiska Schackförbundets 100-årsjubileum men förhoppningsvis är den bara den första i sitt slag. Veteran-NM stod öppen för spelare födda 1939 och tidigare. Premiärupplagan av turneringen samlade 26 deltagare med svenske veteranmästaren Bengt Andersson på en fjärde plats.

Slutställning: 1) Erling Kristiansen, Norge 6,5 poäng (av 9), 2–5) Svein Johannessen, Norge, Peder Madsen, Danmark, Bengt Andersson och Per Ofstad, Norge 6, 6–9) Göthe Gustafsson, Bertil Westin, Rolf Lundqvist och Bernt Lundgren 5,5.

Flera starka internationella turneringar i Sverige

Antalet starka turneringar har ökat på senare år. En kraftigt bidragande orsak till detta är Schackakademien, som genom bidrag till svenska turneringsarrangörer har fått hjulen att rulla. Det finns idag etablerade stormästarturneringar i Stockholm, Göteborg och Malmö. Då och då dyker nya, intressanta evenemang upp på andra håll i landet, t ex Harplinge Musik- och Schackfestival 1998 och festivalerna i Skellefteå och Katrineholm 1999. Evenemangen utanför de tre storstadsområdena är mycket välkomna och får ofta en stor genomslagskraft lokalt i massmedia.

Det finns emellertid ett behov av fler IM- och ELO-turneringar i landet – inte minst utanför storstadsregionerna. Tack vare att det idag finns rekordmånga spelare med ELO-tal kan sådana turneringar nu arrangeras till överkomliga kostnader. Antalet spelare på den svenska ELO-listan per 1 januari 2000 var 483, en ökning med 30 från året innan.

Göteborgs Schackförbund arrangerade i januari Excelsior Cup, uppkallad efter hotellet som sponsrar evenemanget. Tidpunkten för turneringen är väl vald. Man startar dagen efter Rilton Cup och på så vis kan man knyta spelare som redan är i Sverige till sig. Sex av fältets tio deltagare kom direkt från spel i Stockholm. Årets upplaga av Excelsior Cup var av kategori X, ett snäpp starkare än 1998. För Tiger Hillarp-Persson började turneringen i moll men slutade i dur. Efter två inledande förluster tog han sex poäng på de återstående sju ronderna. Det räckte till en delad seger och en tredje och slutgiltigt stormästarenteckning.

Slutställning: 1–2) Mihail Marin, Rumänien och Tiger Hillarp-Persson 6 poäng (av 9), 3) Michail Rytsgajov, Estland 5,5, 4–5) Jurij Sjulman, Vitryssland och Michail Ulubin, Ryssland 5, 6) Jonas Barkhagen 4,5, 7) Stellan Brynell 4, 8–10) Jonny Hector, Ari Ziegler och Robert Åström 3.

Två intressanta schackfestivaler

Två nya, spännande schackfestivaler arrangerades under 1999.

Först ut var Skellefteå med ett stort evenemang under påsken; Skellefteå Kraft Grandmasters Chess Cup. Skellefte-

INTERNATIONELL TÄVLINGSVERKSAMHET

Svenskkonin i Hamburg och Tyska Bundesliga, motsvarigheten till Elitserien i Sverige, Hector, Hall och Ziegler som alla naturligtvis deltar i båda ligorna.

teå är en i schacksammanhang välkänd stad. Vi har fortfarande finalen i den första Världscupen, med Kasparov och Karpov i fältet, i färskt minne. Det är förmodligen den starkaste turnering som någonsin spelats i Sverige.

Den här gången var visionen att arrangera den starkaste turneringen någonsin mellan svenska spelare. Spelformen var utslagningsturnering á la VM. Sju stormästare och en internationell mästare mötte upp. De två högst rankade spelarna, Ulf Andersson och Evgenij Agrest, möttes i finalen. Den slutade med fem remier och det innebar att Agrest vann cupen i kraft av att ha spelat svart i det femte blixtpartiet. Jämnare än så kan det inte bli. Resultat:

Kvartsfinaler: Ulf Andersson – Stellan Brynell 1,5–0,5, Ralf Åkesson – Thomas Ernst 3–2, Jonny Hector – Lars Karlsson 1,5–0,5 och Evgenij Agrest – Tom Wedberg 2,5–1,5.

Semifinaler: Ulf Andersson – Ralf Åkesson 3–1 och Evgenij Agrest – Jonny Hector 1,5–0,5.

Final: Evgenij Agrest – Ulf Andersson 2,5–2,5.

Tidigt utslagna spelare erbjöds möjligheten att ställa upp i den öppna turneringen SoLett Cup. Den vanns av Andrej Kharlov, Ryssland på 7,5 poäng (av 9). Andra platsen delade Vaidas Sakalauskas, Litauen, Ildar Ibragimov, Ryssland och Stellan Brynell, 7.

Katrineholms SK arrangerade, med hjälp av stormästaren Lars Karlsson och Lennart Mörkfors på Katrineholms Stadshotell, en schackfestival. Kronan på verket var en stormästarturnering av kategori XII. Ulf Andersson var med i tättstriden och var i sista rondens ytterst nära att ta den vinst som hade behövts för turneringssegern. Nu ebbade partiet mot topprankade Aleksej Fedorov ut i remi och Ulf fick nöja sig med en tredje plats.

Slutställning: 1–2) Viktor Gavrikov, Litauen och Jonathan Speelman, England 6,5 poäng (av 9), 3) Ulf Andersson 6, 4–6) Ildar Ibragimov, Ryssland, Aleksej Fedorov, Vitryssland och Christopher Lutz, Tyskland 5,5, 7) Pia Cramling 4, 8) Patrik Lyrberg 3, 9) Emanuel Berg 1,5 och 10) Peter Laveryd 1.

Den öppna turneringen vanns av Mats Sjöberg, SK Rockaden, på 6,5 poäng (av 7).

Sigeman & Co Chess Tournament i Malmö, som 1999 spelades för sjunde året i följd, var den starkaste inbjudningsturnering som spelats i Sverige sedan Världscupfinalen i Skellefteå för tio år sedan. Arrangerande Limhamns SK hade ökat kategorin ett steg till XIV (medelranking 2578). Idén är att varje år presentera ett så starkt och intressant spel-fält som möjligt – både för publik och sponsorer. Årets toppnamn var världssjuan Boris Gelfand, som gjorde en stark insats och vann komfortabelt.

Evgenij Agrest var den som försvarade de svenska färgerna bäst med en meriterande tredje plats som resultat. Även Jesper Hall och Lars Karlsson gjorde fina insatser i den hårda konkurrensen medan Jonny Hector och Ralf Åkesson inte hade någon lyckad turnering.

Slutställning: 1) Boris Gelfand, Vitryssland 7 poäng (av 9),

2) Sergej Movsesian, Tjeckien 6, 3) Evgenij Agrest, 5,5, 4–6) Nick DeFirmian, USA, Joel Lautier, Frankrike och Jan Timman, Holland 5, 7–8) Lars Karlsson och Jesper Hall 4, 9) Jonny Hector 2 och 10) Ralf Åkesson 1,5.

I Stockholm arrangerades i juni femte upplagan av Salongernas IM-turnering. Liksom 1998 vanns den av Sergej Klimov (som även i år tog en IM-inteckning), den här gången i sällskap med Patrik Lyrberg.

Slutställning: 1–2) Patrik Lyrberg och Sergej Klimov, Ryssland 6 poäng (av 9), 3–4) Thomas Engqvist och Heikki Kallio, Finland 5,5, 5–6) Ludvig Sandström och Daniel V Pedersen, Danmark 4,5, 7–8) Luis Couso och Erik Hedman 3,5, 9–10) Bengt Lindberg och Miralem Dzevljan, Bosnien/Hercegovina 3.

Liksom tidigare arrangerades det också en ELO-turnering som vanns av Niclas Hjelm.

I Göteborg arrangerade SS Manhem Pelaro Billeasing IM-Schweizer, en halvöppen turnering med möjlighet att ta IM-normer. Det utnyttjade Emanuel Berg och de båda danska bröderna Simon och David Bekker-Jensen. De tillhörde, liksom Bengt Svensson, Virginijus Grabliauskas, Litauen och Peter Köhn, Tyskland, den sextett som delade segern på 6 poäng (av 9).

Den andra upplagan av det öppna svenska flickmästerskapet – arrangerad av Sveriges Schackförbund och SS Manhem – spelades i Göteborg i juni. Efter suveräna segrarinnan Dalia Blimke, Polen, gick Susanne Ericsson in som bästa svenska på en fin andra plats i det starka fältet. Förutom att ge internationell rutin i hemmiljö är ett syfte med turneringen att erbjuda tillfälle till ELO-resultat för inhemska spelare.

Slutställning: 1) Dalia Blimke, Polen 7 poäng (av 9), 2) Susanne Ericsson 6, 3–6) Maria Cleven, Tyskland, Emilia Horn, Malin Klavonn, Tyskland och Tanja Rantanen, Finland 5,5, 7–8) Veronica Breen och Sofia Budylna, Estland 5, 9) Maria Karlsson 3,5, 10) Anita Skejic 3, 11) Maria Berg 1,5 och 12) Jelena Tairova, Vitryssland 1.

Schackfest på Hasselbacken

Stockholms Schackförbund bjöd åter på en stor schackfest i augusti. Då arrangerades en festival på Hasselbacken där huvudnumren var två stormästarturneringar – en för herrar och en för damer.

I herrturneringen (kategori IX) blev det tredubbeltsvenskt i toppen. Det var främst Tom Wedberg och Evgenij Agrest som kämpade om slutsegern. Wedberg fick välförtjänt revansch för det mindre lyckade resultatet i SM-månaden innan.

Slutställning: 1) Tom Wedberg 6,5 poäng (av 9), 2) Evgenij Agrest 6, 3–4) Stellan Brynell och Jussi Tella, Finland 5, 5) Jurij Jakovitj, Ryssland 4,5, 6–7) Emil Anka, Ungern och Björn Ahlander 4, 8–9) Heikki Kallio, Finland och Mats Sjöberg 3,5 och 10) Thomas Engqvist 3.

Damturneringen (kategori VII) var den första stormästarturneringen någonsin i Sverige. Här visade sig dock motståndet vara i starkaste laget för de tre svenskorna, som belade de tre sista platserna. Ett plus i kanten dock för orankade Susanne Ericsson, som visade upp kompromisslöst spel och goda kämpataktiker i sin internationella seniordebut.

Slutställning i damturneringen – se PRUK:s verksamhetsberättelse.

Det arrangerades även en öppen turnering, som lite överraskande vanns av Lennart Evertsson – rankad som nummer 24 i 120-mannafältet.

Rilton Cup är utan jämförelse Sveriges viktigaste och starkaste öppna turnering. Den 28:e upplagan spelades i början av året med 23 stormästare, vilket är fler än vanligt. Fältet innehöll också fem stormästare och Pia Cramling oräknad. En av dem var den unga polskan Iweta Radziewicz, som bland andra fällde rutinerade stormästare som Jurij Jakovitj och Evgenij Agrest.

Turneringen blev en stor triumf för Sollentuna SK, som belade de tre främsta platserna. Sergej Ivanov gick segrande ur striden med juniorvärldsmästaren Aleksander Galkin och Alexander Matros strax bakom.

Ett genidrag av arrangerande Stockholms Schackförbund var att anlita Ulf Andersson som partikommentator. Han förmedlade sina schackkunskaper på ett både pedagogiskt och underhållande vis i timme efter timme.

Slutställning: 1) Sergej Ivanov, Ryssland 7,5 poäng (av 9), 2) Aleksander Galkin, Ryssland 7, 3) Alexander Matros, Kazakstan 7, 4) Evgenij Gleizerov, Ryssland 7, 5) Thomas Oral, Tjeckien 6,5, 6) Michail Ulbin, Ryssland 6,5, 7) Bartłomiej Macieja, Polen 6,5, 8) Robert Kempinski, Polen 6, 9) Viesturs Meijers, Lettland 6, 10) Ralf Åkesson 6, 11) Stellan Brynell 6, 12) Jonny Hector 6.

Stort nationellt tävlingsutbud

Traditionellt finns ett stort nationellt tävlingsutbud i Sverige. Den mesta verksamheten försiggår i klubbarnas eller distriktens regi men även Sveriges Schackförbund centralt arrangerar en del riksomfattande tävlingar.

Sedan 1997 spelas Juniorallsvenskan i ny spelform. De deltagande fyramannalagen är uppdelade i två divisioner; sex lag i division I och övriga lag i division II. I hård kamp med SK Rockaden blev Sollentuna för första gången svenska juniorlagmästare. De båda stockholmsklubbarna hade samma matchpoäng och samma partipoäng men vinst med minsta möjliga marginal i inbördes möte fällde avgörande i Sollentunas favör. Resultatet i inbördes möte fällde också avgörande i nerflyttningsstriden där SS Manhem får ta steget ner i division II tillsammans med SK Rockaden II. De ersätts av Kristallens SK II och Limhamns SK. Slutställning:

Division I: 1) Sollentuna SK 13,5 poäng, 2) SK Rockaden 13,5, 3) Kristallens SK 10, 4) Västerås SÖK/SA 8, 5) SS Manhem 8 och 6) SK Rockaden II 7.

Division II: Kristallens SK II 18,5 poäng, 2) Limhamns SK 16, 3) Skara SS 15,5, 4–5) Linköpings ASS och Västerås ÖSK/SA II 15, 6) Hässleholmsalliansen 14 (16 lag).

Kadettallsvenskans båda kvalificeringstävlingar spelades i Fasta och Falkenberg med sammanlagt 25 (29) lag. Hela nio av de arton kvallagen i Fasta kom från SK Rockaden men gruppsägern gick till SK Kristallen. I Falkenberg drog SS Manhem det längsta strået.

Finalen, som spelades i Göteborg, blev en ren uppvisning av SK Kristallen som vann samtliga matcher med ett snitt på drygt 5–1.

Slutresultat: 1) Kristallens SK 26,5 (10 matchpoäng), 2) Västerås ÖSK/SA 16 (6), 3) SK Rockaden 14 (5), 4) Skara SS 11,5 (4), 5) SK Rockaden II 11,5 (2) och 6) SS Manhem 10,5 (3). Talangjakten är en rekryteringstävling för lågstadiel elever. Från klubbarnas kvältävlingar går de främsta vidare till en riksfinal, vars 18:e upplaga spelades i Skara med Skara SS som lokal arrangör. Årets final, som samlade 135 (127) deltagare, dominerades kraftigt av SK Rockaden. Stockholmsklubben hade hela sex spelare bland de tio främsta, däribland slutsegraren.

Resultat: 1) Jan Szulkin, SK Rockaden 8,5 poäng (av 9), 2–3) Robin Appell, Skara SS och Eric Blomquist, SK Rockaden 7,5.

Internationellt utbyte på juniorsidan

Utöver de ovan redovisade bredd- och rekryterings-tävlingarna för våra juniorer finns också ett internationellt program.

Sedan 1992 har Sverige ett landskampsutbyte på pojksidan med Danmark, Finland och Norge. Lagen består av sex juniorer (20 år) och fyra kadetter (16 år). På flicksidan finns sedan 1987 ett motsvarande utbyte med Danmark, Norge och Tyskland. Här är lagen indelade i tre avdelningar om två bord vardera med åldersgränserna 20, 17 och 15 år.

Pojkklassen spelades i år i Helsingfors där hemmanationen Finland lyckades upprepa segern från 1998.

Slutställning: 1) Finland 17,5 poäng, 2) Norge 15,5, 3) Sverige 15 och 4) Danmark 12.

Individuella svenska resultat: Pontus Carlsson 1, Anders Olsson 1,5, Joel Åkesson 1,5, Dennis Rylander 1, Jonas Eriksson 2,5, Philip Landgren 2,5, Lars Månsson 2, Hans Tikkanen 1, Fredrik Andersson 2 och Bosse Lindberg 0.

I flickklassen har Sverige stolta traditioner att försvara. Sedan utbytet mellan länderna startade har Sverige vunnit sex gånger, tagit silver fyra gånger och brons två gånger. Årets tävling spelades i Hamburg och avgjordes redan i första rondens då Tyskland besegrade Sverige med 4–2. Det hjälpte sedan inte att Sverige besegrade både Danmark och Norge, högre än till andra plats nådde vi inte denna gång.

Slutställning: 1) Tyskland 13 poäng, 2) Sverige 10, 3) Norge 8 och 4) Danmark 5.

I det svenska laget spelade Emilia Horn (1,5 poäng), Susanne Ericsson (1,5), Veronica Breen (1), Maria Karlsson (1,5) samt på kadettborden Marta Nestorow (2,5) och Maria Berg (2).

Ett inofficiellt "Östersjömästerskap" spelades på den tyska ön Usedom i maj. Ett nytt system med möjligheter för duktiga ungdomar att erövra IM-inteckningar i landskamper lanserades. Tanken var att de fyra deltagande länderna – Tyskland, Sverige, Polen och Litauen – skulle ha minst två internationella mästare i sin sexmannatrupp. Detta klarade bara Tyskland med bibehållen åldersgräns men för att IM-chanserna skulle kvarstå fick även överåriga spelare användas.

Tyskland var favoriter men Sverige hängde med i tättstriden. Inför de två sista ronderna hade Sverige segerchans samtidigt som Stefan Schneider och Emil Hermansson hade chans till IM-inteckningar: Avslutningen blev dock inte vad vi hoppats på. Sverige föll ner till en tredje plats och förhoppningarna om svenska IM-inteckningar grusades.

Slutställning: 1) Tyskland 32 poäng, 2) Polen 26,5, 3) Sverige 25,5 och 4) Litauen 24.

Individuella svenska resultat: Jesper Hall 5 poäng (av 9), Jonas Barkhagen 5,5, Emil Hermansson 5, Stefan Schneider 5, Jonas Eriksson 2,5 och Pontus Carlsson 2,5.

Sveriges Schackförbund har som policy att sända representanter – både på pojk- och flicksidan – i VM- och EM-tävlingarnas 20-årsklass (juniormästerskap) och 16-årsklass (kadettmästerskap). Om VM:s 18-årsklass spelas i Europa deltar Sverige som regel också där: De senaste åren har både individuella mästerskapstävlingar och lagtävlingar i ännu lägre åldersklasser blivit allt populärare. SSF informerar om möjligheten att på egen bekostnad delta i dessa tävlingar och gör i förekommande fall en uttagning.

VM:s 20-årsklass spelades i Jerevan, Armenien. Övriga åldersklasser i VM spelades i Oropesa del Mar, Spanien, medan samtliga åldersklasser i EM spelades i Grekland.

IVM och EM-tävlingarna har Sverige representerats av Emanuel Berg (VM 20 år och VM 18 år), Petra Ornstein (VM 20 år), Jonas Eriksson (EM 20 år), Emilia Horn (EM 20 år), Pontus Carlsson (VM 18 år), Veronica Breen (VM 18 år), Anders Olsson (EM 18 år), Maria Berg (EM 18 år), Lars Månsson (VM 16 år), Maria Karlsson (VM 16 år), Patrik Siegbahn (EM 16 år) och Therese Englund (EM 16 år).

På egen bekostnad har följande svenskar tävlat främst i de lägre åldersklasserna: Eric Jacobsson (VM 16 år), Hans Tikkanen (VM 14 år), Daniel Semcesen (VM 14 år), Henrik Boström (VM 14 år), Anahita Attaran (VM 14 år och EM 14 år), Amir Mohammadi (EM 14 år) Kezli Ong (VM 12 år), Anton Kockum-Frisk (VM 12 år), Marta Nestorow (VM 12 år), Drazen Dragisevic (VM 10 år) och Erik Karlsson (EM 10 år).

I mån av ekonomiska resurser sänder Sveriges Schackförbund också representanter till andra juniorturneringar i Europa. Under året deltog SSF i följande internationella juniorturneringar:

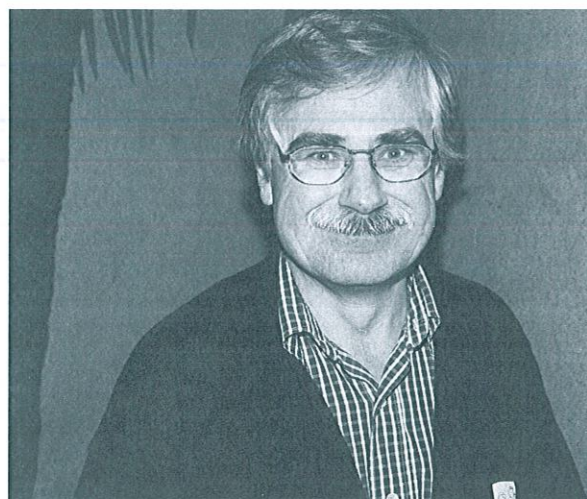
Öppna norska flickmästerskapet (10 deltagare): 5) Petra Ornstein 3 (av 5), 7) Veronica Breen 2,5

Sveriges Schackförbund gav ekonomiskt stöd till tre internationella ungdomsturneringar på hemmaplan; Hallsbergsturneringen, Manhem Open och Limhamns Internationella Juniorturnering. Även damturneringen på Hasselbacken fick ekonomiskt stöd medan SSF svarade för hela arrangemangskostnaden i öppna svenska flickmästerskapet.

Under 1999 bestod Tävlingskommittén av Björn Ansner (ordförande), Jonas Burman och Mats Eriksson.

Björn Ansner
Tävlingskommittén

SSF:s Publikationskommitté

Sthig Jonasson

Publikationskommittén har under verksamhetsåret bestått av Sthig Jonasson (ordf.), Ingemar Eriksson och Bo Plato.

Kommitténs huvudsakliga uppgift har varit utgivningen av den 105 årgången av Tidskrift för Schack (TfS).

TfS förvaltar ett mäktigt schackhistoriskt arv. I ett läge där föreningars och distriktsförbunds egna arkiv och samlingar är eftersatta kommer TfS att vara nästan den enda säkra källan för framtida historiska forskningar inom svenskt schack. Detta präglar i hög grad tidskriftens innehåll och föranleder TfS att även i fortsättningen ha en omfattande bevakning av allsvenskan, SM-tävlingarna och andra SSF-arrangemang.

Den som en gång börjat prenumerera på TfS har funnit tidskriften vara en oundgänglig följeslagare genom sin allsidiga bevakning av såväl svenskt som internationellt schack.

TfS utkom under 1999 planenligt med 10 nummer och totalt 688 sidor, dvs, en ökning med 16 sidor jämfört med föregående verksamhetsår. Det största sidantalet i tidskriftens historia. TfS har fortsatt att produceras med fyrfärgsomslag. Den tryckta upplagan har varit drygt 2000 ex. Vi ser en uppenbar risk för att upplagan minskar när lagledarnas subventionerade exemplar försvinner under år 2000.

Bo Plato har varit redaktör och ansvarig utgivare, Ingemar Eriksson har ansvarat för ekonomi och prenumerationer. Ekonomin har under året varit ansträngd, men har kunnat hållas i schack tack vare ett stort egenarbete av redaktören Bo Plato och ett fördelaktigt tryckerikontrakt. Trots begränsade

Schackhistoria med TfS

Tidskrift för Schack har i mer än 100 år speglat schackets utveckling här hemma och utomlands. Dess årgångar innehåller allt – partier, kommentarer, teoriartiklar, turneringsreferat, tabeller, intervjuer, porträtt, olympiader, landskamper, VM-matcher, problem, studier osv osv.

De första årgångarna är sedan länge utsålda och andra försvinner i rask takt. Många finns dock fortfarande i lager. Komplettera ditt schackbibliotek medan chansen fortfarande finns!

Årg	1970	120:-	1980	100:-	1990	140:-	Special I 10 TfS-nummer från olika årgångar 50:-	
1954	150:-	1971	120:-	1981	100:-	1991		140:-
1956	150:-	1972	200:-	1982	100:-	1992		140:-
1957	150:-	1973	100:-	1983	100:-	1993		140:-
1963	150:-	1974	100:-	1984	100:-	1994		140:-
1964	150:-	1975	100:-	1985	100:-	1995		140:-
1965	150:-	1976	100:-	1986	100:-	1996		140:-
1966	200:-	1977	100:-	1987	100:-	1997		140:-
1968	200:-	1978	100:-	1988	100:-	1998		140:-
1969	120:-	1979	100:-	1989	140:-	1999		140:-

Priserna gäller häftade, kompletta årgångar. Portofritt!
Vi levererar också i mån av tillgång enstaka exemplar à 10:- - 25:- styck.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK
Gethornskroken 21 • 281 49 Hässelholm • Tel 0451-128 50 • Postgiro 60 46 34 - 6

ekonomiska resurser har TfS kunnat behålla sin högt kvalificerade medarbetarstab.

Publikationskommittén har prövat olika sätt att marknadsföra TfS, bl a annonser vid 1000-manna och andra arrangemang och med en telemarketingkampanj som, i mindre skala, fortsätter in på 2000. TfS-affischen har använts i marknadsföringen liksom SM-numret.

TfS har under året fått ett mindre ekonomiskt tillskott genom försäljning av äldre årgångar och annan litteratur som finns i lager. Trots en stagnerad eftermarknad arbetar PK på att förbättra tidskriftens ekonomi genom en ökad försäljning. Det är också av vikt att SSF:s hemsida får sådan utformning att det går att använda den vid marknadsföringen av TfS.

I övrigt har PK haft fortsatta kontakter med några länsarkiv för att finna en enkel och tillfredställande lösning på föreningars och DF:s arkivfrågor.

Sthig Jonasson
Ordförande PK

Regel- & Domarkommittén (REDO)

Kortfattad berättelse om verksamheten inom Sveriges Schackförbund 1999-01-01-12-31

Kommitténs sammansättning

REDO har under 1999 bestått av följande ledamöter; Jan Wikander, ordförande, Jonas Sandbom, sekreterare, Berndt Söderborg, kursansvarig och Ulf Norevall, ratingofficer.

Verksamhet

Vi har haft fem protokollförda möten, ett antal telefonmöten utan protokoll, fax- och brevkontakter, kontakt via mail och internet och ett flertal telefonsamtal med spelare, funktionärer och FIDE.

REDO har under året biträtt CS och AK och tagit fram förslag på lämpliga domare som verkat i allsvenska serien och övriga SM-arrangemang.

REDO har haft ett domarseminarium i Göteborg, ett kortfattat sammandrag har redovisats TfS, där FIDE:s regler och domarens agerande behandlades. Spelarens agerande fick stort utrymme vad gäller de etiska reglerna och svårigheten för en ensam domare att kunna agera när dessa inte följts.

REDO har ansvarat för att regler inom av Sveriges Schackförbund arrangerade tävlingar har följts i bästa FIDE-anda. Med domarrapporter som underlag har beslut om eventuella sanktioner tagits.

REDO:s ledamöter har även i år arbetat med definierade ansvarsområden och därigenom har varje ledamot haft en jämförbar arbetsbörda.

REDO har haft kontinuerlig kontakt med övriga kommittéer och även varit representerade i centralstyrelsen genom Jan Wikander fram till kongressen i Lidköping.

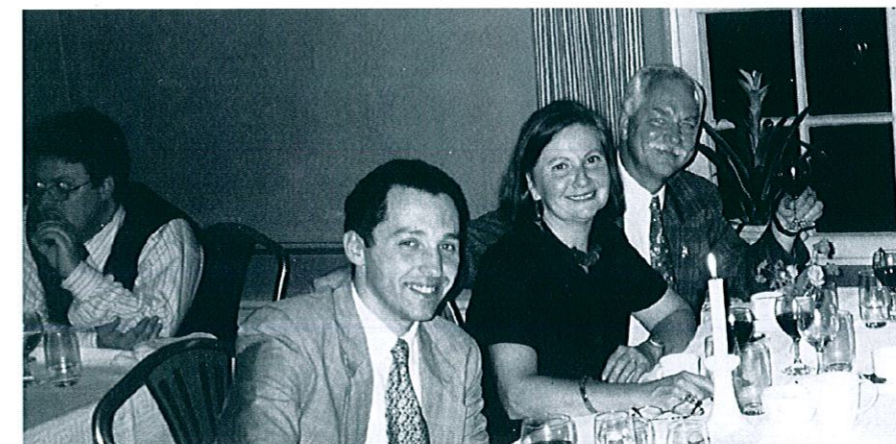
Målsättning för år 2000

REDO har som mål att fortsätta utbildningen av domare, gärna med ungdomlig prägel, att minst en förbundsdomarutbildning och/eller ett domarseminarium genomförs årligen, att vara behjälplig vid ansökan för att bli FIDE-domare, att fortlöpande uppdatera och hålla SSF-pärmen å jour vad gäller nya FIDE-regler och tävlingsbestämmelser, att fortlöpande via TfS redovisa ändringar och praxis vad gäller regler och etik inom Sveriges Schackförbunds ansvarsområden, att vara behjälplig med FIDE-godkända lottningsprogram och/eller kunna anvisa turneringsarrangörer var lämpliga dataprogram kan införskaffas, att ta fram domarebrickor och att vara FIDE-kontakt för anmälan och slutrapport av internationella turneringar inom Sverige.

Slutord

REDO ser med tillförsikt fram emot ett fortsatt gott samarbete med CS, kommittéer, kansli, domare, distrikt, klubbfunktionärer och enskilda schackspelare. REDO:s verksamhet stämmer väl överens med myndigheters krav på bidragsberättigad verksamhet inom ett ungdomsförbund. Slutligen ett personligt tack till SchackSverige för Ert förtroende att jag fått verka som ledamot i CS och ordförande i REDO sedan 1989. Jag önskar min efterträdare på ordförandeposten, Johan Sigeman, ett stort grattis och lycka till i ett nytt millennium med nya utmaningar.

Stockholm i januari 2000
Jan Wikander

Från invigningen av Scandic Hotels Grandmaster Cup och Ladies International på Hasselbacken i Stckholm syns fr v i bakgrunden en av REDO:s förbundsdomare Stefan Lindberg, samt vid främre bordet slutlige tvåan i turneringen GM Evgenij Agrest samt Inger och Jan Wikander, den sistnämnde mångårig CS-ledamot och ordf i REDO fram till millenniumskiftet.

Utbildningskommittén

Kommittén har under 1999 bestått av Ingvar Carlsson, ordförande, Mats Eriksson och Fredric Hillertz. Fr o m 2000-01-01 är Mats Eriksson ordförande. Ingvar Carlsson har då utgått ur kommittén. Samtidigt har Rickard Dahlström invalts.

Utbildningskommittén har som uppgift att ansvara för Sveriges Schackförbunds

- ungdomsledarkurser
- tränarutbildning
- lägerverksamhet
- stöd till klubbarnas och distriktens utbildningsverksamhet
- instruktions- och utbildningsmaterial
- uppföljning av aktivitetsstödet till klubbarna
- samordning av SSF:s kalender

Ungdomsledarkurser

28 deltagare, inkl 4 representanter från SSF, fick vid ungdomsledarkursen i Lund 11-12 september vara med om ett mycket givande program med detta innehåll:

- Hur får vi våra ungdomar att stanna kvar i klubbarna, seminarium (Robert Danielsson)?
- Vad finns det för träningsmaterial efter Caissas steg (Jesper Hall)?
- Det nya elitträningssystemet (Calle Erlandsson, Jesper Hall).
- Hur fungerar juniorverksamheten i några klubbar (Rickard Dahlström, Håkan Ljungberg, Ingvar Carlsson)?
- Harplinge schackfestival (Mats Johansson).
- Skolschackkommittén, förslag och funderingar (Per Hultin).
- Utveckling 2000 (Sigvard Olsson).
- Frågor till Centralstyrelsen (svar från Ingvar Carlsson, Per Hultin, Sigvard Olsson).

Ett utförligt referat av Jesper Hall från denna intressanta konferens finns i TfS.

Tränarutbildning

I samband med ungdomsledarkursen i Lund arrangerades även en tränarutbildning den 10-11 september. Därutöver har ytterligare en Tränarskola avhållits i Lund samt en i Göteborg. Mats Eriksson och Robert Danielsson har fungerat som ledare. Intresset för Tränarskolan ökar sakta men säkert.

Intresset för elittränarseminariet Tränarcentrum är mindre. Det fick ställas in 1999.

Ungdomsledarutbildning på klubb- och distriktsnivå med ekonomiskt stöd från SSF har främst bedrivits i Västmanland.

Sommarlägret vid Flämslätt 17-20 juni

Lägret genomfördes planenligt vid Flämslätt mellan Skara och Skövde. I lägret deltog 42 ungdomar födda 1982-1987. Spelarna fördelades på 4 grupper, pojkar elit A, pojkar elit B, pojkar bredd och flickor. Flickgruppen hade 10 deltagare. Lägersvarig på utbildningskommitténs uppdrag var Ingemar Eriksson. Han biträdades av Stephan Lindberg. Som instruktörer fungerade Stellan Brynell, Rikard Winsnes, Per Vernersson och Per Thorén. Lägret var mycket lyckat ur schacklig synpunkt och röntte stor uppskattning.

Instruktions- och utbildningsmaterial

Försäljningen av instruktionsmaterial har under 1999 varit något mindre än föregående år. Enligt utbildningskommitténs uppfattning har förbundet ett ganska bra utbud av instruktionsmaterial för yngre nybörjargrupper. Sedan länge efterfrågat instruktionsmaterial för något mer avancerade grupper och juniorer har börjat att tas fram inom ramen för Utveckling 2000.

Sveriges Schackförbunds kalender

Utbildningskommittén uppdaterar fortlöpande förbundets kalender efter samråd med de för respektive arrangemang ansvariga kommittéerna. Den planerade framförhållningen på drygt ett år har under 1999 kunnat hållas för flertalet arrangemang. Kalendern för 1999 innehöll inga större nyheter. I avvaktan på en utvärdering av juniorallsvenskans förläggning till senhösten och elitseriens system med både "förspel" och slutspel har kalendern för 2000 fått samma upplägg som 1999.

Färre aktiviteter

Tyvärr har antalet bidragsberättigade aktiviteter sjunkit till ca 23 000 per år. Under åren 1995-1997 noterades 25 000-27 000 aktiviteter per år. Utbildningskommittén har belyst denna utveckling i bl a föregående års verksamhetsberät-

telse, i brev till klubbarna och vid ungdomsledarkurserna. De distrikt som hade störst antal aktiviteter 1999 var i tur och ordning Stockholm, Mälardalen, Malmö, Östergötland, Småland och Göteborg. Av dessa visar bara Malmö en tydlig ökning av aktiviteterna under senare år. I de mindre distrikten hittas en markant ökning bara i Gästrikland.

De klubbar som hade flest aktiviteter var i tur och ordning SK Rockaden, Västerås ÖSK, Växjö SK, Farsta SK, SS Manhem, Limhamns SK, Kirsebergs SK, Linköpings ASS och Schack 08.

Höjt statligt aktivitetsstöd till klubbarna

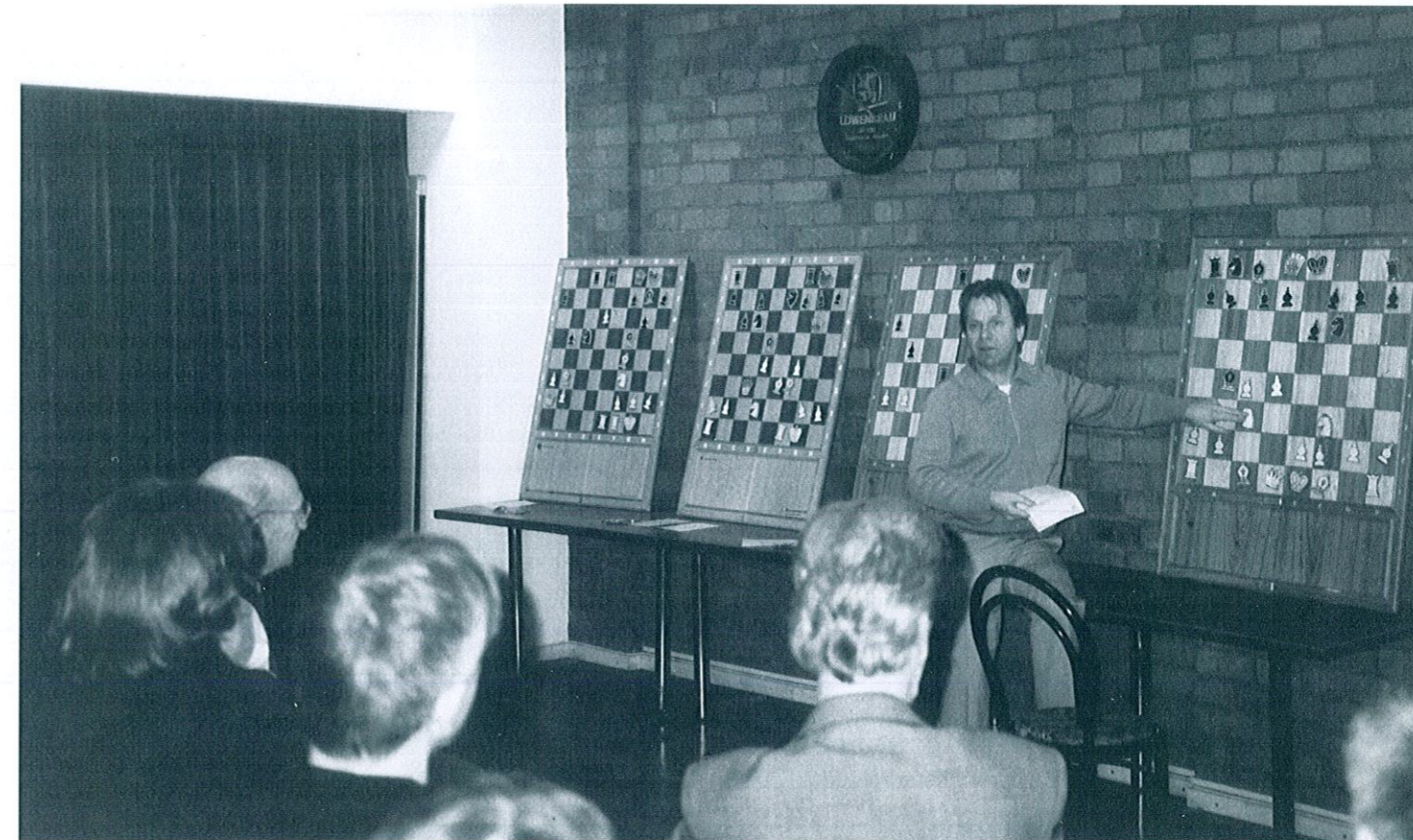
Klubbarna söker kommunalt lokalt aktivitetsstöd via kommunerna samt statligt lokalt aktivitetsstöd via Sveriges Schackförbund. Förbundet erhåller s.k. grundbidrag från den statliga Ungdomsstyrelsen. Detta består för år 2000 av

- ett fast bidrag på 330 000 kr
- ett bidrag per junior på 25 kr (fr.o.m. medlem 3001)
- ett bidrag per aktivitet på 27 kr
- ett bidrag per klubb som erhåller aktivitetsstöd på 1 700 kr.

Av det totala statliga bidraget har Sveriges Schackförbund under några år lämnat lokalt aktivitetsstöd med 30 kr per aktivitet till klubbarna på basis av de till förbundet inför varje halvårsskifte inkomna ansökningarna. Fr.o.m. våren 2000 är detta bidrag höjt till 35 kr per aktivitet. Det är en förhoppning att det ska stimulera till ökad aktivitet och att alla de klubbar som inte söker bidrag via förbundet ska börja med det.

Den i föregående verksamhetsberättelse efterlysta diskussionen om den sjunkande aktiviteten har under 1999 kommit igång.

För Sveriges Schackförbunds Utbildningskommitté
Ingvar Carlsson

Ulf Andersson i utbildningstagen. I det här fallet som kommentator till publiken vid Rilton-Cup vid årsskiftet 1999-2000

Skolschackkommittén

Kommittén

Skolschackkommittén (SKOL) bestod av Per Hultin, ordförande, Magnus Filipsson, Per-Erik Larsson och Roland Thapper. Kommittén hade under året två protokollförda möten.

Skollag-SM

Semifinalerna spelades i Malmö, Vallentuna, Surahammar och Sundsvall. Finalen spelades i Norrtälje 29–30 maj och fick följande segrare:

Gymnasiet: Berzeliuskolan, Linköping
Högstadiet: Teglskolan, Skara
Mellanstadiet: Djupadalsskolan, Malmö
Lågstadiet: Fruängens skola, Stockholm

Skol-SM för flickor

Skol-SM för flickor spelades i Lund 5–7 mars på Fäladsgården med LASK som arrangör.

Mästerskapet samlade 119 deltagare vilket är en ökning med 22 deltagare jämfört med fjolåret.

Tävlingen spelas i fyra åldersklasser. 1999 års mästare blev:

Klass A: Emilia Horn, Danderyds gymnasium, Danderyd (16 deltagare).

Klass B: Therese Englund, Snapphaneskolan, Knislinge (20 deltagare).

Klass C: Marta Nestorow, Svenshögskolan, Lund (41 deltagare).

Klass D: Angelica Ågren, Sturebyskolan, Stockholm (42 deltagare).

Skol-SM

Skol-SM spelades åter i Skara. Klubben arrangerade nu denna tävling för tredje gången på 90-talet, och visade att man fått rutin genom ett fint arrangemang. Tävlingen spelades 24–26 september i Katedralskolan med 676 deltagare. Bästa skola alla kategorier blev Mälarhöjdens skola från Stockholm och i de olika stadierna: Katedralskolan Skara (Gymnasie), Ektorpskolan Norrköping (Högstadie), Mälarhöjdens skola Stockholm (Mellanstadie), Björskogsskolan Valskog (Lågstadie).

Individuella mästare blev:

Klass A: Anders Pettersson, Bergslagsskolan Karlskoga, 7/8 (23 deltagare)

Klass B: Philip Landgren, Katedralskolan Växjö, 7/8 (56 deltagare)

Klass C: Linus Olsson, Västerskolan Hässleholm, 7/8 (48 deltagare)

Klass D: Victor Nilsson, Ludvigborgsskolan Västervik, 7/8 (80 deltagare)

Klass E: Mikael Andersson-Frankel, Högsåtraskolan Stockholm, 7/8 (100 deltagare)

Klass F: Kezli Ong, Gubbängsskolan Stockholm, 7/8 (78 deltagare)

Klass G: Dan Eriksson, Fruängens skola Stockholm, 9/11 (89 deltagare)

Klass H: Drazen Dragicevic, Blankebäckskolan Oxie, 9/11 (112 deltagare)

Klass I: Daniel Ivarsson, Furutåskolan Växjö, 9/11 (90 deltagare)

Bästa flicka blev Marta Nestorow, Lund, genom sin 2:a plats i klass G.

Schack4an

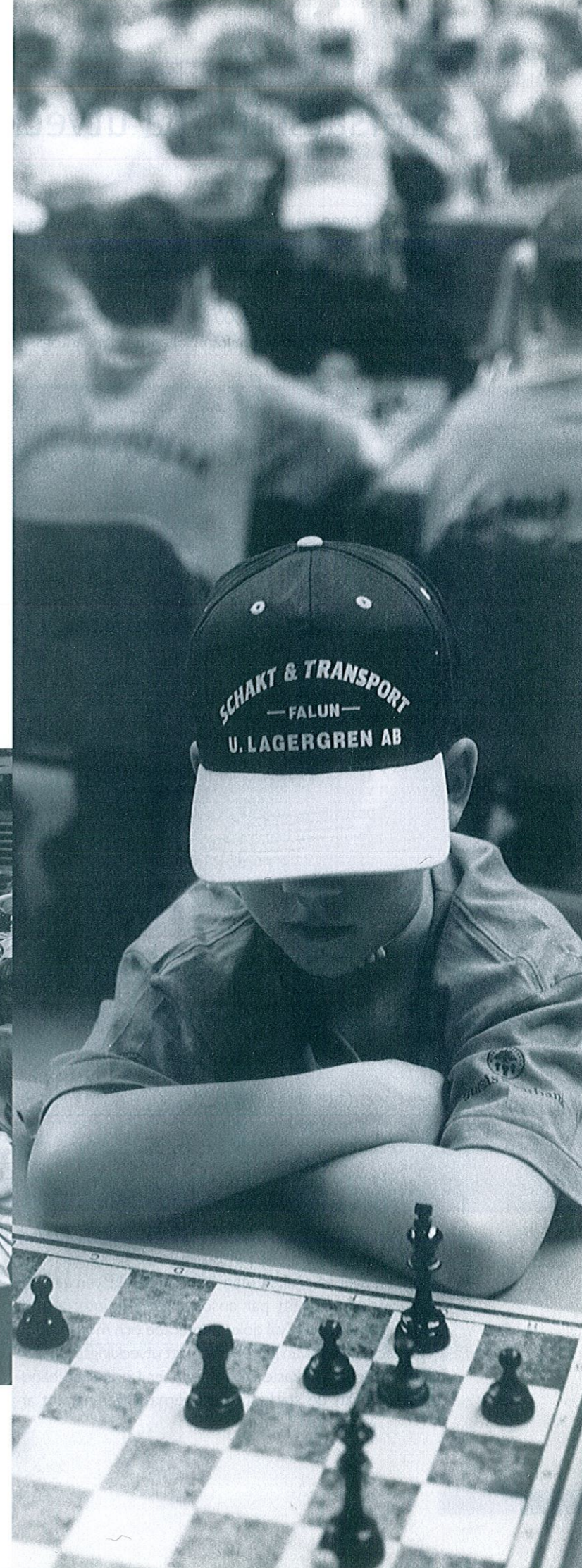
Schack4ans riksfinal arrangerades för 6:e gången. Arrangemanget hölls i Västerås 8 maj. Segrade gjorde, som vid alla 5 tidigare riksfinaler, Engelska skolan Stockholm. Deltagarantalet i Sverige ligger runt 5000 spelare men tyvärr är det svårt att locka nya distrikt till tävlingen.

Skol-NM

Norge stod som arrangör för individuella Skol-NM 1999. Spelplatsen var det i schack-sammanhang välkända Gausdal högfjällshotell. Speldatumet 6–9 januari gjorde att första rondan blev försenad på grund av snöstorm. Sverige fick en nordisk mästare i Pontus Carlsson, Linköping som vann näst äldsta klassen. Sverige vann dessutom Skol-NM's lagtävling.

Även i lag-NM fick Sverige en segrare 1999. Det var Teglskolan i Skara som vann högstadieklassen på hemmaplan.

Per Hultin
Skolschackkommittén

Storsatsning på utveckling av svenskt schack

Utveckling 2000, den största satsningen någonsin på förnyelse och förbättring av svenskt schack, inleddes under 1999. 406 000 kr beviljades till åtta olika utvecklingsprojekt.

Beslutet om Utveckling 2000 togs vid kongressen i Ronneby 1998, där en motion från Sollentuna SK antogs. I beslutet ingick;

– att 500.000 kr avsätts till en utvecklingsfond från vilken distrikt och föreningar kan söka bidrag till väl dokumenterade och motiverade projekt. Ungdomsverksamhet och internationellt utbyte bör prioriteras.

– att ökade medel avsätts till centralt administrerade projekt, t.ex. utökning av kurser och läger för kadett- och junior-eliten, tränarbidrag etc.

– att kommande års avsättningar behandlas på kongressen inför varje nytt verksamhetsår. Beslut baseras på årlig projektplan samt utvecklingen av Bingo-Lotto.

Centralstyrelsen tog därefter ett beslut om vissa riktlinjer och prioriteringar, dels för att underlätta för de som söker bidrag, dels för att underlätta behandlingen om den sökta summan väsentligt översteg den tillgängliga. I det beslutet ingår att projekt som delfinansieras av annan får företräde framför projekt som helt finansieras genom bidrag från SSF, att distrikts- och klubbprojekt som är värdefulla för hela landet får företräde framför projekt som endast har regionalt och lokalt värde och att projekt som innebär breddaktiviteter får företräde framför projekt som vänder sig till enstaka personer.

21 ansökningar på totalt drygt 2,8 miljoner behandlades under året. Bidrag beviljades följande projekt:

Burgsviks SK	läger	5.000
Lunds ASK	utbildningsmaterial	50.000
Skånes SF	ledarrekrytering	20.000
TK, Lunds ASK, Stockholms SF	elitutveckling	200.000
Schacknyheterna	hemsida	25.000
Lunds ASK	ungdomsutbyte	30.000
Husby SK, Sollentuna SK	breddsatsning	60.000
SS Manhem, Göteborg	ledarrekrytering	16.000

De ansökningar som inte beviljats har i de flesta fallen inte uppfyllt kravet på projekt utan mer haft karaktären av ordinarie verksamhet. Ett par ansökningar har inte uppfyllt kongressens krav på "väl dokumenterade och motiverade".

Förteckningen ovan ger bilden av att utvecklingspengarna gått till landets starkaste schackregioner. I praktiken handlar det om att de starkaste regionerna lägger ner ett ar-

bete som hela schack-Sverige har glädje av och får ett stöd för detta. Några exempel:

Lunds ASK:s projekt utbildningsmaterial handlar om att de tar fram utbildningsmaterial för de ungdomar som "klarat av" det material som förbundet för närvarande tillhandahåller. Sådant utbildningsmaterial har efterfrågats över hela landet under lång tid.

Skånes SF och SF Manhem prövar båda nya metoder att rekrytera ledare till verksamheten. Båda har kravet att noga dokumentera sitt arbete. Den dokumentationen kommer att spridas över landet och förhoppningsvis ge klubbar och distrikt tips och idéer i det viktiga arbetet att få fler ledare.

Elitutvecklingsprojektet har i inledningen innehållit två delar; insamling av träningsmaterial och Internettränning. Träningsmaterial har alla glädje av. Internettränning är viktigare för de som bor i små och medelstora orter än för de som bor i större orter. I större orter har t.ex. en grupp ungdomar lättare att träffas och tillgången på lämpliga tränare är större.

Schacknyheterna är lika tillgängliga i Haparanda och Ystad som i Stockholm och Göteborg. Genom Internet kan tillgången till kvalificerad träning med mera förbättras avsevärt för de spelare som är bosatta utanför storstadsregionerna, vilket är ett steg i rätt riktning i syfte att bredda basen för svenskt schack.

Husby-Sollentuna testar en ny modell för breddverksamhet där en rad utomstående har engagerats. Även detta projekt ska dokumenteras och information spridas över hela landet.

Till detta kommer två ungdomssatsningar som främst har regionalt intresse.

Sweden Ladies International anordnades för andra året i rad i samarbete med Stockholms schackförbund. Tävligen, som denna gång var en stormästarturnering, var en del av Hasselbacken Chess Open. Tio spelare, därav tre stormästare deltog.

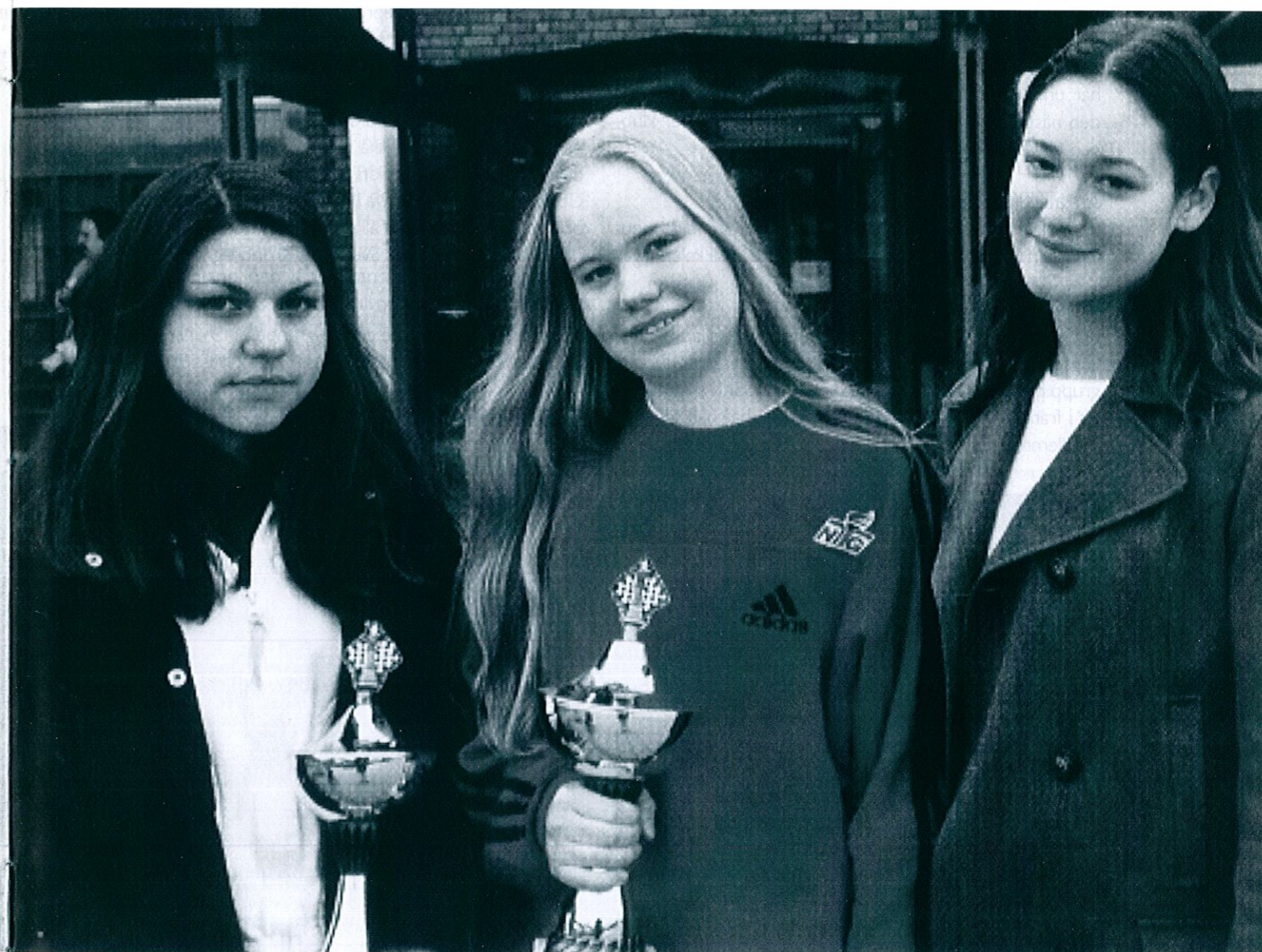
Resultat: 1) Ilze Rubene, Lettland, 6 p., 2) Masha Klinova, Israel, 6, 3) Sanja Vuksanovic, Jugoslavien, 5,5, 4) Johanna Paasikangas, Finland, 5,5, 5) Inna Dubinka, Ukraina, 5, 6) Monika Tsiganova, Estland, 4,5, 7) Janna Sjour, Ryssland, 4, 8) Svetlana Agrest, Sverige, 4, 9) Susanne Ericsson, Sverige, 3, 10) Susanne Berg, Sverige, 2.

Tjejschackprojektet fortsatte under året med träning för elitspelare i Stockholm. Tom Wedberg och Thomas Engqvist har varit ordinarie tränare. Bland gästföreläsarna fanns Evgenij Agrest och Lars Degerman. Tiotalet spelare har deltagit i träningen.

Projekt- och utvecklingskommittén har under året hållit tre protokollförda möten. Kommitténs medlemmar har dessutom haft en lång rad kontakter via post, e-mail och telefon. Under året har en rad framtidsfrågor diskuterats med tyngdpunkten på rekrytering och att göra schack mer populärt. Ansvar för Sweden Ladies Open avslutades under året som pro-

jekt och handhas i fortsättningen av tävlingskommittén.

I kommittén har ingått Sigvard Olsson, ordförande, Eslöv, Eva Jiretorn, Stockholm och Johan Sigeman, Lund.

För andra året i följd segrade Emilia Horn i den äldsta klassen vid Skol-SM för flickor. Här flankeras guldmedaljösen, som på åtta år aldrig kommit sämre än fyra, av tvåan Veronica Breen(tv) och trean Anita Skejic.

Verksamhetsberättelse SSKK 1999

Sveriges korrespondenschack kommittés styrelse hade under verksamhetsåret 1999 följande medlemmar:

Tomat Carnstam, Lund
Robert Ericsson, Linköping
Allan Jonasson, Norrköping
Sven-Åke Kronberg, Helsingborg
Bo Sjögren, Märsta
Per Söderberg, Bromma

SSKK...

har under året bytt ordförande då Allan Jonasson efter den näst längsta ordförandeperioden lämnade över klubban till Per Söderberg.

Antalet medlemmar...

uppgick vid årets slut till 484. Av dessa är 91 ständiga medlemmar. Medlemskapet är numera ej bundet till kalenderår.

Arbetsgrupper...

under året en instiftades en ny arbetsgrupp kallad utvecklingsgruppen under ledning av Robert Ericsson. Denna grupp har tittat på framtidsfrågor om hur SSKK ska utvecklas i framtiden. De olika arbetsgrupperna har haft följande medlemmar:

Nationella gruppen Tomas Carnstam (ordf), Christer Svensson, Västerås och Per Söderberg.

Internationella gruppen Per Söderberg (ordf) och Sven-Åke Kronberg.

PR-gruppen Allan Jonasson (ordf), Tomas Carnstam och Sthig Jonasson, Uppsala

Dokumentationsgruppen Bo Sjögren (ordf) och Sven-Åke Kronberg.

Utvecklingsgruppen Robert Ericsson, (ordf) och Jonas Dahlgren, Göteborg

Regelgruppen Sven-Åke Kronberg (ordf), Allan Jonasson och Per Söderberg

Korrschack (fd SSKK-bulletinen)...

har programenligt utkommit med sex fylliga nummer. Uppskattad redaktör sedan 1995 är Lars Grahn, Malmö. Tryckkostnaden har sjunkit väsentligt, trots oförändrat omfång och bibehållen kvalitet.

SSKK-Kansliet...

i Lund står för merparten av vår administration och sköts på fritiden av Carnstam mot en symbolisk ersättning. Kansliet har under året tvingats flytta till nya lokaler. Bokföring mm handhas av SSF-kansliet Norrköping (med SSKK:s ordförande som ekonomiansvarig).

Internet

Vi rekommenderar ett besök på SSKK:s hemsida (enklast via <http://move.to/sskk>). Webbmästare är Bo Sjögren. Ett särskilt "kontor" för start och ledning av nationella e-postgrupper: sköts av Mikael Kastell, Kyrkhult.

ICCF Kongress...

i Thun, Schweiz SSKK representerades av Sven-Åke Kronberg och Per Söderberg. Nya titlar till SSKK medlemmar var att Jonny Hector, Helsingör tilldelades som 12:e spelare stormästartitel både i närschack och korrschack. I denna exklusiva skara har nu SSKK två medlemmar och det är bara Ryssland som har lika många. Den nya titeln SIM tilldelades Ingemar Johansson, Nybro och Lennart Rydholm, Göteborg. Vidare två nya IM Conny Persson, Göteborg och Raymond Ghafar i Falkenberg samt en ny IA (Internationell domare) Sven-Åke Kronberg.

Nationella starter:

174 startande fördelade på SM-gruppen (15), JSM (7), VM (9), klass V (28), klass M (14), klass I (21), klass 2 (35) och totalt 45 i (semi)finaler i pågående cup tävlingar. Nytt för året var JSM, som spelas uteslutande per e-post

Nationella resultat.

SM 1997: I. Rune Degerhammar Veteran-SM 1998: I. Bengt Roxendal. I pågående Lag-SM 1998 leder SK Rockaden (Sthlm) före Farsta SK.

Utförliga resultat och tabeller har publicerats i tidskriften Korrschack och på vår hemsida.

Nystartade lagmatcher.

Vänkskapsmatcher mot Kanada (34 bord), Slovenien (20) och Ungern (37).

Avslutade lagmatcher.

Den historiska Finnkampen slutade oavgjort, 282-282. Matchen omfattade totalt 579 bord, varav till sist 584 kunde redovisas. Nordisk femlandskamp 3 vanns av Norge med Sverige som klar tvåa: ett par partier återstår. Övriga matcher: Sverige-Holland 45-41, Sverige-Irland 44-19, Sverige-Luxemburg 8-8, Sverige-Peru 18-6, Sverige-Skottland 30-22.

Internationella starter:

58 svenska startar i postala ICCF-tävlingar, "Varav 25 i elitturneringar (mästarnorm etc). Här tillkommer ett växande antal svenska startar i ICCFs särskilda e-postgrupper:

SSKK...

har startat två minnesturneringar över bortgångne Harry Åhman som är den som varit SSKK ordförande under den längsta perioden hittills. Det var tänkt som en turnering men då intresset vida översteg de 15 platser som en turnering har så beslutades att SSKK arrangerar två turneringar: Harry son Leif Åhman, Härnösand och sonson Per Lundgren, Alnö spelar med liksom legendariske Erik Larsson, Landskrona. Från Sverige startar också Östen Nordström, Stockholm Joakim Andersson, Järfälla och Per-Erik Berglund, Göteborg. Bland de utländska deltagarna märks Alan Borwell, ICCF presidenten från Skottland och två presidie-medlemmar Ragnar Wikman, Finland och Pedro Hegoburu, Argentina. Harrys gamla vänner Martin Christoffel och Georg Walker från Schweiz var de två första som anmälde sig. Bland övriga kända namn finner vi Thorallur Olafsson, Island Roald Berthelsen, Norge (Boende i Täby) Heikki Brusila, Finland och ICCF danske Webbmästare Sören Peschardt. Lag-EMV final för tolvmannalag har startat med svenskt deltagande. Det är den femte raka finalen! Samtidigt startade en ny kvalturnering till Lag-EMVI. ICCFVM-semifinal 23, med spel endast per e-post, har dragit igång med svenska deltagare. Rune Degerhammar, Kristianstad, Kenneth Josefsson, Ängelholm och Krister Johansson, Svängsta.

PR kampanjer,

flera kampanjer har gjorts under tävlingar t ex Flick-SM i Lund och SM i Lidköping. Annonsering i TfS med mera.

Regelfrågor...

som brukligt är har inga regelproblem behandlats under detta år vilket visar på den goda anda som finns mellan spelare och turneringsledare i SSKK tävlingar.

Avslutningsvis vill vi tacka samtliga som gör insatser för SSKK på alla plan. Ingen nämnd ingen glömd.

Bromma, Helsingborg, Lund, Linköping,
Norrköping och Märsta i februari 2000
Tomas Carnstam, Robert Ericsson Allan Jonasson,
Sven-Åke Kronberg, Bo Sjögren, Per Söderberg

Mångårig SSKK-ordförande Allan Johansson, i det civila polis, möter här Christer Wänéus i Polis-SM i Stockholm 1988.

Stormästarna i topp i SM IM-inteckning för Laveryd

Klipp från SM-repotage i TFS 6-99

Två förhandstippade stormästare angav tonen i Sverigemästargruppen vid SM i Lidköping, där fjolårstvåan Ralf Åkesson segrade före Jonny Hector. Det var Åkessons andra SM-titel, den första erövrade han i Uppsala 1985.

Sedan dess har mycket hänt. Åkesson, som blev IM redan 1981 genom att vinna Europamästerskapet för juniorer, har nu hunnit bli 38 år. Efter sin första SM-titel satsade han på studier och det var inte förrän han doktorerat i kemi som han tyckte sig ha tid att satsa ordentligt på schack igen.

Inom ett år hade han erövrat tre GM-normer och 1995 blev han formellt utnämnd till stormästare. Med sin speciella spelstil, karakteriserad som "intelligent angreppsschack", är Åkesson utan tvekan en av de stora artisterna i sin generation. Man kan inte låta bli att undra hur långt hans talang kunde ha fört honom om han beretts möjlighet att ägna sig helt åt schack.

Nu är Ralf Åkesson ett slags halvproffs som delvis försörjer sig genom att undervisa vid Ultuna lantbruksuniversitet. Han kommenterar:

– Jag kan inte riktigt styra detta själv. Inför t ex Sigemanturneringen i Malmö i juni hade jag inte hunnit förbereda mig alls.

Resultatet där var föga imponerande – sex förluster och tre remier – men en riktig genomkörare blev det...

– Ett par sådana turneringar i rad som den Malmö kan vara förödande för självförtroendet, säger Åkesson, men lyckligtvis gick det bättre i SM...

Den konkurrent Åkesson fruktade mest var Jonny Hector, som också gjorde en dålig turnering i Malmö och här kom tillbaka med besked. Det var första gången Hector deltog SM sedan 1986. Hans

motiv för att ge sig in i leken igen:

– När nu förbundet är berett att satsa får även vi spelare visa vår goda vilja...

Åkesson och Hector har en intressant sak gemensam – båda är skickliga korrspele. Åkesson har erövrat IM-titeln och mot slutet av turneringen i Lidköping fick Hector veta att han just uppfyllt normen för att bli stormästare också i kor:

Årets SM-grupp hade en spännande sammansättning och det blev en kampfylld och intressant tävling. Liksom i fjol var turneringen av kategori VII (medelranking 2412), vilket innebar 10 poäng för en GM-norm och 7½ för en IM-dito. Peter Laveryd hade efter en utmärkt insats IM-inteckningen (hans andra) klar redan efter nio ronder.

Av fältets två övriga stormästare, Thomas Ernst och Tom Wedberg, gjorde Ernst sin bästa SM-insats sedan han vann titeln i Lindsberg 1993. Han börjar nu skymta slutet på sina mångåriga doktorandstudier i matematik och sade sig för första gången på länge haft möjlighet att träna ordentligt inför SM. En fin fjärdeplats blev belöningen.

Wedberg spelade sin första SM-turnering på 20 år. Det var också länge sedan han deltog i en ordentlig Bergerturnering och han hade märkbart svårt att komma i gång. Under den första veckan vann han inte ett enda parti och det krävdes en spurt med 31/2/4 för att han skulle nå upp till 50 procent.

Förutom Åkesson, Hector och Ernst är bronsmedaljören Stellan Brynell, som blev trea även i fjol, direktkvalificerad för

nästa års turnering. Brynell hade ett par bottenapp under den första veckan men den andra var desto mer imponerande med 51/2/7.

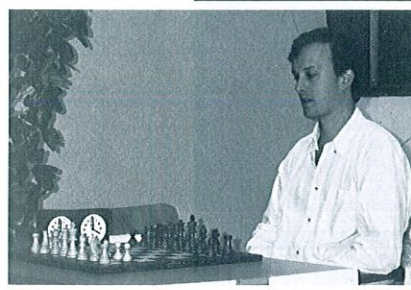
Som sexa, ingen dålig placering i den här konkurrensen, placerade sig Robert Bator, som inte tävlat i SM sedan 1987. Efter en utmärkt första vecka kom han ur rytmen och lyckades bara ta tre remier på sina fem avslutande partier. Han mumlade något om att vinsterna i SM mera var frukten av misstag än av bra spel men utan misstag skulle ju alla partier sluta med...

Av de övriga var man särskilt nyfiken på vad Emanuel Berg, ännu bara 17 år, skulle kunna prestera. Han fick mycket stryk i Katrineholm i våras men anlände till Lidköping med en färsk IM-inteckning (hans andra) från den öppna turneringen i Göteborg i bagaget.

Emanuelns kompromisslösa inställning in-te en enda remi är på väg att börja betala sig och i de tre sista ronderna slog han juniorkollegan Anders Olsson samt toppmännen Ernst och Laveryd. I Ronneby var Emanuel tolv, nu gick han in på nionde plats.

Till SM-gruppen

I Mästarelit delades segern av klubbkamraterna Johan Ingbrant och Per Verneresson, Schack 08 medan Dennis Rylander, SK Rockaden vann JSM-gruppen. Alla tre kvalificerade sig därmed för spel i SM-gruppen nästa år. Vi återkommer!

SM-vinnaren Ralf Åkesson

1. Ralf Åkesson	Södra SASS	-	½	1	½	½	1	1	½	1	0	1	1	1	1	10
2. Jonny Hector	Limhamns SK	½	-	½	½	½	1	1	0	1	1	0	1	1	1	9
3. Stellan Brynell	Limhamns SK	0	½	-	0	1	1	½	½	1	½	1	½	1	1	8½
4. Thomas Ernst	Farsta SK	½	½	1	-	½	1	½	1	0	1	½	½	1	0	8
5. Peter Laveryd	Schack 08	½	½	0	½	-	½	½	1	0	1	1	½	½	1	7½
6. Robert Bator	SK Rockaden	0	0	0	0	½	-	1	½	1	½	1	½	1	1	7
7. Tom Wedberg	Wasa SK	0	0	½	½	½	0	-	½	1	½	0	1	1	1	6½
8. Christian Jepsen	En Passant	½	1	½	0	0	½	½	-	0	1	½	0	1	½	6
9. Emanuel Berg	Sollentuna SK	0	0	0	1	1	0	0	1	-	0	1	1	0	1	6
10. An Ziegler	Skara SS	1	0	½	0	0	½	½	0	1	-	1	0	½	0	5
11. Jan Johansson	Uppsala ASS	0	1	0	½	0	0	1	½	0	0	-	1	½	½	5
12. Robert Åström	SS Luleå	0	0	½	½	½	½	0	1	0	1	0	-	0	1	5
13. Johan Eriksson	Sollentuna SK	0	0	0	0	½	0	0	0	1	½	½	1	-	½	4
14. Anders Olsson	SK Rockaden	0	0	0	1	0	0	0	½	0	1	½	0	½	-	3½

Två ungdomssegrar gick till Kristallens SK

Flickor främst i juniorkvalet

Kristallens SK blev mycket framgångsrikt med seger i både juniorkvalet och i nyinrättade Kadett-SM. Det innebär att den ambitiösa Stockholmsklubben nästa år får tre representanter i JSM-gruppen: Petra Ornstein, 19, Emilia Horn, 19, och Ulf Hammar, 14.

Petra och Emilia, rankade som fyra respektive trea, dominerade junioremas kvalturnering och lade beslag på de två främsta platserna. Trea blev Anders Pettersson, Degerfors SS, som också han kvalificerade sig för nästa års JSM-grupp.

Det har aldrig hänt att två flickor spelat JSM-gruppen där Viktoria Johansson hittills stått för det enda kvinnliga inslaget.

Emilia öppnade med fem vinster i rad och ledde med 1½ poäng när hon i rond 6 misshandlade ett slutspel och förlorade mot Petra. Den sistnämnda var ensam om att genomföra turneringen utan nederlag medan Emilia fick vidkännas ytterligare en förlust, sista ronden mot andrarrankade Farhad Rouhani, Järfälla SS.

Susanne Ericsson, SS Manhem, som strax före SM gjorde en fin insats i det öppna flickmästerskapet i Göteborg, hade det betydligt kärvare. Hon förlorade två av sina tre första partier mot lägre rankade motståndare och måste nöja sig med 50 procent.

Kadett-SM

Uppdelningen av de yngre spelarna i en kadett- och en miniorturnering medförde en kraftig ökning av deltagarantalet.

Nyinstiftade Kadett-SM lockade 62 startande, som avverkade nio ronder på sju dagar. Topprankad var värmlänningen Johan Hellberg före de båda Kristallspelarna Jonathan Grip och Ulf Hammar. Den sistnämnda hade ingen större framgång i kadettfinalen i fjol men nu gick det de-

sto bättre och han gav endast ifrån sig tre remier.

Resultat: 1) Ulf Hammar, Kristallens SK 7½ (av 9), 2) Johan Norberg, Västerås SA 7, 3) Simon Olsson, Skara SS 6½, 4) Rickard Andersson, Västerås ÖSK 6½, 5) Adam Szulkin, SK Rockaden 6½, 6) Kezli Ong, Farsta SK (6½, 7) Jonas Lindahl, Horndals SK 6, 8) Jonathan Grip, Kristallens SK 6, 9) Erik Jacobson, Skara SS 6, 10) Magnus Grön, Skara SS 6.

Gott om damer...

Totalt noterades 27 kvinnliga starter, den högsta siffran på mycket länge. Nio var med för första gången enligt statistikoraklet Tomas Carnstam som har kartlagt samtliga SM-damer åren 1964-1999.

Fyra goda namn märktes i klass M under den andra veckan: Viktoria Johansson – som in i det sista var med i kampen om slutsegern

– Eva Jipetorn, Petra Ornstein samt norskan Sylvia Johnsen, som kom direkt från norska mästerskapet.

Sylvia, en stor Sverigevän som lockats till Lidköping av kompiserna Viktoria, tog 50 procent i klass M i Gausdal. I Lidköping gjorde hon om den prestationen trots att hon tröttnade mot slutet och förlorade de två sista partierna.

Bengt Andersson återtog veteran titeln

Efter att sju år i rad ha vunnit veteranernas elitgrupp lånade Bengt Andersson i fjol ut titeln till Rolf Lundquist. Nu återställde han ordningen och tog sin åttonde SM-seger på nio år – en fantastisk svit. Den ende som kan konkurrera är Erik Lundin, som på sin tid vann fyra kongressmästerskap och sju "vanliga" SM-guld.

Årets turnering var den jämnaste och hårdaste under hela 90-talet och i mål skilde bara 2½ poäng mellan förste och siste man. Nästan hälften av partierna slutade med remi men i de flesta var det hård kamp

Minior-SM

53 spelare räknades in i miniortturneringen, där åldersgränsen gick vid 13 år.

Överlägset högst rankad var Daniel Semcesen, Malmö AS före Oskar Revelj, Henrik Boström, Alexander Björfäll och Viktor Lund, alla från SK Rockaden, och det var väl i denna kvintett som favoritskapet måste placeras.

Men där bedrog man sig, och det grundligt. Den förste svenske minior-mästaren kom i stället att heta Anton Frisk Kockum, Uddevalla SS, rankad som nia och tämligen anonym för de flesta. Dock inte för TFS-redaktionen:

I nr 8/97 publicerade Lennart Larsson i sin spalt ett problem som komponerats av den då blott 10-åriga Anton Frisk Kockum...

Favoriterna hade svårt att leva upp till förväntningarna och efter fyra ronder hade de fyra högst rankade spelarna alla förlorat minst en poäng.

SM-ligan

Flest SM-tävlingar har, vilket torde var välkänt vid det här laget, nyligen bortgångne K E Gannholm, Burs SK som kom upp i 57. God tvåa är Sven Carlsson, Västerås ASI med 56.

87-åriga Albin Rosén, Götaverkens SK är dem tätt i hälsorna – i Lidköping gjorde han sitt 54:e SM och spelade båda veckorna i veteranklassen.

Evert Nordh, Solna SS, avverkade 46 SM i svit och flerfaldige veteranmästaren Bengt Andersson, Kymbo SK är nu uppe i 42.

Andra långkörare; Bengt Ekenberg, Helsingborgs SS 44, Anton Fridh, Malmö AS 39, Bo Nyberg, Uppsala ASS 36.

Damerna ligger långt efter. Såvitt vi kunnat utröna leder Susanne Berg – som inte var med i år – med 16 SM före Eva Johansson, Alingsås SS 14 och Anneli Dalman, Solna SS med 13. De två sistnämnda deltog med den äran i klass I.

Schackakademien 1999

... får härmed avge redovisning för sin verksamhet för 1999.

... som bildades 1986. har till ändamål att främja schack i Sverige. Verksamheten är inriktad på att utnyttja de ekonomiska resurser, helst i större utsträckning, som skall särskilt understödja svenska satsningar på elitnivå och ungdomars schackspel.

... akademier benämnes ordföranden preses. Verksamheten sköts av Akademiens preses och de övriga funktionärer i Akademiens styrelse. En bidragskommitté behandlar bidragen.

... årssammanträde i april 1999 utsågs följande:

Årssammanträdet:

Ordförande: Erik Penser
Preses: Marcus Storch
Sekreterare: Jon Lindgren
Bidragskommitté: Christer Wänéus, Sven-Gunnar Samuelsson, Lars Karlsson, Tom Wedberg
Sakkunniga: Christer Wänéus, Sven-Gunnar Samuelsson, Lars Karlsson, Tom Wedberg
Sakkunniga för utvärdering: Christer Wänéus, Sven-Gunnar Samuelsson, Lars Karlsson, Tom Wedberg
Sakkunniga för utvärdering: Christer Wänéus, Sven-Gunnar Samuelsson, Lars Karlsson, Tom Wedberg

b. stormästare, självskrivna ledamöter:

Evgenij Agrest stormästare
Ulf Andersson, stormästare
Pia Cramling, stormästare
Thomas Ernst, stormästare
Jonny Hector, stormästare
Ferdinand Hellers, stormästare
Lars Karlsson, stormästare
Harry Schüssler stormästare
Tom Wedberg, stormästare
Ralf Åkesson, stormästare

Stormästaren Ferdinand Hellers har meddelat att han inte vill tillhöra Schackakademien.

c. utsedda av Sveriges Schackförbund.

Rolf Littorin, FIDE-delegat mm
Sven-Olof Andersson skattmästare i Akad.
Christer Wänéus vice preses, avgående ordf i Sveriges Schackförbund.

Revisor har varit auktoriserade revisorn Roger Björkholm, Norrköping.

Bidragskommittén har bestått av: Erik Penser (ordf), Christer Wänéus, Jon Lindgren (sekr), Sven-Olof Andersson (skattm), Tom Wedberg och Lars Karlsson (suppl för Wedberg). Kommittén har sammanträtt tre gånger och fördelat bidrag enligt vad som närmare framgår av den ekonomiska redovisningen.

Genom särskilda regeringsbeslut har Akademien genom Kulturdepartementet under åren 1997-99 erhållit årliga bidrag på 125 000 kr mot att Akademien utverkar att det i Sverige hålls minst tre och helst fyra stormästarturneringar av lägst kategori X. Även under 1999 har kraven för statsbidrag gott och väl uppfyllts. Bland de större turneringar som kommit till stånd med bidrag från Schackakademien bör här nämnas följande:

– Excelsior Cup, Göteborg, i januari. En stark, traditionsrik stormästarturnering, kategori X, som vanns av GM Mihail Marin, Rumänien.

– Skellefteå Kraft Grand Master Chess Cup, en knock out-turnering i kategori XI, som vanns av vår GM Evgenij Agrest. Turneringen hölls vid påsktid och var så lyckad att arrangörerna hoppas på årligen återkommande påskturneringar.

– Schackfestivalen i Katrineholm i maj hade en stormästarturnering, kategori XII. Segern gick till GM Viktor Gavrikov, Litauen.

– Sigeman & Co Chess Tournament i Malmö. Den starkaste turneringen, kategori XIV, under året. Som vanligt mycket bra schack- och kringarrangemang, i vilka Akademiens preses och Schackförbundets ordförande medverkade. Segrare blev GM Boris Gelfand Vitryssland.

– Stockholm International och Sweden Ladies International hölls för andra året i rad på Hasselbacken på det natursköna Djurgården i början av augusti. I herrturneringen hade vi glädjen se vår egen stormästare Tom Wedberg ta hem segern. Damturneringen var åter ett tecken på att damschacket är på frammarsch i Sverige. Segrare blev WIM Ilze Rubene, Lettland.

Akademiens arbetar oförtrutet vidare för att finna nya vägar för att stödja svenskt schack. På årssammanträdet uppdrogs åt en arbetsgrupp med bl a Roland Nilsson, Uno Hedin och Sven-Gunnar Samuelsson att gnugga geniknölarna. Ett första resultat såg vi i början av innevarande år i form av det nya spelet schackdubbel. I anslutning till en ishockeymatch AIK-Djurgården i Globen spelade Roland Nilsson och GM Lars Karlsson mot Marcus Storch och GM Tom Wedberg. Spelarna gjorde vartannat drag och medspelarna fick inte kommunicera med varandra; allt visades på storbildskärm. Uppvärmningspartiet gick på nolltid till hemmalaget (det var Rolands Scandic som arrangerade festligheten) medan huvudmatchen slutade remi. – Ulf Andersson bidrog till evenemanget genom att spela blint och simultant mot fem tremannalag. Samtidigt som han konverserade och skrev autografer bröt han ner allt motstånd – utom en grupp med viss anknytning till Akademien som lyckades uppnå en tidig remi! – Dessa schackjippon med näringslivsledare och andra beslutsfattare som intresserade deltagare hoppas vi ska utvecklas och ge pengar till Akademiens bidragsverksamhet. Schack är alldeles för roligt för att vara gratis!

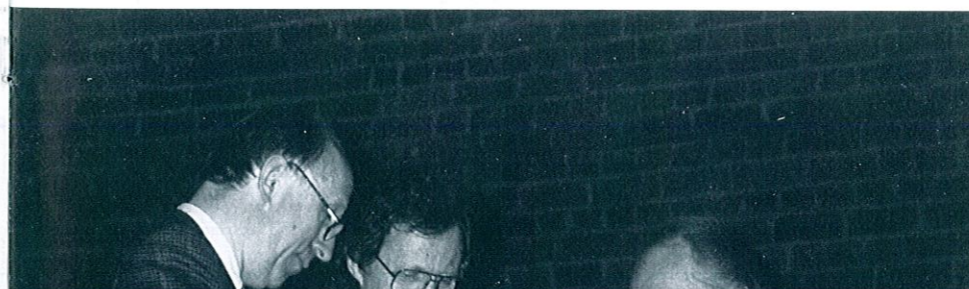
Akademiens fortsätter också sin satsning på Tusenmannaschacket som den största breddmanifestationen. Vid 1999 års upplaga, den 17-18 april, var det som vanligt "folkligt, festligt och fullsatt", även om vi ännu inte nått upp till 1 000 deltagare. Årets med spänning emotsedda envig mellan akademiledamöterna Stig Malm och Erik Penser vanns denna gång av Malm, som därmed putsade upp siffrorna till 1-2 matcher. Spelarna skulle kunna ha störts av alla åskådare och kameror som hängde över dem – om de inte varit så vana vid medial uppmärksamhet. – Slutsegrare blev Pontus Carlsson, Linköping, som fick bl a ett hekto guld i pris. Ett kilo silver tillföll Lars Degerman, Bromma, Miralem Dzevljan, Haninge och Erik Hedman, Västerhaninge, som var övriga deltagare i finalen. – Alltid lika uppskattat är den simultan som ett par av våra stormästare ger mot ett åttital spelare. I år var det den oförtröttlige Lars Karlsson och Tiger Hillarp-Persson som gick efter varandra utefter långborden och försökte hålla reda på vad företrädaren tänkt sig.

Det ekonomiska resultatet av 1999 års verksamhet framgår av den efterföljande redovisningen. Schackakademien har beslutat om turneringsbidrag på 360 000 kr.

Vi hoppas dock att de aktiviteter, som Akademien och dess enskilda ledamöter gjort till schackets fromma, haft en ännu större betydelse!

Stockholm i mars 2000

Erik Penser, preses
Marcus Storch, vice preses
Jon Lindgren, sekreterare
Christer Wänéus, vice preses

Tre ordförande: Erik Penser i Schackakademien, Sven-Gunnar Samuelsson i Stockholms schackförbund och Christer Wänéus i Sveriges schackförbund vid prisutdelningen i samband med Tusenmannaschacket i Sockholms stadshus.

1900-talet

För 100 år sedan levde inemot tre miljoner människor; dvs ungefär hälften av Sveriges befolkning, fortfarande på landet. Årslönen för en piga uppgick till 110 kronor plus kost. Medellivslängden för män var 52,7 år; för kvinnor 55,3. Inkomstskillnaderna var enorma, klassgränserna skarpa. Allmän rösträtt, åtta timmars arbetsdag och semesterlagstiftning var okända begrepp.

Schackklubbar i egentlig mening existerade endast i ett fåtal av de större städerna. Schack var en trivsam fritidssysselsättning för intellektuella och klubbarna kunde vara ganska exklusiva inrättningar. Vem som helst ägde inte tillträde.

Ändå var tiden kring det förra sekelskiftet en dynamisk tid, präglad av optimism och framtidstro. Enskilda eldsjälargick som vanligt i spetsen för utvecklingen, men för att hitta upptakten till vad som skulle komma att ske under de närmast följande decennierna måste vi gå tillbaka till 1896.

Det året gjorde den välbärgade grosshandlaren P A Collijn en längre resa i Europa tillsammans med sin hustru Jenny samt parets båda söner Ludvig, 17, och Gustaf, 15. I slutet

av oktober tillbringade man ett par veckor i Wien, där det till pojkarnas förtjusning pågick en internationell schackturnering.

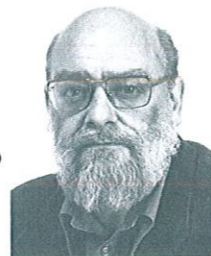
Bröderna stiftade bekantskap med flera kända mästare och följde andäktigt en liten match mellan den nya amerikanska stjärnan Harry Nelson Pillsbury och tysken Berthold Englisch. Ludvig hade dessutom nöjet att spela ett dussin partier mot den fyra år äldre Carl Schlechter.

Dessa veckor skulle få livsavgörande betydelse för familjen Collijn. Hemkomna till Sverige gick pojkarna med i Stockholms Schacksällskap, grundat 30 år tidigare, och 1897 stod Sällskapet som arrangör av den första nordiska turneringen.

Sponsor: Jenny Collijn.

Året därpå publicerade ynglingarna *Lärobok i schack*, ett verk som fram till 1921 skulle utkomma i fyra upplagor och få oskattbar betydelse för generationer av svenska schackspelare. I den sista utgåvan medverkade bl a Akiba Rubinstein, Rudolf Spielmann, Aaron Nimzowitsch och Richard Réti. Än i dag nämns *The Lärobok* med stor respekt i utländska uppslagsverk.

1900-talskrönikör: Bo Plato

Gustaf gjorde efter hand karriär som teaterledare och författare medan Ludvig, med en entusiasm som bröt ner alla hinder; vigde sitt liv åt schack. Ett nervsammanbrott i unga år och en konkurs i början av 1920-talet innebar blott tillfälliga avbrott i hans verksamhet som organisatör och mecenat.

Vad var det som drev honom? I en minnesruna i *Tidskrift för Schack* nr 9–12/1939 skrev Erik Olson:

– Allt från ungdomen tjugad av schackspelets rika skönhetsvärden, rotfästes med tiden hos Ludvig Collijn övertygelsen om detta sällsamma spels karaktärsdanande egenskaper och dess förutsättningar att vara en folkuppfostrande faktor i vårt samhälle...

- 1900: Den första allsvenska turneringen, uppdelad i två avdelningar och med spelare från Stockholm, Göteborg och Uppsala, arrangeras i Stockholm. Segrare: Johan Grenholm, Stockholm och Victor Sjöberg, Göteborg.
- 1900: Sverige gästas för första gången av en internationell mästare, Jacques Mieses från Leipzig.
- 1901: Nordiska Schackförbundets första turnering spelas i Göteborg med ett 50-tal deltagare. Ett ståtligt hederspris har uppsatts av Oscar II, kung i unionsriket Sverige/Norge.
- 1902: *Tidsskrift för Skak*, grundad i Köpenhamn 1895, övertas av bröderna Collijn och flyttar till Sverige där språket och namnet försvenskas.
- 1903: Jysk Skakunion bildas. Efter två år ändras namnet till Dansk Skakunion.
- 1906: Det första nationella förbundet, Sydsvenska Schackförbundet, grundas i Lund av klubbar från Malmö, Lund, Helsingborg, Ystad och Värnamo. Efter nio år ändras namnet till Skånes Schackförbund.
- 1906: *Tidskrift för Schack* slår rekord med 438 sidor; ett format som inte överträffas förrän 1989.
- 1906: Den första internationella turneringen i Norden arrangeras i Stockholm med sex inbjudna utländska mästare och sex svenskar: Ossip Bernstein och Carl Schlechter delar segern. Bäste svensk blir Victor Sjöberg som kommer på sjunde plats.
- 1908: Den första matchen mellan en svensk och en utländsk mästare påbörjas i Stockholm. Spelet avbryts efter sex partier vid ställningen 3–3 mellan P S Leonhardt och Victor Sjöberg.
- 1909: Nordiska Schackförbundet håller sin femte turnering i Göteborg. Milan Vidmar vinner före P S Leonhardt.

10-talet

Den allt överskuggande händelsen var bildandet av Sveriges Schackförbund den 2 september 1917. Detta utgjorde – liksom genomförandet av den första nordiska turneringen 20 år tidigare – inledningen till en ny och mer tävlingsinriktad period.

Som fadder stod Stockholms Schackförbund, eller rättare sagt dess dynamiske ordförande Ludvig Collijn, som tidigt insett vikten av en stark organisation, dels för att bredda intresset och höja den allmänna spelstyrkan, dels för att via kongresser, turneringar och matcher ge utbildning åt den blivande eliten.

Collijn var självskriven som ordförande även i riksförbundet, och den befattningen upprätthöll han till sin död 1939. Han omgav sig redan från början med goda medarbetare, bland dem Fritz Englund (skattmästare), Otto Löwenborg (sekreterare) och Martin Anderson (vice ordförande), den sistnämnde en visionär som 1879 varit med om att grunda Göteborgs SS och 1895 föreslagit bildandet av ett nordiskt schackförbund.

I anslutning till den första kongressen meddelades bl a att Ludvig Collijn hade skänkt förbundet 15 000 kronor; i dagens penningvärde cirka 342 000 kronor; att användas i verksamheten. Till förbundets förste hedersledamot kallades Stockholms SS' mångårige sekreterare Robert Sahlberg, problemist och publicist som 1898 hade startat en schackspalt i *Aftonbladet*.

De första kongressstävlingarna i oktober 1917 hade 62 deltagare. Spellokal för klass M och klass I var Stockholms SS' lokal i Grand Hotel Royal. Klass II inhystes hos Stockholms Schackförbund på Drottninggatan 77. I klass M delades segern av Otto Löwenborg och Anton Olson, varefter den förstnämnde vann särspelen med 3–2. I prispengar utgick 200 respektive 100 kronor.

Intressant i sammanhanget är att hela 1 155 kronor utdelades i honorar för vunna partier. Dessa belönades i klass M

med 15 kronor; i klass I med 10 och i klass II med 5 kronor. Den totala prissumman uppgick till 3 700 kronor.

I fråga om Sverigemästerskapet hade kongressen bestämt att segraren i förbundets första tävling skulle möta vinnaren av en match mellan två av förbundsstyrelsens utsedda spelare.

Dessa två, Gustaf Nyholm och Karl Berndtsson, drabbade samman i Göteborg, varvid Nyholm segrade med 3½–1½. Nyholm slog sedan Olson med 4–1 och blev alltså den förste Sverigemästaren.

• 1911: Stockholms Schackförbund bildas av Stockholms SS, Stockholms Södra SS och Sveriges Kontoristförenings SS. Ordförande blir Ludvig Collijn. Det första Stockholmsmästerskapet vinnas av Gustaf Nyholm, under lång tid i seklets början landets främste spelare och i ett par decennier schackskrubent i *Svenska Dagbladet*.

• 1912: Nordiska Schackförbundets sjätte kongress hålles i Stockholm. Första pris erövrats i stor stil av Alexander Aljechin trots förlust mot Joel Fridlitzius i ett berömt parti.

• 1912: Katarina Beskow tar initiativet till Stockholms Kvinnliga SK. Hon utses till ordförande och kvarstannar på denna post tills klubben upplöses i början av 1930-talet.

• 1914: Göteborgs Schackförbund bildas av fem klubbar, bland dem Göteborgs SS, SS Manhem, Majornas SS och Lundby SS.

• 1914: Ludvig Collijn instiftar ett vandringspris för matcher mellan Stockholm och Köpenhamn. Sådana matcher spelar en viktig roll i både det nordiska och det nationella utbytet under seklets första decennier.

• 1914: Norsk Schackforbund, senare Norges Sjakkforbund, bildas.

• 1916: Vid Nordiska Schackförbundets sjunde kongress i Köpenhamn segrar schweizaren Paul Johner före Otto Löwenborg. I klass I vinner Karl Berndtsson en vacker seger. På sjätte plats kommer lundensaren Frans G Bengtsson, som i en essä längre fram livet betecknar denna placering som "otillfredsställande".

• 1918: Sveriges Schackförbund redovisar 6 underförbund, 84 klubbar och 2 300 medlemmar.

• 1918: I Stockholm spelas med stöd av *Svenska Dagbladet* den första stora propagandamatchen mellan 100-mannalag från Stockholms Allmänna SK och SK Kamraterna. Allmänna vinner med 56–44.

• 1919: Gustaf Nyholm behåller Sverigemästerskapet efter matcher mot Arthur Håkansson (1½–1½) och Anton Olson (3½–½).

• 1919: Nordiska Schack förbundet 20-års-jubilerar i Göteborg. I klass M delas segern av Rudolf Spielmann och Anton Olson, i klass I vinner göteborgaren Allan Nilsson samtliga elva partier.

Ludvig Collijn, svenskt schacks Grand Old Man och förbundets grundare, vid 60 års ålder.

En ungdomsbild av bröderna Ludvig (t v) och Gustaf Collijn, författare till den berömda "Lärobok i schack", försjunkna i ett av många inbördes partier.

20-talet

Det internationella utbytet, som hade börjat komma i gång redan i slutet av 1800-talet, led ett kraftigt avbräck under krigsåren 1914–18. Kriget satte sina spår överallt och i t ex engelska årsböcker från denna tid talas det om "Chess among the enemy" (Schack hos fienden). I tyska motsvarigheter berättas om särskilda turneringar för i Tyskland internerade ryska mästare.

Vid ingången till 20-talet hade livet hunnit bli något så när normalt igen. Ludvig Collijns ekonomiska resurser hade emellertid börjat tryta, och det märktes i verksamheten på hemmaplan.

Sommaren 1924 arrangerades stora tävlingar, i lag och individuellt, i anslutning till olympiaden i Paris. Vid den efterföljande kongressen grundades ett världsschackförbund, FIDE (Fédération internationale des Échecs). Finland – vars nationella förbund hade bildats 1922 – tillhörde de 15 nationer som utsåg holländaren Alexander Rueb till FIDE:s förste president. Sverige var inte representerat i Paris men anslöt sig två år senare.

1927, i samband med den fjärde FIDE-kongressen i London, arrangerades den första schackolympiaden. Beteckningen olympiad blev dock inte officiell förrän 1952.

16 nationer deltog. Ungern segrade med Danmark som överraskande tvåa. Sverige, som representerades av Allan Nilsson, Gustaf Nyholm, Ernst Jacobson och Gösta Stoltz, kom på trettonde plats. Bland åskådarna befann sig 19-åriga Gideon Ståhlberg, som hade rest till England för att delta i en liten internationell turnering.

I London avhölls samtidigt ett första världsmästerskap för damer i form av en turnering med 12 deltagare från sju nationer. Vera Menchik segrade överlägset med Katarina Beskow på en sensationell silverplats. Hennes placering är fortfarande den siffermässigt bästa som någon svensk spelare har uppnått i en officiell VM-tävling.

Vid FIDE-kongressen beslöts att i fortsättningen skulle endast amatörer få delta i världsorganisationens tävlingar. Detta medförde att ett par ledande nationer men även enskilda spelare vägrade ställa upp i 1928 års schackolympiad i Haag. Här upprepade Ungern sin seger medan Sverige, med Gösta Stoltz, Ernst Jacobson, Gideon Ståhlberg, Ored Karlin och Eric Jonsson, belade trettonde plats bland 17 länder.

FIDE försökte sig även på att anordna ett särskilt VM för amatörer, varvid hemmafavoriten Max Euwe utgick som segrare i ett fält med 16 startande. Allan Nilsson delade nionde plats.

Detta var första och enda gången amatörer tävlade om VM. Amatörbestämmelserna, som utan tvivel var inspirerade av reglerna vid de "riktiga" olympiska spelen, övergavs snabbt och det har aldrig varit aktuellt att återinföra dem.

• 1920: Med anledning av Göteborgs SS' 40-årsjubileum arrangeras en storslagen internationell turnering, möjliggjord tack vare sponsorer som Rudolf Herzog och Ludvig Collijn. Richard Réti vinner före Akiba Rubinstein. I B-gruppen segrar Max Euwe med Allan Nilsson på en förnämlig andraplats.

• 1921: Gustaf Nyholm spelar tre matcher om Sverigemästerskapet. Först blir det 2½–2½ mot Allan Nilsson och sedan förlust med 2–3 mot Anton Olson. I en revanschmatch tar Nyholm tillbaka titeln med 3½–1½.

• 1922: Sverige spelar sin första landskamp. Rudolf Herzog bekostar en resa till Berlin, där det blir en hedersam förlust mot Tyskland med 1½–1½. Samliga 24 partier är bevarade.

• 1923: Allan Nilsson blir Sverigemästare efter 3–1 mot Gustaf Nyholm.

• 1923: Gösta Stoltz SM-debuterar i Uppsala.

• 1923: Karl Berndtsson startar tidskriften *Schackvärlden*. Den överlever sin grundare med två år och läggs ner 1945.

• 1923: *Tidskrift för Schack*, som hittills varit organ för Nordiska Schackförbundet, övertas av Sveriges Schackförbund, som tidvis har problem med utgivningen. 1925–27 utges endast fyra nummer om året.

• 1924: En av *Dagens Nyheter* och Stockholms Schackförbund arrangerad propagandatävling i Blå Hallen i Stockholms stadshus samlar 456 deltagare. En av dem är en nybörjare som heter Erik Lundin.

• 1925: Gideon Ståhlberg SM-debuterar i Trollhättan.

• 1928: Sveriges Schackförbund tar det nyaste och modernaste propagandemedlet i sin tjänst. Under november hålls fyra radioföredrag om schack.

• 1928: Erik Lundin tar 9 poäng av 9 möjliga i Stockholmsmästerskapet. Sin nionde titel erövrar han 1973.

• 1928: Stortartade hyllningar för Ludvig Collijn på dennes 50-årsdag.

• 1929: Gideon Ståhlberg utmanar Allan Nilsson och vinner en match om Sverigemästerskapet med 3–0.

• 1929: Sveriges Schackförbund redovisar 11 underförbund, 133 klubbar och 3 396 medlemmar.

Gideon Ståhlberg debuterade i SM 1925 och kom sedan att dominera svenskt schack i många decennier både som spelare och skribent. Dessutom anlätades han 1957–63 som överdomare vid fem VM-matcher i Moskva. Här ses han tillsammans med en ung och skönlockig Michail Tal, världsmästare 1960–61.

30-talet

Skördetid, stormaktstid. Så skulle man med blott två ord kunna karaktärisera detta decennium, då det uppoffrande och långsiktiga arbete som bedrivits av Ludvig Collijn och andra entusiaster bar riklig frukt.

Redan på 20-talet hade schackklubbar börjat bildas i ansenligt antal och utvecklingen accelererade under depressionens och arbetslöshetens år på 30-talet. Påfallande många av de nya föreningarna bar ordet "Arbetare" i sitt namn, och en hette helt enkelt Arbetarnas SK.

Flera klubbar var yrkes- eller arbetsplatsrelaterade och det grundades särskilda sammanslutningar för schackspelande poliser, brandmän, hamnarbetare, tultjänstemän, järnvägsanställda, målare, ja till och med för hyresgäster och furirer. Spårvägsfolket i Stockholm hade ett eget schackförbund.

Inom loppet av drygt 20 år tredubblades antalet schackklubbar och medlemsantalet i Sveriges Schackförbund mer än fördubblades.

Innan Ludvig Collijn gick ur tiden 1939 hade han också fått uppleva hur Sverige utvecklats till en schacklig stormakt. I spetsen marscherade Gösta Stoltz, Gideon Ståhlberg och Erik Lundin, som inte endast åstadkom utomordentliga resultat i turneringar och matcher i konkurrens med internationella berömdheter utan också svarade för synnerligen respektingivande insatser i de allt populärare schackolympiaderna.

De svenska placeringarna i dessa tävlingar talar sitt tydliga språk: Hamburg 1930 nia, Prag 1931 sju, Folkestone 1933 trea, Warszawa 1935 tvåa, Stockholm 1937 tia, Buenos Aires 1939 fyra.

Tempot i de tidiga olympiaderna var mördande och tre ronder, inklusive avbrutna partier, på två dagar var inget ovanligt. Reserver förekom sparsamt. Denna ordning gynnade utan tvivel länder med unga spelare. Till dem hörde förutom Sverige även USA, som 1930–37 erövrade fyra OS-guld av fem möjliga.

Svenskt märkesår var 1935, då Ståhlberg, Lundin och Stoltz med enastående assistans av Gösta Danielson vann OS-silver i Warszawa. Svenskarna ledde länge men passerades på upploppet av USA, som man tidigare hade besegrat.

Strax efter olympiaden slog Sverige dessutom Tyskland, som vid denna tid gärna ville framstå som Europas ledande schacknation, med 17–15 i en landskamp i Zoppot.

• 1930: Första turneringen om Nordenmästerskapet spelas i Stockholm och vinnas av dansken Erik Andersen före Gideon Ståhlberg.

• 1931: Gösta Stoltz utmanar Ståhlberg i en match om Sverigemästerskapet. Resultatet blir 3–3 och Ståhlberg behåller titeln.

• 1931: Erik Lundin slår upp portarna till Stockholms Schacksalonger med adress Drottninggatan 73 A. De förblir öppna tills huset rivs i mitten av 60-talet.

• 1934: Ståhlberg utmanar Erik Andersen. Denne behåller titeln via 2½–2½ men förlorar den tre år senare till Erik Lundin.

• 1934: Erik Lundin övertar *Tidskrift för Schack*.

• 1935: För första gången deltar en regerande världsmästare i en turnering i Sverige. Alexander Aljechin vinner i Örebro före Lundin och Ståhlberg.

• 1936: Den s k extraolympiaden, som inte sanktioneras av FIDE, arrangeras med åttamannalag i München. Till nazisternas förtret vinner Ungern före Polen och Tyskland. Sverige kommer på åttonde plats bland 21 nationer.

• 1937: Schackolympiaden i Stockholm blir enligt samstämmiga uppgifter en arrangörstriumf med 19 länder som deltagare. Inte förrän 1984 dokumenteras tävlingen i bokform av engelsmannen W H Cozens som efter många års forskning utger *The Lost Olympiad*. Författaren hinner avlida innan verket går i tryck.

• 1938: Sveriges Korrespondensschackförbund bildas. Bertil Sundberg, reserv men bäste poängplockare i München, erövrar två år senare den första SM-titeln i korr.

• 1939: För första gången avgörs Sverigemästerskapet i en turnering. Gideon Ståhlberg vinner och försvarar därmed den titel han erövat tio år tidigare.

• 1939: Ludvig Collijn avlider den 4 oktober, knappt sju veckor före sin 61-årsdag. Erik Olson avslutar sin nekrolog i *Tidskrift för Schack* med följande ord:

– För Ludvig Collijns livsverk stå vi alla schackvänner i outplånlig tacksamhetsskuld. Det var en mansålders insats till spridande av kännedomen om alla tiders ädlaste spel och det var mer än så, det var en kulturgärning.

• 1939: Sveriges Schackförbund redovisar 20 underförbund, 229 klubbar och 4 926 medlemmar.

Rudolf Spielmann (t h) var en trogen Sverigevän. "Han har mer än någon annan utländsk mästare bidragit till spelets popularisering i Sverige", skrev Gideon Ståhlberg i sin bok "Strövtåg i schackvärlden". Här möts Gösta Stoltz (t v), Erik Lundin och Spielmann i Stockholm 1933.

40-talet

I gryningen den 1 september 1939, samma dag som finalspelet i schackolympiaden i Buenos Aires skulle inledas, gick tyska förband över gränsen till Polen. Andra världskriget var ett faktum, och nazisternas härjningar skulle stå schackvärlden dyrt.

Många av de européer, däribland Gideon Ståhlberg, som vid krigsutbrottet befann sig i Argentina, stannade kvar i Sydamerika. Andra föll i strid, mördades i koncentrationsläger, omkom vid bombangrepp osv. Landlösa flyktingar fläckade världen runt. Några, främst från Baltikum, fann en fristad i Sverige. En av dessa, Alexander Hildebrand, skulle i sinom tid bli svensk förbundskapten.

Omfattande inkallelser med åtföljande beredskaps-tjänstgöring påverkade både verksamhet och medlemsantal och 1940 års kongress i Örnköldsvik blev inställd. Bland de utkommenderade befann sig Erik Lundin, som brukade roa sina kamrater med att spela blindsimultan. Att han under hela kriget lyckades klara utgivningen av *Tidskrift för Schack* utan inskränkningar är en gåta.

Vid Ludvig Collijns bortgång tillträdde göteborgaren Erik Olson som ordförande i Sveriges Schackförbund. Han var väl kvalificerad för detta uppdrag. Redan 1917, då SSF bildades, blev han styrelsesuppleant. Året därpå utsågs han till sekreterare och 1922–39 fungerade han som vice ordförande. Det var till mycket stor del Olsons förtjänst att Stockholmsolympiaden fick ett så gott eftermäle.

På ordförandeposten i Stockholms Schackförbund efterträddes Collijn av Folke Rogard, som 1947 avlöste Erik Olson i riksförbundet. Två år senare, då Alexander Rueb drog sig tillbaka, utsågs Rogard även till president i FIDE. Dessa tre befattningar upprätthöll han i 13, 17 respektive 21 år samtidigt som han arbetade heltid som affärsjurist och innehade en mängd styrelse-, kommitté- och ombudsmannauppdrag.

Vid 18 års ålder hade Axel Rosengren, som var Rogards ursprungliga namn, varit med om bildandet av Sveriges Schackförbund. Denne kedjerökande "aristokrat med järnvilja" blev med tiden en av 1900-talets mest betydelsefulla och respekterade ledare. Han var utrustad med diplomatiska och organisatoriska talanger långt utöver det vanliga och en sådan man var outhärlig då fläktar från det kalla kriget drog in även i schackets värld.

Hösten 1999 lade Sveriges Schackförbund ned en krans på Rogards grav i Barsebäck för att hedra 100-årsminnet av hans födelse. Rogards dotter Monica sade vid detta tillfälle:

– Pappa verkade aldrig jäktad, han hade alltid tid för familjen...

Aljechin dog 1946.

På bilden spelar han blindschack i Tyskland, troligen på 30-talet.

- 1941: Collijnplaketten och Collijns minnespris instiftas.
- 1941: Gösta Stoltz vinner sitt livs största seger; Europamästerskapet i München före Alexander Aljechin och Erik Lundin.
- 1942: En minnesskrift, redigerad av Eric Carlén, om 176 sidor utges med anledning av Sveriges Schackförbunds 25:e kongress.
- 1944: Paul Keres deltar utom tävlingen i SM i Lidköping men blir "bara" tvåa efter Stig Lundholm.
- 1945: Första landskampen efter kriget spelas i mars i Helsingfors. Tyska styrkor opererar fortfarande i norra Finland.
- 1948: Första radiopartiet spelas mellan Sverige (Zandor Nilsson) och Danmark (Julius Nielsen).
- 1948: Jacques Mieses – den förste utländske mästaren som besökte Sverige år 1900 – gör en turné och delar tredje plats i en turnering i Stockholm. Han är nu 82 år.
- 1948: Sedan världsmästartiteln blivit vakant efter Alexander Aljechins död 1946 tar FIDE hand om VM. En turnering, vars vinnare Michail Botvinnik utropas till ny titelinnehavare, spelas i Haag/Moskva. Världsmästaren förpliktigas att försvara titeln vart tredje år och ett världsomspännande kvalifikationssystem introduceras.
- 1948: FIDE:s första interzontturnering arrangeras i Saltsjöbaden sedan Sveriges Schackförbund erhållit 15 000 kronor i anslag av regeringen. Gideon Ståhlberg kommer hem efter nio år i Argentina och delar sjätte plats, trots att han egentligen är konvalescent efter en blindtarmsoperation. Gösta Stoltz och Erik Lundin misslyckas men i sista ronden avgör Lundin turneringen genom att besegra László Szabó. Nu vinner David Bronstein med en poäng till godo på Szabó.
- 1949: Första svenska juniormästerskapet, en turnering med 13 deltagare, vinnas av Åke Westman. I SM-tävlingarna i Eskilstuna deltar 312 spelare (rekord) och Sveriges Schackförbund redovisar 7 720 medlemmar.
- 1949: Sveriges Schackförbunds Korrespondenschackkommitté (SSKK) bildas och efterträder det korrfförbund som upplöstes tre år tidigare. I den första styrelsen ingår Per-Olof Frank (ordförande), Elis Hugolf, Erik Larsson, Erik Lundin, Per-Gösta Högborg och Harald Malmgren.

50-talet

1958 blev TFS åter Sveriges Schackförbunds officiella organ. På tidskriftens första omslagsbild återfanns fr v Lennart Hyland, Börje Jansson (sedermera landslagsman och SM-segrare) och Peter Bergström.

Den kände sportjournalisten Bengt Ahlbom höll vid 1950 års kongress i Kristianstad ett inspirerat anförande i vilket han hävdade att Sveriges Schackförbund hade glömt bort ungdomen. Inom idrotten är ungdomen en förutsättning för allt framåtskridande, sade han, och därför borde ungdomen uppmärksammas mycket mer än vad som nu är fallet.

Ahlbom föreslog bl a införande av skoltävlingar; satsning på junior-VM samt bildandet av en särskild propagandakommitté. Talet belönades, skrev *Tidskrift för Schack*, med kraftiga applåder:

Ahlborns tankegångar fick

omgående stöd av Gideon Ståhlberg, som dessutom ansåg att förbundets nuvarande regler lade hinder i vägen för unga, talangfulla spelare att inom rimlig tid komma upp i mästar- och landslagsklass. Ståhlberg ville ha en uppmjukning av bestämmelserna men fick föga gehör för detta önskemål. Gällande tävlingsregler hade antagits av kongressen i Motala fyra år tidigare och förbundsledningen var inte beredd att så snart börja peta i dem igen.

Emellertid, ett frö var sått, och här och var ute i klubbarna började viss ungdomsverksamhet komma i gång. Till detta bidrog säkerligen den mediala uppmärksamhet som schacket erhöll vid denna tid med interzontturneringar; landskamper, olympiader, radioschack mm.

1955 var tiden mogen att utse en särskild ungdomskommitté med Per-Gösta Högborg och Uno Körling som drivande krafter. Året därpå utkämpades ett första Skolungdomens Riksmästerskap, en föregångare till Skol-SM, tre olika klasser:

Ungdomsledarkurser arrangerades på Bosön och 1957 spelades för första gången en regelrätt juniorlandskamp med Norge som motståndare. Ett år senare kunde förbundet, tack vare ett särskilt anslag från Skolöverstyrelsen, inrätta en tjänst som riksinstruktör. Förste man på denna post blev Uno Körling.

Detta decennium såg också en vitalisering av lagschacket. Distriktsvisa tävlingar förekom på skilda håll men nu gjordes ett försök till samordning även på riksnivå. Hösten 1950 spelades sålunda den första Allsvenska serien, som var öppen för distriktslag med tio spelare. 18 av förbundets 23 distrikt deltog i premiärupplagan som vanns av Dalarna.

- 1950: FIDE utnämner sina första titelhållare, 27 stormästare och 93 internationella mästare. Bland de förra finns Gideon Ståhlberg, bland de senare Folke Ekström, Erik Lundin och Gösta Stoltz.
- 1950: Ståhlberg kommer på sjunde plats i kandidatturneringen i Budapest.
- 1950: Sveriges Schackförbunds "höge beskyddare", kung Gustav V, avlider. Liksom fadern Oskar II var han schackintresserad och båda hade gästade Stockholms SS.
- 1951: Vid 47 års ålder vinner Gösta Stoltz den första av sina tre SM-titlar; här efter sarspel med Inge Johansson.
- 1951: Ståhlberg fungerar som biträdande domare i VM-matchen Botvinnik – Bronstein i Moskva.
- 1952: Ännu en interzontturnering arrangeras i Saltsjöbaden. Ståhlberg delar femte plats.
- 1952: Sverige placerar sig som sju i schackolympiaden i Helsingfors, den bästa placeringen sedan 1939, fortfarande oöverträffad.
- 1952: *Dagens Nyheter* publicerar det första telepartiet, ett initiativ som får många efterföljare.
- 1953: Harald Malmgren tar silver i den första VM-finalen i korrshack och blir vår förste stormästare i korr.
- 1953: Ståhlberg misslyckas i kandidatturneringen i Zürich och kommer sist.
- 1954: Gösta Stoltz utnämns till stormästare.
- 1955: Första TV-programmet om schack sänds. I Sverige finns cirka 4 000 privata TV-mottagare.
- 1955: FIDE:s tredje interzontturnering förläggs till Göteborg. Ende svenske deltagare är Ståhlberg som får nöja sig med en blygsam placering.
- 1956: Den tredje upplagan av Student-VM, en lagtävling för akademiker, arrangeras i Uppsala med deltagande av 16 nationer.
- 1957: En fyrpartimotion i riksdagen anhåller om stöd till schackrörelsen.
- 1957: Radioschacket blir en stor propagandaframgång med 3 600 deltagare. I finalen, som spelas året därpå, vinner Assar Bergdahl efter sju timmars kamp mot Sune Grape. Segraren får en resa till 1958 års schackolympiad i München i pris.
- 1958: Erik Lundin överläter efter 24 år *Tidskrift för Schack* till Sveriges Schackförbund. Ny redaktör blir Jostein Westberg som bl a inför bilder på tidskriftens omslag. I samband härmed lägger förbundet ner den 1951 grundade tidskriften *Schackbladet*.
- 1959: Till Folke Rogards 60-årsdag instiftas Rogardplaketten.
- 1959: SM i Västerås slår alla rekord med 507 deltagare.

60-talet

På många sätt var 60-talet en dynamisk tid, en tid då nytt bröts mot gammalt. Inom loppet av några få år ställde giganter som Gösta Stoltz (1963), Erik Olson (1966) och Gideon Ståhlberg (1967) undan pjäserna för alltid, Folke Rogard avgick som förbundsordförande (1964) och schack började på allvar vinna insteg bland ungdomen.

Från den anspråkslösa inledningen med 13 startande i det första juniormästerskapet hade deltagarsiffran i Skolungdomens Riksmästerskap tjugo år senare stigit till 199. Detta år, alltså 1969, vanns Sverigemästerskapet för första gången av en spelare som ännu inte fyllt 20 år.

Till mycket stor del var denna utveckling, som sköt ytterligare fart under det följande decenniet, förknippad med Lars Bäckström, en ledargestalt med sällsynta kvaliteter.

Född i Göteborg intresserade sig Bäckström tidigt för ungdomsverksamhet hos SK Kamraterna och 1955 ingick han i organisationskommittén för interzonturneringen. Fem år senare blev han suppleant i centralstyrelsen och 1963 efterträdde han Uno Körling som riksinstruktör. I denna befattning kvarstod han tills han pensionerades 23 år senare.

De tre första åren tjänstgjorde Bäckström samtidigt som förbundssekreterare och vid 1966 års schackolympiad i Havanna fungerade han som kapten för ett kraftigt förnygrat svenskt lag.

Av den nuvarande spelarkadern med några år på nacken torde de allra flesta minnas Lars Bäckström som ett slags "extrapappa" vid oräkneliga ungdomstävlingar av alla de slag, juniorläger, landskamper etc.

En annan eldsjäl som lät tala om sig under 60-talet var Örebrofabrikören Jacob Ekelund.

Redan 1913 hade han varit med om att bilda Örebro Schacksällskap, vars styrelse han sedan tillhörde i 44 år, därav 34 som ordförande. Förutom uppdrag i distriktsförbundet ingick Ekelund i centralstyrelsen i 26 år och han tjänstgjorde som ledare vid ett otal DM, SM och NM.

1966, då han var 76 år gammal, var Ekelund överledare för Student-VM i Örebro. Sveriges dittills största internationella åtagande med 21 nationer som deltagare. Allt fungerade som ett urverk men så var också Ekelund inte bara en skicklig organisatör utan också en arbetsmyra med otrolig kapacitet.

Vid hans bortgång tio år senare skrev Arne Berggren i *Tidskrift för Schack*:

– Om Folke Rogard var det svenska schackets Alexander, var Jacob säkert hans bästa soldat...

• 1962: Göteborgstrion Arne Berggren, Eric Uhlin och Ernst Åhman övertar – på egen risk – utgivningen av *Tidskrift för Schack*, som blir kvar i västkuststaden ända till 1989.

• 1962: Interzonturneringen i Stockholm, huvudsakligen

bekostad av Folke Rogard, vinnas av Bobby Fischer. Ingen svensk deltar.

• 1962: För första gången arrangeras en sanktionerad turnering. I Limhamn vinnas en klass II-grupp med tio deltagare av 16-åriga Sven Platzack.

• 1962: Första Växjöspelen arrangeras.

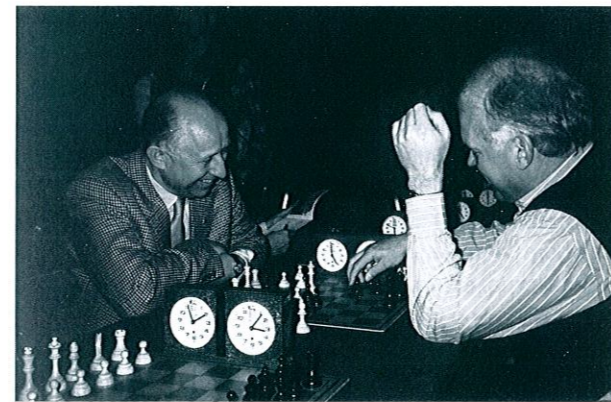
• 1964: Erik Lundin, som just har fyllt 60, erövrar sin sjunde SM-titel. Tävlingarna i Göteborg samlar 724 deltagare. Nils Grenander efterträder Folke Rogard men ett år senare övertas ordförandeklubban av riksdagsmannen Nils Kellgren.

• 1965: För första gången arrangeras ett Skollag-SM liksom en nordisk skoltturnering.

• 1965: Första Hallsbergsturneringen spelas. Den är i allt väsentligt ett verk av Arne Nyberg som fortfarande vakar över en av landets längsta obrutna turneringstraditioner.

• 1966: Sovjet segrar i Student-VM i Örebro. Sverige – Kjell Krantz, Göran Broström, Sture Johansson, Felix Nordström, Sven Platzack och Reedik End – vinner B-finalen.

• 1967: Dam- och juniorbord introduceras i en landskamp mot Finland.

Tusenmannaschacket i Blå Hallen åter i full gång. För det kan vi tacka Schackakademiens preses (ordförande) Erik Penser (t v)

• 1967: Första Tusenmannaschacket i Blå Hallen vinnas av Åke Olsson.

• 1968: Erik Lundin avslutar en 38-årig landslagskarriär med att vinna båda partierna mot Norge.

• 1969: Birger Öhman blir ordförande i Sveriges Schackförbund.

• 1969: 18-åriga Ulf Andersson vinner Sverigemästerskapet efter särspele med Börje Jansson och Åke Olsson.

• 1969: Den moderna Allsvenskan sjösätts. Premiärupplagan omfattar två division I-grupper med totalt 16 lag och fyra division II-grupper med sammanlagt 28 lag. Den första titeln vinnas av Lunds ASK som i finalen besegrar Schack-27 Kamraterna.

70-talet

FIDE godkände år 1970 ett rankingsystem som konstruerats av den amerikanske fysikprofessorn Arpad E. Elo. Han hade arbetat i 20 år med att utveckla och förfinas en metod för att ranka tävlande i schack efter deras spelstyrka. Metoden vann snabbt erkännande, först i USA och sedan även internationellt.

Elo-talet blev ett begrepp trots att professor Elos system inte var, och inte är, helt perfekt. Det innehåller bl a en inflationsdrivande faktor som man ännu inte har lyckats få riktigt grepp om – men få schackspelare hörs klaga när deras rankingtal höjs...

I Sverige var Lunds ASK tidigt ute och i slutet av 1960-talet prövade man en modifierad version av elosystemet. LASK-modellen var både enkel och lättfattlig och Skånes Schackförbund följde raskt efter. 1972 utfärdades en rekommendation av Sveriges Schackförbunds kongress och året därpå infördes LASK:s rankingsystem i nationella tävlingar.

Därmed var en smärre revolution ett faktum. Rankingtalen bidrog starkt till att popularisera spelet bland ungdomen och ibland tycktes juniorena intressera sig mer för skiftningarna i talen än för vad som hände på schackbrädet. Medlemstalet nådde nya höjder och för år 1976 redovisade förbundet 22 515 medlemmar i 348 klubbar fördelade på 26 distrikt. 16 000 var under 19 år.

Vid sex tillfällen under 1970-talet passerades tusenstrecket vid SM med 1 126 deltagare i Stockholm 1977 som alla tiders rekord.

Med säkerhet bidrog införandet av rankingtal även till att höja intresset för lagschack, och redan 1973 byggdes Allsvenskan ut till att omfatta fyra divisioner. Den allmänna acceptansen av rankingtal som en styrkemässig värdeämätare gjorde alla diskussioner om bordsplacering överflödiga.

Tidigare hade sådana kunnat förgifta atmosfären och i elaka fall orsaka långvarig ovänskap mellan spelare som inte kunde komma överens om tolkningen av frasen "... efter känd eller förmodad spelstyrka".

Generationsskiftet i schack försiggår oftast stilla, nästan omärkligt, men under 70-talet skedde dramatiska förändringar: För äldre spelare var det inte alltid så lätt att anpassa sig till en värld där rankingtalet regerade och flitigt tävlande tonåringar sprang förbi gammalt och erfaret folk.

Följden blev att en del meriterade spelare slutade tävla i SM. Till deras beslut att stanna hemma bidrog sannolikt också den allt bredare opinionen mot rökning. En kongressrekommendation utfärdades 1975, och fem år senare kom ett direkt förbud mot rökning i tävlingsammanshang.

• 1970: Antalet betalande medlemmar i Sveriges Schackförbund överstiger för första gången 10 000.

• 1970: Tidskriften *Schacknytt* startas av Lars Grahn i Malmö.

• 1971: Sveriges Schackförbund tillsätter en särskild damkommitté under ledning av Solveig Haraldsson.

• 1971: Malmö Open, ett nytt initiativ av Lars Grahn, spelas för första gången.

• 1971: Stockholm Open, som efter ett par år byter namn till Rilton Cup, har premiär.

• 1971: Ulf Andersson delar segern i en internationell turnering i Göteborg före bl a världsmästaren Boris Spasskij och världsmästarinnan Nona Gaprindasjvili.

• 1972: Ulf Andersson utnämns till stormästare, Sveriges tredje.

• 1972: Axel Ornstein vinner den första av sina sju SM-titlar.

• 1972: I den skickliga Fischervågens kölvatten når *Tidskrift för Schack* sin största upplaga någonsin med cirka 5 000 distri-

**GENIET SOM
GÖR SKANDAL**
det kommer
att bli en
**MAKALÖS
FIGHT**

**Fischers spel på gränsen
TILL DUMDRISTIGHET
FISCHERS FRISKA DRAG
FRÅTER PÅ SPASSKIJS NERVER
Fischer alltid för sent
Psykologisk krigföring?**

Under den månadslånga VM-kampen 1972 på Island fick schacket krigsrubriker så gott som dagligen i alla kvällstidningar.

buerade exemplar.

• 1973: En 15-åring vinner Malmömästerskapet. Hans namn: Harry Schüssler.

• 1974: Det första världsmästerskapet för datorer arrangeras i Stockholm.

• 1974: Efter att i 20 år ha publicerat stencilerade resultatrapporter; i huvudsak sammanställda av korrsschackets all-i-allo A E Axelson, börjar SSKK utge en riktig tidskrift, SSKK-bulletinen.

• 1976: Ulf Andersson erhåller konstnärslön.

• 1976: Öppna SM har premiär i Nässjö. Vinnare i seniorklassen: Lars Karlsson, i juniorklassen: Carl-Magnus Björk.

• 1976: Sveriges Schackförbund skakas av en försöksningsaffär: Birger Öhman – oskyldig i sammanhanget – tar ytterst illa vid sig och avgår. Vid en extra kongress i Karlstad i januari, 1977 väljs Christer Wänéus till ny ordförande.

• 1977: Schack-Gideon instiftas.

• 1977: 14-åriga Pia Cramling vinner C-gruppen i Skol-SM före 182 konkurrenter, alla pojkar.

• 1979: Som den första kvinnan genom tiderna utses Solveig Haraldsson till ledamot av centralstyrelsen.

80-talet

Åren kring 1980 präglades av kontroverser av olika slag. Mestadels hade de sin grund i skilda uppfattningar om hur Sveriges Schackförbund skulle fungera.

När Christer Wänéus utsågs till ordförande vid extrakongressen i Karlstad var förbundets finansiella situation så dålig att han tvingades ta en checkkredit på 100 000 kronor för att säkra löpande utbetalningar. Den nya styrelsen såg som främsta uppgift att få rätsida på ekonomin.

Som en direkt följd av satsningarna på bredd- och ungdomsschack hade Sverige vid denna tid fått fram en skara unga, starka spelare. När dessa väl hade trampat ur juniorskorna upptäckte de att de i stort sett fick klara sig själva bäst de kunde. De tyckte att deras klagomål på bl a bristande tränings- och tävlingsmöjligheter fick dåligt gensvar.

Ett första tecken i skyn hade uppenbarats redan 1978 då sarspelet om detta års SM-titel inte kom till stånd. En särskild förening bildades för att tillvara elitens intressen och året därpå utbröt en spelarstrejk i Sverigemästargruppen som höll på att stjälpa hela SM-arrangemanget i Borås.

Motsättningarna kulminerade 1981 då SM i Ystad bojkottades av flera elitspelare och sommars kongress uppsköts till hösten. De under en längre tid återkommande gatloppen i pressen beräknades ha kostat förbundet mer än 7 000 medlemmar.

I brist på inhemska turneringar sökte sig de bästa spelarna utomlands. Deras räddning blev den norske promotorn Arnold J Eikrem som 1970–96 arrangerade inte mindre än 187 turneringar i Gausdal. Eikrem kom på så sätt att stå fadder åt en hel generation svenska titelhållare. Thomas Ernst, t ex, tog samtliga tre in-teckningar i stormästartiteln i Gausdal.

Ett av de få ljusen på hemmaplan fanns i Eksjö, där Håkan Åkvist 1973–83 stod för en årligen återkommande inbjudningsturnering.

I mitten av 80-talet tog Christer Wänéus initiativet till Schackfrämjandet, något som visade sig vara ett lyckokast. Med dåvarande chefen för Investeringsbanken, Harry Schein, som motor bidrog denna sammanslutning av inflytelserikt folk synnerligen aktivt till att åter få fart på turneringsverksamheten.

Schackfrämjandet spelade också en viktig roll då Wänéus år 1987 lyckades förverkliga en annan idé, nämligen inrättandet av ett schackgymnasium i Norrköping.

- 1980: Lag-EM arrangeras i Skara, där 3 500 åskådare räknas in under sju tävlingsdagar. Mediabevakningen av detta storevenemang är intensiv och partiet mellan världsmästaren Anatolij Karpov och Ulf Andersson sänds i TV.

- 1980: Schackmagasinet med Lars G Warne som producent börjar sändas i radio. Upprinnelsen är ett brev med klagomål på etermediernas dåliga schackbevakning som redan 1976 sänds till dåvarande radiochefen Otto Norden-

sköld. Brevskrivare är Sven-Gunnar Samuelsson som tillsammans med bl a Uno Hedin senare kommer att medverka olika radio- och TV-program om schack.

- 1980: Första Schackfyran arrangeras i Västmanland.
- 1981: Ralf Åkesson, 19, vinner Junior-EM och Ferdinand Hellers, 12, blir svensk juniormästare.

- 1982: Lars Karlsson utnämns till stormästare. Året därpå erhåller Erik Lundin titeln.

- 1983: Ulf Andersson rankas som världsfyra på FIDE:s elolista.

- 1983: Dr Tore Rilton avlider. I sitt testamente har han avsatt nio miljoner kronor till en fond som säkrar framtiden för Rilton Cup.

- 1984: Vid SM i Linköping kan deltagare i klass I och II för första gången tävla i två veckor. Ungefär 30 procent utnyttjar denna möjlighet. Samtidigt införs klass III.

- 1984: Pia Cramling rankas som världsetta bland damerna.

- 1985: Ferdinand Hellers blir Europamästare för juniorer.

- 1985: Teodor Hellborg vinner det första svenska kadettmästerskapet.

- 1985: Det första – hittills enda – svenska schackfrimärket utges.

- 1986: För första gången stannar Sverige hemma från en schackolympiad. Orsak: Israels spelare vägras inresevisum till Dubai.

- 1987: Elitserien, en idé av Allsvenska kommitténs ordförande Göran Ohlson, införs som högsta serie i Allsvenskan.

- 1987: Sveriges första flicklandslag vinner en fyra-nations-turnering, som blir årligen kommande.

- 1988: Den första Haningeturneringen arrangeras. För första gången på 17 år deltar Ulf Andersson i en turnering på svensk mark.

- 1988: Harry Schüssler och Ferdinand Hellers utnämns till stormästare.

- 1988: Förbundskansliet flyttar från Stockholm till Norrköping, där Ingemar Eriksson blir chef.

- 1988: Svenska Cupen har premiär.

- 1988: Erik Lundin avlider.

- 1989: Finalen i Världscupen arrangeras i Skellefteå. 16 stormästare, inklusive världsmästaren Garri Kasparov, deltar i en av de starkaste turneringar som någonsin spelats

- 1989: Skol-SM för flickor har premiär.

Deltagarna i damernas kandidatturnering i Malmö 1986 med Pia Cramling längst fram till vänster. Pia var under en kort period rankad som världens bästa kvinnliga schackspelare.

90-talet

I den verksamhetsberättelse som framlades inför kongressen i Göteborg 1990 konstaterades att Sveriges Schackförbund hade 18 242 medlemmar; fördelade på 376 klubbar i 26 distrikt. Centralstyrelsen gladdes nu åt en smärre ökning eftersom de flesta andra riksförbund hade tvingats notera en avsevärd nedgång under 80-talet.

Trots den djupa lågkonjunktur som fördyrade inledningen av 1900-talets sista decennium lyckades schacket inte bara hålla ställningarna utan också flytta fram sina positioner. 1992 deltog sålunda 848 spelare i Skol-SM och året därpå redovisades en ökning med 2 300 juniorer till totalt 22 500 medlemmar.

Dessa siffror, främst orsakade av att den västmanländska Schackfyran fått fäste även i andra distrikt, var emellertid inte särskilt stabila. Medan antalet seniorer under hela 90-talet legat strax över 5 000 svängde det kraftigt bland de yngre årgångarna och 1998 var antalet juniorer nere i 11 400, en minskning med 5 000 på fem år.

Ironiskt nog hade ett par år tidigare propäer från anslagsgivande myndigheter tvingat fram organisatoriska förändringar i syfte att förvandla Sveriges Schackförbund till en ungdomsorganisation.

Trots de vikande talen tycks det inte vara något fel på schackintresset, därom vittnade en 1994 publicerad SIFO-undersökning som initierats av Harry Schein. Det stora bekymret är i stället att det blivit allt svårare att hitta ideellt arbetande ledare.

Möjligen ligger en del av lösningen i att man helt enkelt börjar betala schackledare i större utsträckning än vad som hittills varit fallet. I alla händelser har ekonomin för både riksförbundet och för enskilda klubbar tack vare Bingo-lotto skapat vissa förutsättningar för en sådan utveckling.

Bingolotto har utan tvekan varit en välsignelse för föreningslivet. För SSF:s del ökade utfallet från den blygsamma starten med 54 000 kronor år 1993 till 1,3 miljoner år 1998. En del klubbar har föredragit att bygga upp ett litet kapital medan andra plöjt ner inkomsterna från lottförsäljningen i sin verksamhet. Bingolottomedel har säkerligen också bidragit till den snabba professionaliseringen av elitschacket under 90-talets senare hälft.

Ändå – schack är ingen arenasport och verksamheten på alla nivåer kommer för överskådlig tid att vara starkt beroende av ideella insatser.

90-talet såg ett allt bredare tävlingsutbud, vilket påverkade deltagandet i tävlingar som NM, SM, Öppna SM och DM. Vid 1997 års SM i Haninge noterades den lägsta deltagarsiffran, med undantag för Haparanda 1994, på 25 år. Året därpå blev Öppna SM inställt och senare nedlagt.

I och med utgången av 1999 avgick Christer Wänéus som ordförande. Detta är knappast platsen att summera hans gärning men man kan uppmärksamma ett par detaljer:

Wänéus har tjänstgjort som ordförande nästan 23 år, längre än någon annan. Han lämnar ett förbund vars ekonomi är i betydligt bättre skick än när han tillträdde...

- 1990: Pia Cramling gör entré i herrlandslaget.

- 1990: Thomas Ernst utnämns till stormästare.

- 1991: Vid SM i Helsingborg koras ingen segrare i vare sig Sverigemästargruppen eller kadettfinalen utan särspel om titlarna måste ske. Följande år slopas den särspelsregel som varit i kraft sedan 1917.

- 1991: Nya Schacksalongerna invigs i Stockholm.

- 1991: Jonny Hector utnämns till stormästare. Året därpå utnämns även Pia Cramling.

- 1993: Första Sigemanturneringen arrangeras i Malmö.

- 1993: TV-cupen blir en tittarframgång under rubriken "Snilleddrag".

- 1993: SK Rockaden går till final i Europacupen för klubb-lag.

- 1995: Schackfrämjandet byter namn till Schackakademien.
- 1995: Ralf Åkesson och Tom Wedberg utnämns till stormästare.

- 1996: Sedan flera toppspelare lämnat återbud beslutar Sverige att inte sända något herrlag till schackolympiaden i Moskva.

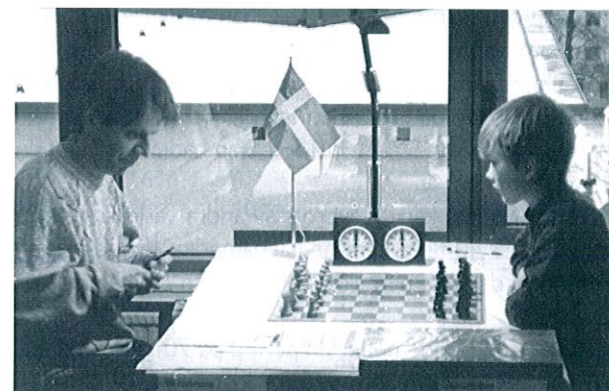
- 1996: Ulf Andersson spelar via Internet simultan mot TV-tittare.

- 1997: Evgenij Agrest, några år tidigare invandrad från Ryssland, utnämns till stormästare.

- 1998: Evgenij Agrest vinner SM. Han är den förste som blir Sverigemästare utan att vara svensk medborgare.

- 1999: Tiger Hillarp-Persson utnämns till stormästare.

- 1999: Schackakademien beviljar för detta år 315 000 kronor i stöd till olika turneringar. Sedan 1986 har Akademiens bidrag uppgått till totalt 2,8 miljoner kronor.

Juniorturneringen i Hallsberg firade 30-årsjubileum 1995 med att låta tre stormästare vara med i turneringen och möta endast juniorerna.

Här tar Ulf Andersson sig an 14-åriga Emanuel Berg som tre år senare debuterade i SM-gruppen.

1900-talets landslagsspelare

Till dags dato har Sverige sedan premiären 1922 utkömpat bortåt 1 000 landskamper, noga räknat 734 herrkamper och 213 damkamper. De allra flesta har noterats schackolympiaderna. Sverige har deltagit i 31 av de hittills 33 OS-tävlingarna och sänt lag till 13 av de 18 damturneringarna.

1900-talets giganter är Gideon Ståhlberg och Ulf Andersson, vars landslagskarriärer med undantag för korta perioder på 1920-talet och 1960-talet täcker nästan 80 år.

Kontinuiteten understryks ytterligare av att Ståhlbergs sista landslagsframträdande ägde rum mot Mongoliet i B-finalen i Tel Aviv OS 1964. Några månader tidigare hade Ulf Andersson SM-debuterat i juniorklassen Göteborg.

Vem av de två som skulle gå segrande ur en eventuell omröstning om 1900-talets störste svenske spelare är inte lätt att säga. Ståhlberg (1908–67) toppar som synes fortfarande landskampstabellen men Andersson (född 1951) torde ha goda möjligheter att gå ifatt. Redan i höst kan han för övrigt komma upp 14 OS-startar, en mer än Gideon.

Det finns annars förbluffande likheter mellan Ståhlberg och Andersson:

Båda har över 60 vinstprocent i landslaget något som inte många når upp till. Siffran är oerhört imponerande med tanke på det motstånd de haft.

Ståhlberg spelade nästan alla partier på första bord. Enda undantaget är de 15 första, som han averkade i Haag-OS 1928. Då var bordsordningen ännu inte fast utan Gideon växlade mellan andra och fjärde bord.

Fyra gånger var Ståhlberg OS-lagets bäste poängplockare. Bland dem han mötte fanns fem regerande, blivande eller förutvarande världsmästare: Capablanca, Aljechin, Euwe, Botvinnik och Smyslov.

Andersson debuterade i april 1969 på juniorbordet i en landskamp mot Finland. På hösten samma år slog han sig ner på toppbordet och där har han suttit sedan dess. Ulf har alltså spelat *samtliga* seniorpartier på första bord.

Fyra gånger har Andersson varit OS-lagets bäste poängplockare och liksom Ståhlberg har han mött flera VM-segrare: Petrosian, Spasskij, Karpov och Kasparov.

Ståhlberg blev bäste svenske poängplockare i Haag-OS 1928. Han hade då tillhört en schackklubb i fem år.

Andersson vann SM-titeln 1969. Han hade då tillhört en schackklubb i fem år.

Ståhlberg, vars karriär avbröts av andra världskriget, tillbringade på 40-talet flera år i Latinamerika, huvudsakligen Argentina, där han bl a skrev en bok om Damgambit på spanska.

Andersson bodde under en period på 70-talet på Kuba, där han var verksam som schacktränare.

Ståhlberg vann 1939 års SM-turnering. Sedan dröjde det 20 år innan han på nytt tävlade om titeln.

Andersson vann SM 1969. Han har som bekant inte del-

tagit i SM sedan dess.

Internationellt är synen på de båda ganska likartad:

Ett brittiskt uppslagsverk, *The Oxford Companion To Chess* (1992), placerar Ståhlberg under åren kring 1950 bland världens tio bästa spelare.

Tyskspråkiga *Meyers Schacklexikon* (1993) anser att Ulf Andersson på 70- och 80-talet tillhörde världens tio bästa spelare.

Vissa skillnader finns naturligtvis:

Ståhlberg är ensam om att ha slagit sig fram till två kandidattävlingar, 1950 och 1953.

För Andersson har VM inte varit särskilt intressant och han har, trots att han varit kvalificerad, avstått från spel på interzonnivå.

Ståhlberg var en schackets PR-man, kanske den främste under hela seklet. Mångsidiga intressen i kombination med intellektuell briljans samt verbal och stilistisk begåvning resulterade i otaliga radioföredrag och tidningsartiklar plus ett 20-tal böcker, varav *Schack och schackmästare* utgavs även på engelska. Under ett par år i början på 1930-talet var Ståhlberg dessutom redaktör för *Tidskrift för Schack*.

Andersson har aldrig ägnat sig åt sådan "sidoverksamhet" men på senare år har han profilerat sig som kommentator. Hans insatser i denna roll vid senaste Rilton Cup betygsattes i *TFS* nr 1/00:

– Han är en oslagbar pedagog, som förmedlar både sina schackkunskaper och sin kärlek till spelet på ett självklart och medryckande sätt. Hans ställningsbedömningar gör att åskådarna plötsligt tycker sig förstå vad schack handlar om...

Av landskampsstatistiken framgår bl a att endast två kvinnliga spelare har framträtt i herrlandslaget.

Det är Borislava Borisova, som toppar damlandslagets lista, och Pia Cramling, som gjort utomordentliga insatser bland både damer och herrar.

Pias vinstprocent bland damerna uppgår till fantastiska 81,6. Siffran i herrlaget skäms inte heller för sig: 61,1.

Hösten 1999 debuterade 19-åriga Petra Omstein i damlandslaget i Lag-EM i Batumi. Petra, dotter till Axel Omstein och Borislava Borisova, är unik som representant för en andra generation i samma släkt.

Osökt påminns man om Göteborgsfamiljen Kinnmark:

Olof, 64, och sonsonen Ove, 16, vann var sin mästarclass-grupp vid SM i Avesta 1961. Några år senare efterträdde Ove sin farfar i landslaget...

1900-talets landslagsspelare

	Landslags karriär	Antal landkamper	Antal partier	Vunna	Remi	Förlorade	Poäng	Antal OS	Vinst-procent
1. Gideon Ståhlberg	1928–64	230	249	98	1 14	37	155	13	62,2
2. Ulf Andersson	1969–98	222	232	74	1 37	21	142½	13	61,4
3. Erik Lundin	1930–68	177	190	85	70	35	120	9	63,2
4. Gösta Stoltz	1927–54	151	163	62	64	37	94	9	57,7
5. Börje Jansson	1968–80	160	173	60	66	47	93	7	53,8
6. Zandor Nilsson	1945–72	130	156	64	38	54	83	7	53,2
7. Axel Omstein	1972–93	132	147	50	55	42	77½	6	52,7
8. Gösta Danielson	1935–55	92	109	51	37	21	69½	4	63,8
9. TL tian Sköld	1946–70	108	128	37	52	39	63	7	49,2
10. Tom Wedberg	1976–98	88	102	32	43	27	53½	6	52,5
11. Martin Johansson	1954–70	88	6	33	39	24	52½	6	54,7
12. Harry Schüssler	1975–94	94	99	21	55	23	48½	6	49,5
13. Ove Kinnmark	1966–76	74	86	26	35	25	43½	3	50,6
14. Lars-Åke Schneider	1975–91	81	93	26	35	32	43½	5	46,8
15. Lars Karlsson	1976–93	67	76	26	31	19	41½	4	55,3
16. Pia Cramling	1985–97	57	63	24	29	10	38½	3	61,1
17. Ferdinand Hellers	1986–95	49	60	26	23	11	37½	2	62,5
18. Åke Olsson	1960–72	65	73	25	21	27	35½	4	48,5
19. Thomas Ernst	1984–94	47	62	19	31	12	34½	3	55,7
20. Bengt Ekenberg	1936–68	42	55	27	14	14	34	1	61,8
21. Lennart Liljedahl	1970–76	62	67	19	27	21	32½	3	48,6
22. Inge Johansson	1947–58	44	57	25	13	19	31½	3	55,3
23. Bertil Sundberg	1936–55	31	45	24	12	9	30		66,7
24. Ralf Åkesson	1981–99	54	60	18	23	19	29½	2	49,2
25. Karl Berndtsson	1922–33	52	53	20	17	16	28½	3	53,8
26. Stellan Brynell	1986–99	45	57	19	19	19	28½	2	50,0
27. Nils Bergkvist	1936–51	51	54	20	14	20	27	2	50,0
28. Bengt Hörberg	1954–68	40	54	19	13	22	25½	2	47,2
29. Jonny Hector	1986–98	33	39	19	13	7	25½	2	65,4
30. Eric Jonsson	1928–58	38	50	12	23	15	23½	2	47,0
31. Dan Uddenfeldt	1972–76	36	42	14	16	12	22	2	52,4
32. Konstanty Kaiszauri	1974–83	38	42	16	12	14	22	1	52,4
33. Anton Fridh	1957–67	22	31	18	4	9	20	1	64,5
34. Olof Sterner	1951–60	27	38	9	16	13	17	1	44,7
35. Tiger Hillarp-Persson	1996–99	27	27	12	10	5	17	2	63,0
36. Nils-Gustaf Renman	1980–89	29	38	11	11	16	16½	1	43,4
37. Sven Buskenström	1947–62	24	26	13	6	7	16	1	61,5
38. Åke Stenborg	1950–67	26	32	8	15	9	15½	2	48,4
39. Eric Arnind	1954–75	18	23	9	12	2	15	1	65,2
40. Henrik Carlsson	1945–52	12	23	10	9	4	14½		63,0
41. Johan Hellsten	1996–98	20	21	9	10	2	14	1	66,7
42. Magnus Wahlbom	1973–77	23	25	8	11	6	13½	1	54,0
43. Dan Cramling	1978–93	17	28	8	11	9	13½		48,2
44. Lennart Ljungquist	1956–70	20	26	8	10	8	13	1	50,0
45. Ernst Jacobson	1922–30	25	26	9	7	10	12½	3	48,1
46. Manne Joffe	1953–57	12	19	9	6	4	12	1	63,2
47. Olof Kinnmark	1936–54	20	26	8	8	10	12		46,2
48. Richard Wessman	1988–91	19	22	7	10	5	12	1	54,5
49. Allan Nilsson	1922–30	19	20	8	6	6	11	1	55,0
50. Gotthard Backlund	1953–60	18	25	6	9	10	10½	1	42,0
51. Jesper Hall	1993–98	12	16	7	7	2	10½	1	65,6
52. Allan Bergqvist	1950–54	17	22	7	6	9	10	1	45,5
53. Christer Niklasson	1974–80	20	25	5	10	10	10		40,0
54. Evgenij Agrest	1998–99	18	19	5	10	4	10	1	52,6
55. Ernst Alm an	1948–54	7	12	9	1	2	9½		79,2
56. Jan-Erik Westman	1966–67	17	18	8	3	7	9½	1	52,8

57. Ernst Larsson	1935-36	16	23	5	7	11	8½	1	37,0
58. Gunnar Skarp	1947-51	10	17	5	7	5	8½		50,0
59. Michael Wiedenkeller	1985-92	10	13	5	7	1	8½		65,4
60. Lars Degerman	1991-98	13	19	4	9	6	8½		44,7
61. Hans Ek	1965-75	11	18	2	12	4	8		44,4
62. Göran Broström	1968-73	16	21	3	9	9	7½	1	35,7
63. Fritz Kaijser	1936	11	11	4	5	2	6½		59,1
64. Berndt Söderborg	1962	11	11	2	9	0	6½	1	59,1
65. Royal Gode	1954-57	13	17	3	6	8	6	1	35,3
66. Sven Plattack	1967-70	8	13	4	4	5	6		46,2
67. Thomas Engqvist	1989-94	10	13	3	6	4	6		46,2
68. Gustaf Nyholm	1922-27	16	17	3	5	9	5½	1	32,4
69. Ored Karlin	1928-48	12	12	2	7	3	5½	1	45,8
70. Folke Ekström	1946-57	5	8	5	1	2	5½		45,8
71. Roland Ekström	1975-89	10	12	3	5	4	5½		45,8
72. Sune Hjorts	1947-69	9	18	0	10	8	5		27,8
73. Rolf Lekander	1973-76	8	10	3	4	3	5		50,0
74. Stig Lundholm	1945-48	6	11	2	5	4	4½		40,9
75. Bengt Hammar	1977-78	7	8	3	3	2	4½		
76. Jan Johansson	1989-91	8	9	3	3	3	4½		
77. Sture Lindqvist	1950-54	7	9	3	2	4	4	1	
78. Sven-Göran Malmgren	1972-73	6	8	2	4	2	4		
79. Björn Ahlander	1989	7	7	3	1	3	3½	1	
80. Robert Åström	1996	7	7	2	3	2	3½		
81. Håkan Åkvist	1966-74	3	6	2	2	2	3		
82. Rune Litsberger	1967	4	7	1	4	2	3		
83. Jaan Eslon	1975-85	5	8	2	2	4	3		
84. Christer Bergström	1982-88	3	5	2	2	1	3		
85. Sven Carlsson	1947-54	2	4	1	3	0	2½		
86. Martin Berglund	1967-69	3	6	1	3	2	2½		
87. Birger Owesson	1922	1	2	2	0	0	2		
88. Rolf Martens	1967-69	3	6	1	2	3	2		
89. Thomas Welin	1986-88	6	8	0	4	4	2		
90. Robert Bator	1993	1	2	2	0	0	2		
91. Victor Sjöberg	1922	1	2	1	1	0	1½		
92. Oscar Nilsson	1922	1	2	1	1	0	1½		
93. Leho Laurine	1954	1	2	1	1	0	1½		
94. Sture Nyman	1954	1	2	1	1	0	1½		
95. Allan Werle	1954-66	2	4	1	1	2	1½		
96. Nils-Åke Malmidin	1969	1	2	1	1	0	1½		
97. Constantin Harald	1922	1	2	1	0	1	1		
98. Willgott Lundell	1922	1	2	0	2	0	1		
99. Kjell Krantz	1965-66	2	4	1	0	3	1		
100. Arne Burehäll	1966	1	2	0	2	0	1		
101. Dan Hansson	1976-77	3	3	0	2	1	1		
102. Harry Åhmall	1977	1	1	1	0	0	1		
103. Mats Sjöberg	1982	2	3	1	0	2	1		
104. Mikael Johansson	1990	1	2	1	0	1	1		
105. Patrik Lyrberg	1993	1	2	1	0	1	1		
106. Pontus Sjö Dahl	1995	1	2	1	0	1	1		
107. Håkan Thörnert	1995	1	2	1	0	1	1		
108. Emanuel Berg	1999	5	5	1	0	4	1		
109. Gunnar Hult	1922	1	2	0	1	1	½		
110. Arthur Håkansson	1922	1	2	0	1	1	½		
111. Bengt Andersson	1967	2	2	0	1	1	½		
112. Johnny Ivarsson	1972	1	2	0	1	1	½		
113. Yngve Aspström	1972	1	2	0	1	1	½		
114. Per-Inge Helmertz	1976	1	2	0	1	1	½		
115. Göran Rörvall	1976-77	2	2	0	1	1	½		
116. Carl-Magnus Björk	1978	1	2	0	1	1	½		
117. Karl Johan Moberg	1995	1	2	0	1	1	½		

118. Anton Olson	1922	1	2	0	0	2	0		
119. Alexander Hildebrand	1973	1	1	0	0	1	0		
120. Borislava Borisova	1978	1	2	0	0	2	0		
121. Mats Carlsson	1982	1	1	0	0	1	0		
122. Hans Jonsson	1995	1	2	0	0	2	0		
Juniorbord i herrlandslaget									
1. Dan Uddenfeldt	1971-73	10	10	6	1	3	6½		65,0
2. Ferdinand Hellers	1985	7	7	5	1	1	5½		
3. Roland Ekström	1975	7	8	2	4	2	4		
4. Jaan Eslon	1972	4	4	3	1	0	3½		
5. Pontus Sjö Dahl	1989	7	7	2	3	2	3½		
6. Stig Olausson	1967-69	2	4	3	0	1	3		
7. Tom Wedberg	1977	5	5	2	1	2	2½		
8. Stefan Winge	1983	7	7	1	3	3	2½		
9. Leif Fredriksson	1974	5	5	2	0	3	2		
10. Richard Wessman	1987	4	4	1	2	1	2		
11. Ulf Andersson	1969	1	2	1	0	1	1		
12. Lars Karlsson	1976	1	2	1	0	1	1		
13. Harry Schüssler	1976	1	1	1	0	0	1		
14. Slavko Cicak	1986	1	2	1	0	1	1		
15. Carl-Magnus Björk	1977	1	1	0	1	0	½		
16. Ralf Åkesson	1982	1	1	0	1	0	½		
17. Lennart Asplund	1967	1	2	0	0	2	0		
Dambord i herrlandslaget									
1. Pia Cramling	1982-83	8	8	7	1	0	7½		
2. Jolanta Dahlin	1975-77	7	8	6	2	0	7		
3. Borislava Borisova	1985-89	14	14	4	6	4	6½		50,0
4. Ingrid Svensson	1972-76	10	11	4	5	2	6½		59,1
5. Solveig Haraldsson	1969-75	17	18	3	6	9	6		33,3
6. Susanne Olzon	1974	5	5	2	1	2	2½		
7. Christina Nyberg	1987	4	4	1	0	3	1		
8. Eva Johansson	1986	1	2	0	1	1	1½		
9. Naima Johansson	1967	1	2	0	0	2	0		
10. Siv Bengtsson	1976	1	1	0	0	1	0		
Damlandslaget									
1. Borislava Borisova	1978-94	87	87	39	25	23	5½	7	59,2
2. Pia Cramling	1978-88	57	57	39	15	3	4½	4	81,6
3. Viktoria Johansson	1990-98	61	61	25	14	22	32	4	52,5
4. Eva Jiretorn	1990-99	64	64	21	21	22	31½	5	49,2
5. Jolanta Dahlin	1974-87	45	45	13	17	15	21½	4	47,8
6. Christina Nyberg	1980-98	42	42	13	9	20	17½	4	41,7
7. Ingrid Svensson	1972-76	26	27	11	6	10	14	3	51,9
8. Susanne Berg	1987-96	35	35	11	5	19	13½	3	38,6
9. Margareta Aatolainen	1980-82	20	20	9	4	7	11	2	55,0
10. Anna Benér	1988-92	25	25	6	10	9	11	2	44,0
11. Christin Andersson	1997-99	22	22	9	3	10	10½	1	47,7
12. Ingela Eriksson	1994-96	21	21	8	4	9	10	2	47,7
13. Ulla Bohmgren	1972-76	17	18	8	3	7	9½	2	52,8
14. Lena Samuelsson	1980-92	26	26	4	11	11	9½	2	36,5
15. Siv Bengtsson	1978	11	11	4	5	2	6½	1	59,1
16. Solveig Haraldsson	1972-74	16	17	5	1	11	5½	2	32,4
17. Eva Johansson	1984-87	13	13	4	2	7	5	1	38,5
18. Connie Svantesson	1972-76	9	10	4	0	6	41	40,0	
19. Anneli Dalman	1987	3	3	2	1	0	2½		
20. Petra Ornstein	1999	6	6	2	1	3	2½		
Juniorbord i damlandslaget									
1. Ing-Marie Lundquist	1972	1	2	1	1	0	1½		

1900-talets SM-vinnare

Sverigemästare

Fram till 1939 avgjordes Sverigemästerskapet genom matchspel. Fyra spelare dominerade och höll titlarna under olika perioder. Dessa var Gustaf Nyholm (1917–1921 och 1922–1924), Anton Olson (1921), Allan Nilsson (1924–1929) och Gideon Stålberg (1929–1938). Här följer titellinnehavarna sedan dess:

1939..... Gideon Stålberg	1981..... Dan Cramling
1941..... Erik Lundin	1982..... Lars-Åke Schneider
1942..... Erik Lundin	1983..... Lars-Åke Schneider
1943..... Bengt Ekberg	1984..... Axel Ornstein
1944..... Stig Lundholm	1985..... Ralf Åkesson
1945..... Erik Lundin	1986..... Lars-Åke Schneider
1946..... Erik Lundin	1987..... Axel Ornstein
1947..... Folke Ekström	1988..... Axel Ornstein
1948..... Folke Ekström	1989..... Jan Johansson
1949..... Kristian Sköld	1990..... Michael Wiedenkeller
1950..... Kristian Sköld	1991..... Stellan Brynell
1951..... Gösta Stoltz	1992..... Lars Karlsson
1952..... Gösta Stoltz	1993..... Thomas Ernst
1953..... Gösta Stoltz	1994..... Richard Wessman
1954..... Bengt Hörberg	1995..... Lars Degerman
1955..... Gösta Danielsson	1996..... Robert Åström
1956..... Åke Stenborg	1997..... Lars Degerman
1957..... Zandor Nilsson	1998..... Evgerjn Agrest
1958..... Inge Johansson	1999..... Ralf Åkesson
1959..... Kristian Sköld	* delad titel
1960..... Erik Lundin	
1961..... Erik Lundin	Juniormästare
1962..... Bengt Ekenberg	1949..... Åke Westman
1963..... Kristian Sköld	1950..... Sven Palmqvist
1964..... Erik Lundin	1951..... Sven Asker
1965..... Zandor Nilsson	1952..... Åke Olsson
1966..... Martin Johansson	1953..... Berndt Schilstedt
1967..... Rolf Martens	1954..... Hans Brodén
1968..... Börje Jansson	1955..... Saffan Eriksson
1969..... Ulf Andersson	1956..... Ralph Halleröd
1970..... Börje Jansson	1957..... Hans-Ove Hälén
1971..... Sven-Göran Malmgren	1958..... Ove Kinnmark
1972..... Axel Ornstein	1959..... Börje Jansson
1973..... Axel Ornstein	1960..... Karl-Gustaf Dahl
1974..... Magnus Wahlbom	1961..... Lars Esselius
1975..... Axel Ornstein	1962..... Rune Litsberger
1976..... Harry Schüsser	1963..... Lars Gösta Cederquist
1977..... Axel Ornstein	1964..... Jan Sibe
1978..... Nils-Gustaf Renman/ Harry Schüsser *	1965..... Lennart Liljedahl
1979..... Lars-Åke Schneider	1966..... Gert Svensson
1980..... Nils-Gustaf Renman	1967..... Axel Ornstein
	1968..... Anders Wirgren

1969..... Jaan Eslon
1970..... Konstanty Kaiszauri
1971..... Anders Larsson
1972..... Roland Ekström
1973..... Caspar Carleson
1974..... Anders Wengholm
1975..... Dan Cramling
1976..... Gösta Svern
1977..... Michael Wiedenkeller
1978..... Anders Lundin
1979..... Göran Marklund
1980..... Peter Fransson
1981..... Ferdinand Hellers
1982..... Hans Jonsson
1983..... Per Thorén
1984..... Richard Wessman
1985..... Rikard Winsnes
1986..... Richard Wessman
1987..... Pontus Sjö Dahl
1988..... Per Vernresson
1989..... Jonas Barkhagen
1990..... Anton Åberg
1991..... Johan Hellsten
1992..... Johan Eriksson
1993..... Mikael Jonasson
1994..... Erik Hedman
1995..... Erik Malmstig
1996..... Dennis Rylander
1997..... Joel Åkerström
1998..... Anders Olsson
1999..... Dennis Rylander

Lite regn stoppar inte en simultanmatch med Sverige-ettan de senaste 30 åren, Ulf Andersson

Kadettmästare

Kadettmästare startade kadettklassen vid SM-tävlingarna, för spelare upptill 16 år:

1985..... Teodor Hellborg
1986..... Stefan Solbrand
1987..... Anders Burman
1988..... Mikael Jansson
1989..... Michael Wiander
1990..... Erik Hedman
1991..... Martin Nilsson
1992..... Johan Upmark
1993..... Robert Wikström
1994..... Tommy Andersson
1995..... Björn Lundberg
1996..... Jonas Morin
1997..... Nissim Laksman
1998..... Fredrik Holmberg
1999..... Ulf Hammar

Miniormästare

1999 startade miniorklassen vid SM-tävlingarna, för spelare upptill 13 år

1999..... Anton Frisk, Kockum

Veteranmästare 60–

1991–97..... Bengt Andersson
1998..... Rolf Lundqvist
1999..... Bengt Andersson

Sverigemästare i korrshack

1938..... Bertil Sundberg
1939..... Hilding Brynhammar
1941..... Folke Ekström
1942..... Hrald Malmgren
1943..... Bertil Sundberg
1944..... Hilding Brynhammar
1945..... Åke Lundqvist
1947..... Bertil Sundberg
1948..... Stig Lundholm
1950..... Martin Johansson
1951..... Olle Smith
1952..... Gunnar Eidenfeldt
1953..... Egon Arvidsson
1954..... Manne Joffe
1955..... Willy Pettersson
1956..... Olle Smith
1957..... Birger Wikström
1958..... Bertil Andersson
1959..... Harry Ahman
1960..... Thor Nättorp
1961..... Harry Ahman
1962..... Martin Johansson
1963..... John Ljungdahl
1964..... Folke Ekström
1965..... Artur Mellgren
1966..... Eric Nordström
1967..... Hans Ek
1968..... Bertil Wikström
1969..... Harry Runström

1970..... Bertil Wikström
1971..... Folke Ekström
1972..... Arne Bryntse
1973..... Rune Averbj
1974..... Bo Hernod
1975..... Eric Nordström
1976..... Bengt Hammar
1977..... Ulf Svenson
1978..... Ingemar Schütz
1979..... Taisto Varjomaa
1980..... Hasse Mineur
1981..... Bertil Wikström
1982..... Thomas Welin
1983..... Pavel Lacko
1984..... Håkan Rothén
1985..... Lars Enterfeldt
1986..... Mats Andersson
1987..... Lennart Rydholm
1988..... Jonny Becker
1989..... Stefan Winge
1990..... Rune Holmberg
1991..... Mats Lindgren
1992..... Robert Callergård
1993..... Franke Lukez
1994..... Arne Bjuhr
1995..... Daniel Ronnelind
1996..... Niclas Hjelm
1997..... Rune Degerhammar
1998..... Ej klart
1999..... Ej klart

1900-talets enda Schackfrimärke

Sundins odödliga

Den kände pianisten *Arvid Sundin*, som avled 1999, komponerade en tjugig matt i ett korrparti som ibland benämnts som korrshackets odödliga. I en av ICCF:s mästargrupper mötte han Erik Andersson i ett fantastiskt parti, vars slutställning (delvis) förekommer på ett 3 kronors frimärke utgivet 1985.

Franskt parti

ICCF mästargrupp

Vit: Arvid Sundin

Svart: Erik Andersson

1. d4 e6 2. e4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 Dd7 5. Ld2 b6 6. f4 Se7 7. Dg4 g6 8. Lb5 c6 9. Ld3 La6 10. Lxa6 Sxa6 11. De2 Db7 12. Sf3 Tb8 13. Kf2

Ett flexibelt kungsdrag. Kontakt uppnås mellan tornen men kungen kan i vissa lägen slinka undan via g3. Dessutom står den ett drag närmare centrum än på g1 efter 0-0.

13. – Lxc3 14. bxc3 c5 15. Db5† Sc6 16. Tabl 0-0 17. g4 Sa5 18. f5 Sc4 19. f6 Sc7 20. Db3 Dc6 21. Lh6 Tfc8 22. h4 Bondeoffensiven fortsätter. Svarts motspel på damflygeln räcker ej.

22. – a5 23. h5 a4 24. hxg6!

Damoffret kan ej antas: 24. – axb3 25. gxh7† Kxh7 26. Lg7† och matt i nästa drag. 24. – fxg6 25. Sg5 axb3 26. f7† Kh8 27. Sxh7 bxc2 28. Sf6 cxb1 D 29. f8D† uppgivet.

Där gav alltså Erik Andersson upp, men gravören har avbildat den forcerade matten efter 29. – Tx f8 30. Lg7† Kxg7 31. Th7.

Folke Rogards minne hedrades

Lördagen den 6 november 1999 hedrades Folke Rogards minne vid en ceremoni på Barsebäcks kyrkogård.

Folke Rogard (1899–1973) hade stort inflytande på både svenskt och internationellt schack. Han var ordförande i Sveriges Schackförbund 1947–64. Under denna tid knäsatte den organisation som är så djupt rotad i det svenska schackfolkets medvetande att den praktiskt taget oförändrad går in i nästa millennium.

Under Rogards ledning inledde förbundet också den ungdomssatsning som vi idag tar för given men som då var unik i västvärlden.

Folke Rogard var FIDE:s (Världsschackförbundet) president 1949–70. I sin civila gärning var han en skicklig och respekterad affärsjurist och som sådan van både vid svåra förhandlingar och att driva frågor framåt.

Denna talang hade han nytta av som FIDE-president. I det kalla krigets skugga lyckades Rogard inte bara hålla samman utan också utveckla världsförbundet, bl a genom att stärka FIDE:s grepp över VM-matcherna på dam- och herrsidan.

Men Rogard hade också en djupare grund för sitt engagemang. I en intervju 1959 sade han:

– Det är inte längre på grund av schacklig fanatism jag ägnar så mycket intresse åt spelet utan därför att jag ser och vill utnyttja dess internationella möjligheter till förbrödning.

Att Folke Rogard dessutom fortsatte att i Ludvig Collijns anda själv bekosta flera turneringar, bl a interzontturneringen

SSF:s ordförande Christer Wänéus lade ner en krans till Folke Rogards minne. Foto: Kerstin Remdén.

i Stockholm 1962, lägger ännu en dimension till denne märkesman i svenskt schack.

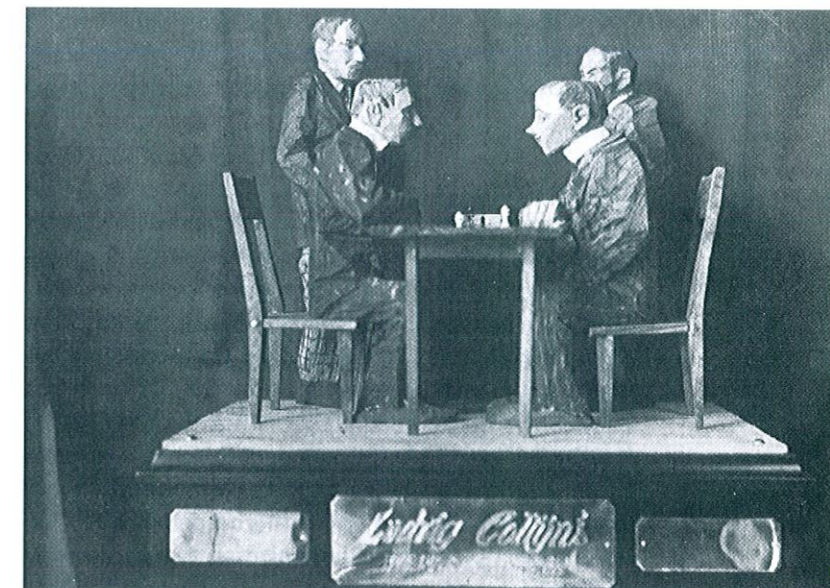
Folke Rogard är begravd på Barsebäcks kyrkogård, där Sveriges Schackförbunds ordförande Christer Wänéus lade ner en krans i närvaro av bl a Folke Rogards dotter Monica Cronqvist samt hennes make Sten och dotter Anita.

Sthig Jonasson i TfS nr 10-1999

Döderhultarens stulna schackgrupp

Döderhultarens schackgrupp. Detta lagpris tillverkades år 1910 av den legendariske träsnidaren Axel Pettersson, känd under namnet Döderhultaren. Pjäserna gjordes av en svarvare. Kostnaden för gruppen var 65 kronor! Priset erövrades 1917 av Majornas SS "för alltid" och förvarades efter tillkomsten av Schackspelets hus i sällskapets lokaler därstädes. Det unika konstverket förvarades i en glasmonter.

Tragiskt nog stals Döderhultarens mästerverk natten till den 1 oktober 1980 och har senare icke återfunnits. Även den dyrbara Leningradspelet, som varit i Erik Olsons ägo, stals från Schackspelets hus i Göteborg.

Schack för första gången

* Det första schackproblemet skapades av kalifen Mustasim Billah under hans regeringstid i Bagdad 834 – 842.

* Det första officiella dokumentet i Europa som avhandlar schack är ett testamente av en viss Armengo av Urgel daterat i januari 1010.

* Den första tryckta schackboken utkom 1472 i Augsburg med titeln "Das goldin Spiel".

* Den svenska schacklitteraturens födelseår är 1771 då "Kort afhandling om schack-spel" utgavs.

* Den första schackspalten publicerades i tidningen Liverpool Mercury den 9 juli år 1813.

* Den första korrespondensmatchen startade i april 1824 mellan schackklubbarna i London och Edinburgh. Matchen pågick i två år och vanns av skottarna med resultatet två vinster, en förlust och två remier.

* Den första schacktidningen utgav i Paris år 1836. Tidningens namn var La Palamède. Redaktörernas namn var Labourdonnais och Méry.

* Det första schackdiagrammet i en bok i Sverige publicerades 1839.

* Den första telegrafmatchen spelas 1844, samma år som telegrafens uppfinnelse.

Kampen utkämpades mellan de amerikanska städerna Baltimore och Washington D.C.

* Den första internationella schackturneringen spelades i London 1851.

* Den första problemkompositionstävlingen hölls i London 1854. Endast engelsmän tilläts delta. Vinnarens namn var Walter Grimshaw.

* Den första svenska schackspalten publicerades 1854 i tidskriften Illustrerad Magasin i Göteborg.

* Stockholms schacksällskap är den äldsta föreningen i landet som fortfarande är aktiv. Den bildades 1866 men redan 1835 fanns en föregångare med samma namn.

* Den första nordiska schacktidning utkom i Köpenhamn 1873. Den hette Nordisk Skaktidende.

* Som den första VM-matchen räknas Steinitz – Zukertort 1886. Steinitz vann med 12½–7½.

Christer Wänéus i intervju om sina 23 år som ordförande

1976 invaldes Christer Wänéus i Sveriges Schackförbunds centralstyrelse. Året därpå, vid förbundets extrakongress i Karlstad den 29 januari 1977, utsågs han till ordförande. Den 31 december 1999 överlämnade han klubban till Ingvar Carlsson.

– Det är snart ett halvår sedan du efter nästan 23 års tjänst lämnade posten som ordförande i Sveriges Schackförbund (SSF). Har du några abstinensbesvär?

– Nej, men visst är det lite lugnare nu. Jag är för övrigt väldigt tillfreds med att ha fått Ingvar Carlsson som efterträdare. Han är kompetent!

– Hur får du nu tiden att gå?

– Jag har kvar en del lokala uppdrag och jag har dessutom lovat SSF att hjälpa till med en ny utredning om eventuell anslutning till Riksidrottsförbundet (RF).

– Frågan var uppe på tre kongresser i rad i slutet av 1980-talet. Något beslut att ansöka om medlemskap togs aldrig eftersom man var rädd för de ekonomiska konsekvenserna. Nu är det ingen brådska, det dröjer förmodligen till år 2003 innan saken kan bli aktuell igen.

– I sammanhanget kan nämnas att bridgeförbundet har sökt och fått avslag två gånger men det senaste beskedet kom från en styrelse som inte var enig. RF har tillsatt en utredning för att avgöra huruvida bridge ska betraktas som idrott överhuvudtaget. Schack kan räknas till samma kategori som bridge så vi får till att börja med vänta tills den utredningen är klar.

– Du har också haft en del uppdrag utanför schacket?

– För två år sedan avgick jag ur styrelsen för Sylvia, alltså klubben som nu spelar i Superettan i fotboll. Det blev helt enkelt lite för mycket att göra samtidigt.

– I år har jag också av sagt mig som ordförande i Norrköpings Idrottsförbund, där jag hade lovat att ställa upp i två år. Även om jag har släppt idrottsliga förtroendeposter har jag många kontakter kvar inom idrotten och på sätt och vis är jag fortfarande kvar, om än i periferin.

– Varför lämnade du SSF just vid årsskiftet?

– Redan i Lindsberg 1993 sade jag att jag skulle gå när jag tyckte att jag inte hade mer kvar att ge. Det kändes lämpligt att sluta i samband med millennieskiftet, och eftersom verksamhetsåret numera sammanfaller med kalenderåret passade det bra.

– Har du någon uppfattning om hur mycket tid du har lagt ner på schacket?

– Om man räknar in kvällar, helger, semestrar osv kommer man nog upp i tjugo timmar i veckan.

– Är ut och år in?

– Ja.

– Hur har du kunnat kombinera detta med ett vanligt jobb? Vad har familjen sagt?

– Det har gått bra, schacket har fungerat som avkoppling från det dagliga. Familjen har vant sig och accepterat mitt intresse.

– Du har gjort civil karriär inom polisen. Har du haft någon nytta av detta i din schackliga verksamhet?

– Ja, det tycker jag. Inom polisen får man förutom juridik redan från början lära sig dels strukturering, dels ordning och reda. Man är tvungen att tänka rätt och man är tvungen att bena upp problem av olika slag.

– De första tio åren i SSF var rätt turbulenta och då hade jag stor nytta av mina civila erfarenheter. Även om schacket fungerat som avkoppling har kombinationen polisarbete – schack varit givande så att säga på båda håll.

– Med inblickar även i den "vanliga" idrottsvärlden, anser du att finns någon skillnad mellan idrottsfolk och schackfolk i fråga om attityder, sätt att reagera osv?

– Absolut! I schackkretsar är man mycket mer benägen att ifrågasätta saker och ting, och det har väl att göra med att man är mer van att tänka. Inom t ex fotbollen, där tränare och lagledare har ett stort ansvar, är förhållandena mer auktoritära.

– Men fotboll är ju en lagsport där man inte kan diskutera medan schack är en i högsta grad individuell sysselsättning. Man kan förstås göra en jämförelse mellan fotboll och lagschack – t ex schackolympiader och landskamper – men jag är övertygad om att en förbundskapten i fotboll har mycket mer att säga till om än en förbundskapten i schack!

– Under en period var du förutom ordförande i SSF även ordförande i Nordiska Schackförbundet och president i FIDE:s nordiska zon. Funderade du aldrig på en internationell karriär?

– Det var på Campos tid (förrre FIDE-presidenten Florencio Campomanes som avgick 1995 – red:s anm). Som zonpresident tillhörde jag under fyra år FIDE:s styrelse. Det var en intressant men inte konfliktfri period. I samband härmed tackade jag nej till ett erbjudande om en plats i FIDE:s exekutivkommitté. Det hade bl a inneburit en massa resor kors och tvärs över klotet och jag hade helt enkelt inte tid.

– Posten i Nordiska Schackförbundet krävde inte lika mycket resande. Det nordiska samarbetet har för övrigt alltid legat mig varmt om hjärtat.

– Vad har varit roligast respektive tråkigast under åren som SSF-ordförande?

– Roligast har det varit att åka ut på distriktsbesök, till distrikten och klubbarna, att träffa folk och få idéer.

– Ingenting har egentligen varit tråkigt men ett par saker har varit jobbiga att hantera, dels ekonomin och dels förhållandet bredd/elit som tidvis har varit ansträngt. Och främsta orsaken till detta har stått att finna i ekonomin...

– Vad är du mest nöjd med?

– Mest belåten är jag med att jag har lyckats hålla husfrid! Redan när jag tillträdde 1977 såg jag som en ordförandes främsta uppgift att ena stridiga viljor, att skapa ett samarbetsklimat.

– En annan sak som jag är nöjd med är att Sveriges Schackförbund nu har en solid ekonomisk grund att stå på. När jag började var kassan tom.

– En tredje orsak till glädje är att tävlingsverksamheten har kommit i gång igen. Sverige har till och med fått diplom av FIDE för att vi arrangerar så många internationella turneringar.

– I det sammanhanget måste man absolut nämna Schackakademien. När den tillkom var avsikten att avlasta SSF ekonomiskt och det just vad man har gjort.

– SSF är en demokratisk organisation men man kommer inte ifrån att dess ordförande har en särskild ställning. En ordförande är en maktbärare. Har detta på något sätt förändrat dig som människa?

– Jag tror inte det. En intervjuare påpekade i början av 90-talet något som jag själv inte hade tänkt på, nämligen att jag ända sedan studietiden nästan alltid har suttit i chefsställning.

(Christer Wänéus, 64, pensionerades för fem år sedan som intendent vid polisen i Norrköping. Tidigare hade han bl a varit polismästare i Ulricehamn samt tjänstgjort vid Rikspolisstyrelsen. I Ulricehamn var han för övrigt ordförande i schackklubben).

– Jag har alltid vetat vad jag har velat genomföra och även mellan sammanträdena i centralstyrelsen måste ju vissa beslut fattas i t ex arbetsutskottet. Det har dock inte varit fråga om någon emansshow och jag har aldrig betraktat mig som något slags diktator.

– Men, som sagt, beslut måste fattas och det är en sak som aldrig har bekymrat mig...

– Schacket i Sverige har professionaliserats på senare år. Vad tycker du om det?

– Både ock. Det är schackligt intressant och PR-mässigt nyttigt, därom råder ingen tvekan. Men jag är osäker inför fortsättningen. Att vissa klubbar nu har råd att arvodera t ex utländska spelare har delvis med Bingolotto att göra, och Bingolotto är en källa som inte kan vara för evigt. Det finns alltid vissa nackdelar med sådana intäkter.

– I SSF har vi också iakttagit en oroande tendens i form av ett sjunkande antal aktiviteter för ungdomar. En viktig

faktor är härvidlag att det tycks vara betydligt lättare att ordna någon som säljer Bingolotto än ledare som är villiga att arbeta med ungdomar. Det är en farlig utveckling, men så småningom kommer man nog ändå att inse att det inte är helt fel att kämpa lite mer för pengarna.

– Sedan kan det förstås också dyka upp något som kan komplettera eller ersätta Bingolotto.

– Medlemsiffrorna har sjunkit under 90-talet men tycks nu stiga igen. Hur ser du på detta?

– Siffrorna har fluktuerat under årens lopp. Vi hade en topp 1978–79 men det var mest luft. Mestadels har vi haft omkring 20 000 medlemmar, men utvecklingen beror mycket på Schackfyran i Stockholm. Där går det lite upp och ner och eftersom det är fråga om så många ger förändringar stort utslag.

– Stockholm har mer eller mindre öppet hotat att lämna Sveriges Schackförbund. Hur realistiskt är detta hot?

– Jag vill helst inte ge mig in i den debatten, men min högst personliga åsikt är att ett utträde vore en katastrof för Stockholm!

– Det skulle naturligtvis påverka även SSF eftersom Stockholm är vårt största distrikt. Men konsekvenserna i huvudkommunen skulle bli oerhörda och distriktet skulle förmodligen splittras.

– Många klubbar skulle söka sig till andra distrikt eller kanske bilda ett nytt Stockholms Schackförbund. Efter ett utträde skulle man inte kunna vara med på SSF:s kongresser, spelarna skulle inte kunna tävla i SM, inga klubbar skulle kunna ställa upp i Allsvenskan, inga ungdomar skulle kunna tävla i junior- och kadettallsvenskan osv.

– Ett sådant scenario kan jag absolut inte tro på.

– I Holland har ett dataprogram tillåtits att ställa upp i det nationella mästerskapet. Skulle något liknande kunna inträffa i Sverige?

– För ungefär tio år sedan hade vi diskussioner om detta och vid några tillfällen fick datorer tävla i klass II vid SM. Vid anmälan fick spelarna ange om de ville möta en dator eller ej. Intresset avtog rätt snabbt.

– Det uppstår lätt komplikationer i samband med t ex remianbud, och det var också vad som hände i Holland. Enligt min mening vore det helt galet att ha datorer i SM. Där ska man mötas öga mot öga.

– En annan sak är att datorerna förmodligen kommer att ta död på korr-schacket.

– Har du själv spelat korr?

– För en del år sedan lockade Allan Jonasson (SSK:s dåvarande ordförande – red:s anm) mig att delta i en korrlandskamp mot England. Jag mötte en gammal professor i två partier. Efter ett halvår, när vi hade hunnit med åtta drag, fick jag veta att min motståndare hade avlidit!

tilldömdes jag segern i båda partierna
 mig för att aldrig mer spela korr. En vinst-
 a man inte äventyra...

... på Internet också?
 s Per Ofstad (nuvarande ordförande i
 bundet – red:s anm) i fjol. Det var mycket

... årets Sigemantumering i Malmö be-
 nförande schackets internationella sis-
 s framtida roll. Kan du utveckla det

... efterträdare Vladimir Putin har nyligen
 ssland ska indelas i sju regioner. Orsaken
 va vill ha ett större mått av central styr-
 ner att påverka situationen för lokala
 kommer säkert också att ha betydelse

... hör de områden i Ryssland som har haft
 Kalmuckiens president Kirsan Iljuzjzinov
 i FIDE. Han är en man som gärna ger
 r inte lika lätt att infria dem.

... rade sig i fjol med en affärsman vars
 satts. Syftet tycks vara att förvandla FIDE
 mersiell organisation.

... lle spricka kommer styrkan i stället att
 å European Chess Union, en väl etable-
 ande organisation som blir allt starkare. I
 tater är medlemmar.

... serande faktorer i vår del av världen
 ackförbundet och Sveriges Schack-

... es i fjol av IOK, alltså Internationella
 mittén. Kan detta påverka situationen?

– Detta kan vara en räddningsplanka för FIDE. Vi får se
 hur det utvecklar sig. Närmast blir väl schacket en
 uppvisningsgren vid "stora" OS, ungefär som tennis var
 förr.

– 1937 arrangerades en schackolympiad i Stockholm.
 Kan man tänka sig en ny schackolympiad i Sverige?

– Jag tror inte det, i varje fall inte med nuvarande ekono-
 miska förutsättningar. OS är en affär på ungefär 40 miljon-
 er kronor för arrangörlandet. Om de deltagande natio-
 nerna står för sina egna kostnader kan saken komma i ett
 annat läge.

– Till sist, ska du spela i SM i Örebro?

– Ja, första veckan i veteranklassen. Jag började i Haparanda
 1994 och sedan dess har jag varit med varje år.

Intervjuare: Bo Plato

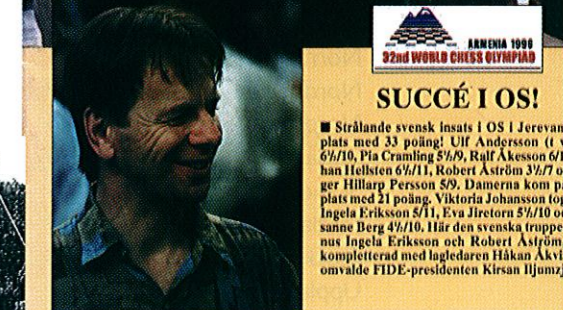
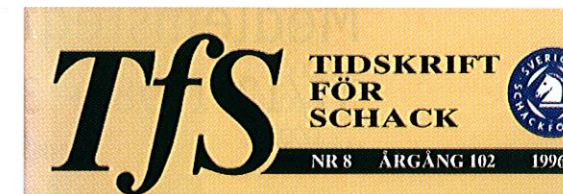
Karl-Erland Grannholm avled 1999 och hade då avverkat oslagbara(?)
 57 SM-tävlingar!

Svenska Cupen för klubblag som har spelats sedan 1988 kallades även Trav-Cupen under de första fyra åren då ATG & Travsporten sponsrade
 tävlingen. Bilden från travbanan på Örebrotravet 1991 i travresturangen där tävlingarna spelades.

Pia Cramling, den som jämsides med Ulf Andersson och Gideon Sthålborg också måste anses
 ha marknadsfört schack i allmänhet och svenskt schack i synnerhet på ett lysande och
 öoverträffat sätt. Här under Schack-OS i Grekland 1988.

ARMENIA 1996
32nd WORLD CHESS OLYMPIAD
SUCCÉ I OS!
 ■ Strålande svensk insats i OS i Jerevan
 plats med 33 poäng! Ulf Andersson 14
 6½/10, Pia Cramling 5½/9, Ralf Åkesson 6½/10
 ban Helsten 6½/11, Robert Åström 3½/7 och
 ger Hillarp Persson 5/9. Damerna kom på
 plats med 21 poäng. Viktoria Johansson 10½/10
 Ingela Eriksson 5/11, Eva Jiretorn 5½/10 och
 sanne Berg 4½/10. Här den svenska truppe
 nus Ingela Eriksson och Robert Åström
 kompletterad med lagledaren Håkan Åkvi
 omvalde FIDE-presidenten Kirsan Iljuzj

Tidskriften för Schack har utgivits
 i obruten följd sedan 1895.

Kansliet

Kansliet har under 1999 bestått av Ingemar Eriksson, kanslichef, Louise Persson, Marie Nilsson, Ingrid Åkeberg och Hans-Göran Almgren. De båda sistnämnda har vikarierat för Susanne Strömstedt, som varit mammaledig och de har båda arbetat halvtid.

I takt med IT blir allt mer förekommande har också kansliet kompletterat på datorsidan och en del av personalen har fått viss IT-utbildning.

Stående från vänster Hans-Göran, Marie, Ingrid, och Louise samt sittande Ingemar.

Medlemsregistrering

31/12 1998 + 31/12 1999

DISTRIKT:	SENIORER:		JUNIORER:			TOTALT:			
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999	
Blekinge	107	102	-5	336	348	+12	443	450	+7
Dalarna	80	84	+4	91	91	0	171	175	+4
Gotland	87	86	-1	72	90	+18	159	176	+17
Gästrikland	97	98	+1	458	450	-8	555	548	-7
Göteborg	367	509	+142	463	496	+33	830	1.005	+175
Halland	168	131	-37	347	296	-51	515	427	-88
Hälsingland	59	40	-19	92	73	-19	151	113	-38
Jämtland/Härjedalen	43	38	-5	70	54	-16	113	92	-21
Malmö	255	250	-14	665	730	+56	920	962	+60
Medelpad	78	47	-31	89	28	-61	167	75	-92
Mälardalen	431	418	-13	1.868	1.842	-26	2.299	2.260	-39
Norrbottnen	84	103	+19	19	39	+20	103	142	+39
Nordskåne	119	106	-13	183	139	-44	302	245	-57
Nordvästra Skåne	194	198	+4	229	233	+4	423	431	+8
Roslagen	98	96	-2	141	146	+5	239	242	+3
Skåne	185	202	+17	314	326	+12	499	528	+29
Småland	419	426	+7	674	696	+22	1.093	1.122	+29
Stockholm	833	841	+8	3.394	4.337	943	4.227	5.178	+951
Uppland	107	113	+6	56	56	0	163	179	+16
Värmland	92	108	+16	53	24	-29	145	132	-13
Västerbotten	101	103	+2	101	86	-15	202	189	-13
Västergötland	432	370	-62	681	768	+87	1.113	1.138	+25
Ångermanland	43	37	-6	19	19	0	62	56	-6
Östergötland	241	231	-10	973	1.085	+112	1.214	1.316	+102
SSKK	537	468	-69	13	16	+3	550	484	-66
TOTALT	5.257	5.223	-64	11.401	12.462	+1058	16.658	17.665	+997

Ekonomisk redovisning

SSF - Organisationsnummer 802002-9347

Resultaträkning		1997	1998	1999	1999	2000
Sammandrag	Not	Utfall	Utfall	Budget	Utfall	Budget
INTÄKTER		5968252	6027653	5330600	5617778	5253000
GEM - Gemensamt	1	4317242	4387591	3670000	3930587	3642000
AK - Allsvenska kommittén	2	733240	740500	750000	733700	750000
PK - Publikationskommittén	3	547083	488443	505000	434990	475000
PRUK - Projekt- och utvecklingsk.					12000	
REDO - Regel- och domarkomm.		16820	21494	20600	18368	21000
SKOL - Skolschackskommittén			3729		60000	
SSKK - Korrespondensschacksk.	4	205758	226700	239000	194691	208000
TK - Tävlingskommittén		24950	21400	4000	110596	4000
UK - Utbildningskommittén		123160	137796	142000	122847	153000
KOSTNADER		4977600	5263550	5524900	5654373	5545000
GEM - Gemensamt	5	1581169	1438441	1555000	1538074	1509000
AK - Allsvenska kommittén	6	743720	824265	750000	916513	800000
PK - Publikationskommittén	7	655615	680206	614000	705335	634000
PRUK - Projekt- och utvecklingsk.	8	5296	49663	75000	57810	47000
REDO - Regel- och domarkomm.	9	25452	24744	39400	11901	47000
SKOL - Skolschackskommittén	10	259932	273357	305000	262558	243000
SSKK - Korrespondensschacksk.	11	313174	251946	238500	236868	234000
TK - Tävlingskommittén	12	402106	644116	755000	846109	838000
UK - Utbildningskommittén	13	991138	1076812	1193000	1079205	1193000
VÄRDEFÖRÄNDRINGAR M.M.		-2428				
Lagerförändringar		-2428				
RESULTAT FÖRE AVSKRIVN.		988224	764103	194300	-36595	-292000
AVSKRIVNINGAR		-22579	-17855		-27249	
Avskrivningar på inventarier		-22579	-17855		-27249	
RESULTAT EFTER AVSKRIVN.		965645	746248	194300	-63844	-292000
FINANSIELLA POSTER		166188	208987	205000	162664	150000
Ränteintäkter	14	169553	209121	205000	162795	150000
Räntekostnader		-3365	-134		-131	
RES. EFTER FIN. POSTER		1131833	955235	10700	98820	-142000
EXTRAORDINÄRA POSTER			8825			
Extraordinära intäkter			8825			
Extraordinära kostnader						
RES. FÖRE BOKSLUTSDISP.		1131833	964060	10700	98820	-142000
BOKSLUTSDISPOSITIONER		-500000	0	0	173311	
Periodiseringskonto		-500000	0	0	173311	
IB Reserveringar		500000	1000000	1000000	1000000	-826689
UB Reserveringar	20	-1000000	1000000	1000000	-826689	x
ÅRETS RESULTAT	20	631833	964060	10700	98820	-142000

Resultaträkning Specifikation - Intäkter	Not	1997 Utfall	1998 Utfall	1999 Budget	1999 Utfall	2000 Budget
INTÄKTER		5968252	6027653	5330600	5617778	5253000
GEM - Gemensamt	1	4317242	4387591	3670000	3930587	3642000
Medlemsavgifter	a)	394835	468080	470000	445160	440000
Seniorer		258020	348700	350000	332010	330000
Juniorer		136815	119380	120000	113150	110000
Statliga bidrag	b)	2325672	2340707	2260000	2377561	2158000
Ungdomsstyrelsen		1678407	1784313	1685000	1817727	1583000
Statens Kulturråd		134000	134000	135000	135000	135000
AMV (Lönebidrag)		513265	422394	440000	424834	440000
Försäljning		24620	15395	10000	13342	10000
Tore Riltons Fond		148352	153559	130000	141440	130000
Martin Anderssons Fond		0	0	0	0	0
Erik Olsons Fond		1360	0	0	0	0
FSL - BingoLotto	c)	1143000	1379000	800000	845000	900000
Sponsring (Posten)	d)	150000	0	0	0	0
Övriga intäkter	e)	129403	30850	0	108084	4000
AK - Allsvenska kommittén	2	733240	740500	750000	733700	750000
Allsvenska serien		711340	709500	718000	713200	708000
Startavgifter		680000	695500	708000	688000	698000
Övriga avgifter		31340	14000	10000	25200	10000
Svenska Cupen		15900	31000	30000	20500	40000
Övriga intäkter		6000	0	2000	0	2000
PK - Publikationskommittén	3	547083	488443	505000	434990	475000
Tidskrift för Schack		547083	488443	505000	434990	475000
Prenumerationer		486410	437925	450000	401155	425000
Annonser		48383	38290	35000	29240	40000
Övrig försäljning		10410	12228	20000	4455	10000
Övriga intäkter		1880	0	0	140	0
PRUK - Projekt- och utvecklingsk.		0	0	0	12000	0
Utveckling 2000 - Från reserv.	20				12000	
REDO - Regel- och domark.		16820	21494	20600	18368	21000
Registreringsavgifter - FIDE		11835	16294	14000	15893	14000
Sanktioneringsavgifter - SSF		4485	3300	5000	975	5000
Övriga intäkter		500	1900	1600	1500	2000
SKOL - Skolschackskommittén		0	0	0	60000	0
Utveckling 2000 - Från reserv.	20				60000	
SSKK - Korrespondensschacksk.	4	205758	226700	239000	194691	208000
Medlemsavgifter		152338	146899	175000	155024	156000
Medlemstidskriften Korrschack		5760	300	5000		
SSKK-turn. - Internationella		20854	11140	12000	8740	10000
SSKK-turn. - Nationella		15570	20475	16000	7380	12000
Övriga intäkter		11236	47886	31000	23547	30000
TK - Tävlingskommittén		24950	21400	4000	110596	4000
SM-tävlingar		20150	17200	0	6035	0
Övriga tävlingar		4800	4200	4000	22800	4000
Utveckling 2000 - Från reserv.	20				81761	
UK - Utbildningskommittén		123160	137796	142000	122847	153000
Kurser och läger		51280	61690	77000	56354	93000
Instruktionsmaterial		71880	76106	65000	46943	60000
Utveckling 2000 - Från reserv.	20				19550	

Resultaträkning Specifikation - Kostnader	Not	1997 Utfall	1998 Utfall	1999 Budget	1999 Utfall	2000 Budget
KOSTNADER		4977600	5263550	5524900	5654373	5545000
GEM - Gemensamt	5	1581169	1438441	1555000	1538074	1509000
Kansli m.m. administration		1393133	1335155	1380000	1335340	1380000
Personalkostnader		576480	505274	545000	487674	545000
Sammanträden		120959	152257	160000	166914	160000
Tjänster		198283	177958	170000	179291	170000
Lokaler, utrustning, material		209060	191976	250000	200445	235000
Trycksaker		76983	30312	30000	40912	40000
Telefon		42984	41294	50000	39113	40000
Porton		130792	193609	125000	156635	150000
Övrigt		37592	42475	50000	64356	40000
Distriktskontakter		6716	9736	25000	9613	15000
FIDE		46619	45241	30000	44410	30000
Nordiska SF		10438	18542	20000	16310	20000
LSU - Landsrådet för Sv.Ungdomsorg.		3320	7193	10000	6525	10000
FSL		3000	4363	5000	6236	6000
Ungdomsledarstipendier		5765	2359	5000	1000	5000
IT-utveckling			0	65000	13855	43000
Övrigt		112179	15853	15000	104784	0
AK - Allsvenska kommittén	6	743720	824265	750000	916513	800000
Sammanträden		19223	26888	25000	58847	30000
Allsvenska serien		545405	611916	550000	676496	565000
Resebidrag		348425	403885	390000	437990	420000
TFS till lagledare		76718	54500	60000	52500	5000
Övrigt		120262	153531	100000	186006	140000
Europacupen		23709	20934	25000	27830	5000
Svenska Cupen		155383	164528	150000	153340	200000
PK - Publikationskommittén	7	655615	680206	614000	705335	634000
Sammanträden		14653	2055	2000	5666	4000
Trycksaker		279913	289163	300000	293779	300000
Övriga produktionskostnader		290758	301903	233000	318174	253000
Porton		58439	71242	65000	66031	65000
Övrigt		11853	15843	14000	21685	12000
PRUK - Projekt- och utvecklingsk.	8	5296	49663	75000	57810	47000
Sammanträden		3350	4416	15000	3660	12000
Projekt		1946	45247	60000	41950	35000
Utveckling 2000	20				12000	
Övrigt					200	
REDO - Regel- och domark.	9	25452	24744	39400	11901	47000
Sammanträden		3987	623	6300	3272	
Rating		18948	21495	22200	5751	22000
Övrigt		2517	2626	10900	2878	25000
SKOL - Skolschackskommittén	10	259932	273357	305000	262558	243000
Sammanträden		3208	6759	15000	1835	8000
Skol-NM		112464	139556	95000	81225	60000
Skol-SM		49175	60987	80000	73397	80000
Schack-Fyran		95000	66055	110000	46101	90000
Övrigt		85	0	5000		5000
Utveckling 2000	20				60000	

Resultaträkning		1997	1998	1999	1999	2000
Specifikation - Kostnader	Not	Utfall	Utfall	Budget	Utfall	Budget
SSKK - Korrespondensschacksk.	11	313174	251946	238500	236868	234000
ICCF		26044	19714	12000	9527	18000
Sammanträden		9201	4255	10000	6343	10000
Trycksaker		115448	87315	58500	47143	59000
SSKK-turn. - Internationella		0	0	10000	0	10000
SSKK-turn. - Nationella		9173	0	14000	13000	12000
Övriga tävlingskostnader		16008	7169	0	-4570	
Personalkostnader		63029	71814	72000	72000	69000
Lokaler; utrustning, material		15161	14271	15000	19048	16000
Telefon, porton		24873	31918	12000	21906	12000
Övrigt		34238	15491	35000	52472	28000
TK - Tävlingskommittén	12	402106	644116	755000	846109	838000
Sammanträden		18669	17313	12000	812	6000
Turneringsbidrag		52067	71544	80000	79858	130000
Internationella tävlingar		21541	27506	50000	36362	50000
Schack-OS		145	176688	0	0	175000
Zon- och Interzonturneringar		1534	60585	60000	52829	60000
Lag-EM		115799	0	125000	126503	0
Landskamper - Seniorer			26862	20000	0	0
Senior-NM 1999				100000	79994	0
VM, EM för juniorer och ungdomar		79388	115777	108000	132370	112000
4-landskamp för pojkar/flickor		35940	41199	45000	61283	45000
Kadett-OS				25000	0	20000
SM-tävlingar		24319	39452	70000	79813	180000
Junior- och Kadettallsvenskan		32337	40222	40000	57969	40000
Talangjakten		11298	13538	15000	19680	20000
Övrigt		9069	13431	5000	36877	0
Utveckling 2000	20				81761	
UK - Utbildningskommittén	13	991138	1076812	1193000	1079205	1193000
Lokalt aktivitetsstöd		759895	677600	720000	749929	815000
Övrigt stöd		200	130507	63000	35805	23000
Sammanträden		5199	2607	6000	2855	6000
Kurser och läger		188399	219682	344000	205212	289000
Instruktionsmaterial m.m.		35882	44927	55000	64853	55000
Övrigt		1563	1490	5000	1003	5000
Utveckling 2000	20				19550	

Balansräkning	Not	1996-12-31	1997-12-31	1998-12-31	1999-12-31
TILLGÅNGAR		2321 056	3612 721	4413 268	4620 449
<i>Omsättningstillgångar</i>		1296 218	2459 754	3270 594	3058 049
Kassa och postgiro		238 296	191 672	824 469	424 250
Bank		931 127	2080 408	2309 540	2503 202
Kundfordringar		31 817	70 763	25 828	83 400
Interimsfordringar/Upplupna intäkter	15	93 764	103 978	102 951	79 220
Övriga kortfristiga fordringar		1 214	12 933	7 806	-32 023
Varulager	16	0	0	0	0
<i>Anläggningstillgångar</i>		1024 838	1152 966	1142 674	1562 400
Finansiella instrument	17	1000 000	1100 000	1100 000	1500 000
Inventarier	18	24 838	52 966	42 674	62 400
SKULDER OCH EGET KAPITAL		2321 056	3612 721	4413 268	4620 449
<i>Kortfristiga skulder</i>	19	1138 873	1333 502	1169 989	1451 661
Leverantörer		108 908	56 749	63 491	120 278
Interimsskulder/Upplupna kostn.		789 859	660 759	582 057	798 503
Förutbetalda prenumerationer, m.m.		155 820	389 638	291 075	309 919
Övriga kortfristiga skulder		84 286	226 356	233 366	222 960
<i>Reserveringar</i>	20	500 000	1000 000	1000 000	826 689
Periodiseringskonto		500 000	1000 000	1000 000	826 689
<i>Eget kapital</i>		682 183	1279 219	2243 279	2342 099
Ingående saldo		642 180	682 184	1279 219	2243 279
Årets över-/underskott		40 003	631 833	964 060	98 820
Utgående saldo		682 183	1279 219	2243 279	2342 099

Martin Anderssons Fond

Tillgångar	26 937	27 034	27 110	27 137
Likvida medel	26 937	27 034	27 110	27 137
<i>Eget kapital</i>	26 937	27 034	27 110	27 137
Balanserat överskott	26 498	26 937	27 034	27 110
Årets överskott/underskott	439	97	76	27
Ränteintäkter	439	97	76	27
Lämnat bidrag till SSF	0	0	0	0

Erik Olsons Fond

Tillgångar	59 974	170 844	170 952	170 990
Likvida medel	37 972	38 108	38 216	38 254
Värdepapper	1	22 002	0	0
Fordran på Sveriges Schackförbund	2	132 736	132 736	132 736
<i>Eget kapital</i>	59 974	170 844	170 952	170 952
Balanserat överskott	59 356	59 974	170 844	170 952
Årets överskott/underskott	618	110 870	108	38
Räntor och utdelningar	1706	1 496	108	38
Vinst vid förs. av värdepapper		110 734	0	0
Lämnat bidrag till SSF	-1088	-1 360	0	0

Not 1

544 st Trygg Hansa Ser B;Värde 31 december: 68 272 122 400

Not 2

Försäljningslikvid som tillhör fonden

Noter, m.m.

Allmänt

Det ekonomiska utfallet 1999, överskott 98 tkr, ligger i och för sig på rätt sida nollstrecket men utgör en kraftig nedgång jämfört med de två senaste åren. Till helt övervägande del beror det på krympande utdelning från BingoLotto, "bara" 845 tkr jämfört med de två senaste årens 1 379 tkr (1998) och 1 143 tkr (1997).

På intäktsidan noteras vikande trend för publikationskommittén (Tidskrift för Schack) och SSKK. På kostnadsidan noteras ökade kostnader för främst Allsvenskan, publikationskommittén och tävlingskommittén, detta såväl i jämförelse med 1998 som i förhållande till budget 1999. För tävlingskommittén neutraliseras dessa delvis genom ianspråktagande av medel från Utveckling 2000 (ca 80 tkr). Sådant ianspråktagande har skett även för projekt inom Projekt- och utvecklingskommittén, Skolschackskommittén och Utbildningskommittén. Se mera härom under Not 20.

1997 års unikt stora resultatöverskott, 1 131 833 kronor; liksom 1998 och 1999 års överskott, har tillkommit främst genom avkastningen av BingoLotto. Utan BingoLotto-medel skulle verksamhetsresultatet 1997 ha gått tämligen jämnt upp, trots att ett antal planerade aktiviteter i olika kommittéer inte genomförts med kostnadsbesparing som följd. För 1998 och 1999 skulle verksamheten ha gått med minus ca 400 resp. 750 tkr: Detta indikerar att för SSF:s nuvarande verksamhet har uppstått ett beroende av avkastningen av BingoLotto. SSF har för 2000 budgeterat med 900 tkr i den löpande verksamheten, vilket emellertid kan vara i överkant.

Av 1997 års överskott avsattes 500 tkr till utvecklingsverksamhet, varefter totala reserveringen uppgick till 1 mkr: Reserveringen betraktas som tillgänglig för utvecklingsaktiviteter efter bedömning i varje särskilt fall (jfr 1998 års kongress).

Varken BingoLotto eller tillgången på allmänna medel på nuvarande nivåer kan betraktas som säkra. SSF har, bl.a. mot bakgrund härav, skäl att värna om en egen solid ekonomi. CS har vid sammanträde 2000-01-29 beslutat målsättningen att det egna kapitalet ska motsvara drygt en halv årsomsättning, dvs. för närvarande ca 3 mkr. Årets vinst 98 820 kr har i sin helhet lagts till det egna kapitalet, som härefter utgör ca 2,3 mkr.

Den budget som lagts för 2000 (minus 142 tkr) och de förslag som läggs fram för kongressen 2000 och som innebär extra-ordinära satsningar för 2000-2001 kan dock få negativa konsekvenser beträffande denna målsättning, åt-

minstone på kort sikt. Finansieringen av satsningarna 2000-2001 kan dock ses bland annat med utgångspunkt från återstående reserverade medel för Utveckling 2000, som i dagsläget utgör 394 tkr (1 mkr minus av CS t.o.m. april 2000 beslutade 606 tkr).

Noter

Resultaträkningen

Intäkter

*Not 1 - Gemensamt**a) Medlemsavgifter*

Utfall 1999 lägre än budget vad gäller såväl seniorer som juniorer: Utfallet för seniorer ca 74 tkr högre 1999 än 1997, vilket förklaras av den vid kongressen 1996 beslutade höjningen av senioravgiften från 50 till 70 kr och som gäller fr.o.m. 1997 och inbetalades till SSF första gången under 1998. Junioravgiften är oförändrad 10 kr och budgeteras för 2000 efter 11 000 juniorer (se även Not 13). Budget för seniorer oförändrat ca 4 700 à 70 kr.

b) Statliga bidrag

Ungdomsstyrelsen - Utfall 1999 överstiger budget med ca 130 tkr: Budget 2000 bygger så långt möjligt på kända förutsättningar: Ungdomsstyrelsen lämnar bidrag för ett år i sänder i mån av tillgång på medel (SFS 1995:674, 3 §). SSF redovisar intäkt på motsvarande sätt (kontantmetod). Statens Kulturråd - Utfall/Budget enligt kända förutsättningar: Kulturrådet har under 1996 gjort särskild uppföljning av bl.a. SSF:s verksamhet, ekonomi m.m. SSF noterar Kulturrådets fortsatt positiva inställning till vår verksamhet. AMV (Lönebidrag) - Utfall/Budget relateras till personalläget och gällande bidragsnormer.

c) FSL - BingoLotto

SSF:s BingoLotto-utfall hittills: 1992 = 0, 1993 = 54 000, 1994 = 423 000, 1995 = 519 000, 1996 = 801 000, 1997 = 1 143 000, 1998 = 1 379 000, 1999 = 845 000 kr - sammanlagt 5 164 000 kr!

SSF:s tidigare delägarskap i FSL AB var ett lyckodrag. Aktieöverlåtelsen under 1996, som hade sin grund i strukturförändring inom FSL:s verksamhetsområde, inverkar inte på SSF:s delaktighet i BingoLotto-verksamheten.

BingoLotto har t.o.m. 1996 redovisats som extraordinära intäkter men har fr.o.m. 1997 budgeterats som ordinär intäkt intill den summa som betraktats som åtminstone tämligen säker.

Redovisad avkastning under 1999, 845 tkr; underskrider de två senaste årens toppnoteringar med ca 300 resp. 530 tkr. BingoLotto-intäkterna måste, trots dess regelbundenhet, anses osäkra. Försäljningstrenden för BingoLotto i Sverige är nedåtgående, en minskning totalt från 3 180 mkr år 1997 till 2 639 mkr år 1999 (= minus 17 %). Motsvarande minskning noteras för antal sålda lotter. För 2000 har SSF budgeterat intäkter med 900 tkr; ett belopp som kan vara för optimistiskt.

d) Sponsring

Den tidigare sponsringen från Posten gällde två år och den senaste på ett år (1997).

e) Övriga intäkter

Här ingår bl.a. avräkning för Tusenmanna med ca 104 tkr.

Not 2 - Allsvenska kommittén

Såväl Allsvenskan som Svenska Cupen budgeteras för 2000 efter oförändrade förhållanden. Startavgifter i Allsvenskan 5000-4000-3000-2000-1000 kr och i Svenska Cupen 500 kr.

Not 3 - Publikationskommittén (jfr tidigare Tidskrift för Schack)

Den vikande trenden vad gäller prenumerantstocken fortsätter. Under 1996-1997 har klubbar och distriktsledare fått TfS gratis liksom även lagledare i Allsvenska serien, vilket i bokföringen räknats TfS till godo. För 1998-1999 kvarstår gratisex. endast till lagledare, vilket tillgodoförs TfS (150 kr/st) och belastar AK med ca 52 tkr. För 2000 bortfaller sådana gratisex. helt.

Not 4 - SSKK

Korrespondensschackskommittén är fr.o.m. 1997 jämställd med övriga kommittéer inom SSF. För jämförande information med tidigare år hänvisas till 1996 års verksamhetsberättelse (Not 15). Medlemsavgifterna ligger på en tämligen stabil nivå. Bland 1999 års intäkter noteras under Övriga intäkter avräkningsintäkter med ca 16 tkr avseende Fernschach, Chess Mail och Postsjakk.

Kostnader

Not 5 - Gemensamt

I tjänster ingår liksom föregående år ersättning till Östergötlands SF med 9 100 kr/mån. avseende på SSF belöpande andel för förbundskansliet. Trycksaker utvisar en ojämn kurva. Här ligger bl.a. verksamhetsberättelsen. Vidare har ingått gratisex. av TfS (se Not 3), som bortfallit under 1998. Portokostnaderna har nedbringats men utgör fortfarande en tung post, trots att en genomgång har gjorts och åtgärder vidtagits i form av förändringar i olika utskick.

FIDE har under året dragit en kostnad av ca 44 tkr (exkl. vad som belöper på TK), dvs. i likhet med 1997-1998. För utveckling inom IT-området har inrättats en särskild arbetsgrupp, som för 1999 hade en budget på 65 tkr. Under Övrigt ligger bl.a. avräkning för Tusenmanna med ca 105 tkr.

Not 6 - Allsvenska kommittén

Kostnadsbudgeten har inte kunnat hållas. Resebidrag i Allsvenskan har utgått efter de normer som gällt fr.o.m. 1995. Utfallet respektive år visar på svårigheterna att i förväg göra en tillförlitlig budget långt innan gruppsammansättningarna är klara för kommande säsong. Budgeten för 1999 = 390 tkr och faktiska resebidrag = ca 438 tkr. Budget för 2000 = 420 tkr. Särskilda kostnader uppkommer i samband med bl.a. slutspel (interimsskulder). Under 2000 har AK dessutom satsat på att skapa ett nytt dataprogram för resultat- och tabellredovisning samt Internet-redovisning av partierna i Elitserien. Ökningen av interimsskulden ska följas upp särskilt under vårsäsongen för att för framtiden få en mer korrekt avsättning i bokslutet. Beträffande TfS till lagledare, se Not 3. Svenska Cupen genomförs även 2000 men på försök i en ny form.

Not 7 - Publikationskommittén (jfr tidigare Tidskrift för Schack)

Tryckerikostnaderna har nedbringats avsevärt fr.o.m. 1997 (1996 = 412 tkr) och den trenden har hållit även 1999. Detta tack vare en gynnsam omförhandling av tryckeriavtalet i förening med viss utökad arbetsinsats för redaktören. Övriga produktionskostnader har inte kunnat hållas inom budget. Här svarar externa medarbetare för den huvudsakliga differensen.

Not 8 - Projekt- och utvecklingskommittén

Den nya kommittén (start 1997) har under 1998 haft särskild inriktning på damschackets utveckling och Utveckling 2000.

Not 9 - Regel- och domarkommittén

Av totalbudgeten har endast ca 30 % förbrukats! För domarkurser har REDO ansvarat men budget- och bokföringsmässigt ligger redovisningen inom utbildningskommittén (konto 6873).

Not 10 - Skolschackskommittén

Schack-Fyran har stötts genom bidrag till klubbar/DF. Motsvarande beräknas ske för 2000.

Not 11 - SSKK

Trycksaker och personalkostnader avser i allt väsentligt medlemstidskriften Korrschack (f.d. SSKK-bulletinen).

Not 12 - Tävlingskommittén

Utfallet 1999 överstiger budgeten något. Schack-OS var en "extraordinär" aktivitet under 1998 och blir så även 2000.

För 1999 redovisas några nya tävlingsaktiviteter, bl.a. senior-NM.

Interimsskulder belastar TK med 20 560 kr (FIDE).

För SM-tävlingarna 2000 i Örebro budgeteras en extraordinär satsning med 100 tkr.

Not 13 - Utbildningskommittén

Lokalt aktivitetsstöd har utgått med 30 kr/aktivitet. Utbetalt belopp motsvarar ca 25 000 aktiviteter mot budgeterat 24 000. För 2000 beräknas budgeten efter 35 kr/aktivitet enligt CS-beslut 2000-01-29.

I övrigt stöd utgick under 1996 övergångsvis ett bidrag till DF med belopp motsvarande hälften av medlemsavgifterna för juniorer. Motsvarande kostnad budgeterades varken för 1997 eller 1998. Vid kongressen 1998 beslöts att 5-kronan skulle gälla för såväl 1997 som 1998 och utbetalas under 1998. Motsvarande budgeterades för 1999 (60 tkr).

I fråga om kurser och läger har kommittén under 1999 underskridit budget med ca 100 tkr. Bl a har någon distriktsledarkurs inte genomförts.

Not 14 - Extraordinära intäkter

Som framgår under Not 1 c) redovisas BingoLotto numera i sin helhet som ordinarie intäkt.

Balansräkningen

Not 15 - Interimsfordringar/Upplupna intäkter

	1996-12-31	1997-12-31	1998-12-31	1999-12-31
Interimsfordringar/Upplupna intäkter, summa	93 764	103 978	102 951	79 220
Förutbetalda kostnader	12 915	15 697	23 657	11 607
Upplupen ränta, obligation (generar 102 500 kr/år)	34 166	33 882	33 882	33 882
Upplupet lönebidrag	46 683	42 714	36 612	27 131
SSKK - Upplupna intäkter		11 685	8 800	6 600

Not 16 - Varulager

Inneliggande lager på SSF:s kansli samt TfS lager av äldre tidskriftsårgångar samt lösexemplar tas av försiktighetskäl inte upp till något värde. Motsvarande synsätt gäller för SSKK:s lager.

Not 17 - Finansiella instrument

	Nom. värde	Bokf. värde
Privatobl. Stadshypotek 5503, 1995/2000, 10,25 %	1 000 000	1 000 000
Premieobligationer 1997:1, 100 st à 1 000 kr; serie nr 2726, ordningsnr 401-500 (inköpt 1997)	100 000	100 000
Vinster: 1997 = x kr; 1998 = 2 400 kr; 1999 = 2 400 kr		
Premieobligationer 1999:2, 200 st à 2 000 kr; serie nr 94, ordningsnr 1601-1800 (inköpt 1999)	400 000	400 000

Not 18 - Inventarier

	1995-12-31	1996-12-31	1997-12-31	1998-12-31	1999-12-31
Anskaffningsvärde	199 665	199 665	461 900	469 463	516 438
- varav SSKK			211 529	211 529	224 654
Ackumulerad avskrivning, 20 %	-157 140	-174 827	-408 934	-426 789	-454 038
- varav SSKK			-211 528	-211 528	-214 154
Bokfört värde	42 525	24 838	52 966	42 674	62 400
- varav SSKK			1	1	10 500

Not 19 - Kortfristiga skulder

	1995-12-31	1996-12-31	1997-12-31	1998-12-31	1999-12-31
<i>Interimsskulder/Upplupna kostnader</i>	516 804	789 859	660 759	582 057	798 503
Lokalt aktivitetsstöd, höstaktiviteter	322 500	370 200	355 000	325 370	351 285
Allsvenska serien, vårsäsong	40 000	45 000	50 000	53 650	133 153
Revision	45 000	45 000	20 000	20 000	20 000
Redovisning			30 000	30 000	30 000
Trycksaker	20 000	25 000	25 000	25 000	35 000
Kopiator	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Diverse administrativa kostnader	0	25 125	10 000	7 483	4 237
Svenska Cupen		122 660	0	0	0
Lag-EM 1999, Georgien					37 675
Övriga tävlingar m.m.	4 808	30 000	54 100	2 250	30 000
– Schack-Fyran			23 500	2 250	0
– Hallsberg			30 000	0	30 000
– Rilton Cup 1997/98			600	0	0
Nordiska SF	10 000	0	0	0	0
Dansk SU					10 111
FIDE		20 410	30 000	30 000	58 344
– varav TK (tävlingsskommittén)					20 560
Arnold J. Eikrems Minnesfond	10 000	-	-	-	-
AMF	154	0	0	0	0
ITPK och SPP		1 952	0	0	0
Semesterlöner	34 203	38 717	39 975	40 383	41 646
Sociala avgifter	25 139	40 795	31 684	32 921	32 052
Förutbetalda prenumerationer m.m.	171 781	155 820	389 638	291 075	309 919
PK - Prenumerationer			198 146	88 937	115 100
SSKK - Medlemsavgifter			91 000	108 420	106 080
SSKK - Ständiga medlemmar			73 525	68 751	63 022
SSKK - Startavgifter			5 000	3 000	3 750
SSKK - AE Axelssons Memorial			21 967	21 967	21 967

Not 20 - Reserveringar

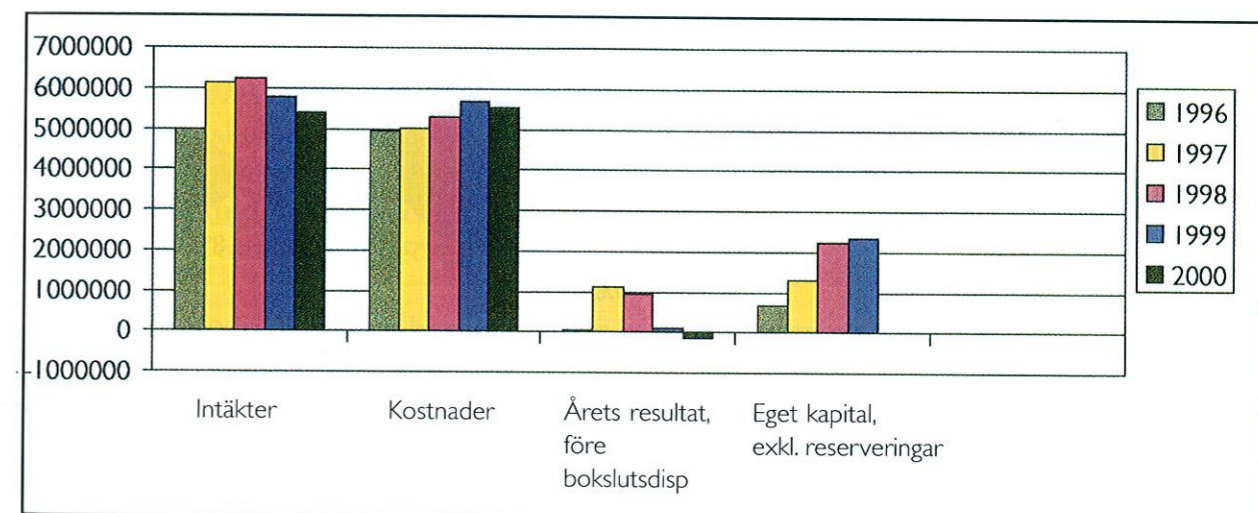
	1995-12-31	1996-12-31	1997-12-31	1998-12-31	1999-12-31
<i>Periodiseringskonto, summa</i>	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000	826 689
Utveckling 2000	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000	826 689

Per 1999-12-31 föreligger CS-beslut om ianspråktagande av medel från Utveckling 2000 med 406 tkr. Vid CS-sammanträdet 2000-04-15 tillkom ytterligare 200 tkr; varefter 606 tkr är in-tecknat. Detta avser 12 av hittills inkomna 30 ansökningar. Av reserveringen, 1 mkr, återstår sålunda 394 tkr.

Per 1999-12-31 har faktiskt nyttjats 173 311 kr - se under kommittéspecifikationerna - vilket genom omföring från reserveringen och intäktsföring hos berörd kommitté balanserat kostnadsförda belopp.

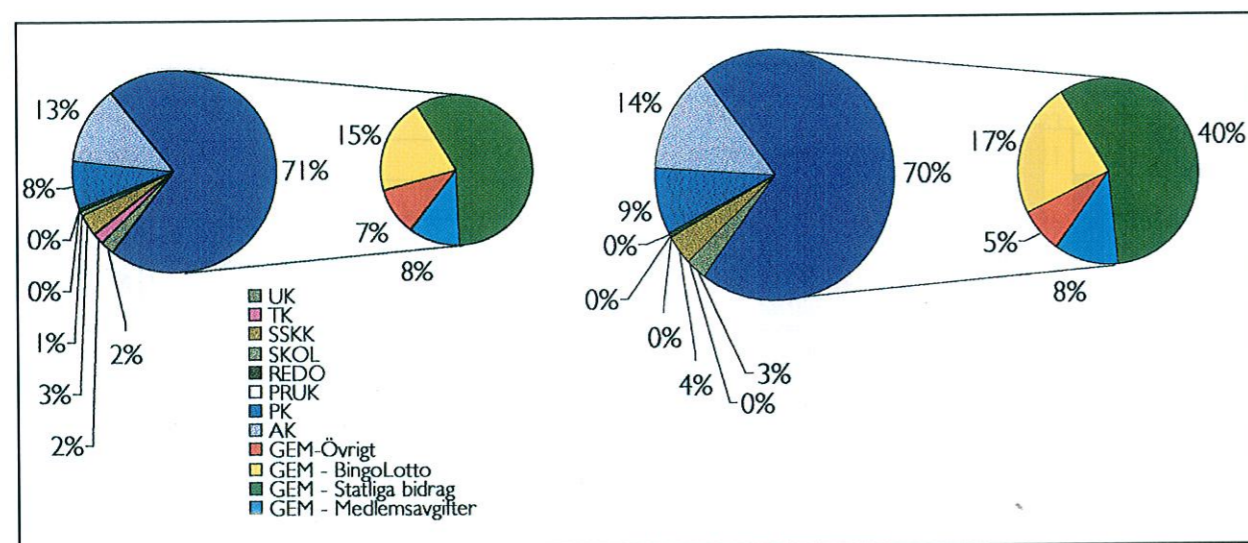
Sveriges Schackförbund

Intäkter – Kostnader – Resultat – Eget kapital 1996–1999 samt Budget 2000

Sveriges Schackförbund

Intäkter – Procentuell fördelning 1999 samt Budget 2000

Revisionsberättelse

Till kongressen i Sveriges Schackförbund Orgnr: 802002-9347

Vi har granskat årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning i Sveriges Schackförbund för år 1999. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innebär att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med förbundets stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Styrelsens medlemmar har enligt vår bedömning inte handlat i strid med förbundets stadgar.

Norrköping den 26 april 2000

Sverker Thulin
Auktoriserad revisor

Roger Björkholm
Auktoriserad revisor

SSF:s stadgar

Antagna av kongressen i Karlskrona 1983-07-09.
Reviderade av kongressen i Linköping 1984-07-07, § 9.
Reviderade av kongressen i Uppsala 1985-07-06, § 20.
Reviderade av kongressen i Sundsvall 1989-07-08, §§ 17, 18, 22 och 26.
Reviderade av kongressen i Borlänge 1992-07-11, §§ 29 och 30.
Reviderade av kongressen i Lindsberg 1993-07-10, § 22.
Reviderade av kongressen i Borlänge 1995-07-08, §§ 9-12, 14, 17, 22 och 26.
Reviderade av kongressen i Lidköping 1996-07-06, §§ 7, 14, 17, och 21-25.

Förkortningar som används i stadgarna:

AU = arbetsutskottet
CS = centralstyrelsen
DF = distriktsförbund
FIDE = världsschackförbundet

Kap I. NAMN, SÄTE OCH ÄNDAMÅL

§ 1
Sveriges Schackförbund, i fortsättningen kallat förbundet, är en sammanslutning av distriktsförbunden i Sverige. Förbundet är anslutet till FIDE.

§ 2
Förbundet har sitt säte där kansliet är beläget och är en av staten erkänd riksorganisation.

§ 3
Förbundets uppgift är

- att leda schacklivet i Sverige och företräda svenskt schack gentemot utlandet,
- att tillvarata spelares, föreningars och distriktsförbunds intresse,
- att utfärda bestämmelser för och organisera förbundets tävlingar samt
- att i övrigt främja schackspelet.

Kap II. MEDLEMSKAP

§ 4
Medlemmar i förbundet är distriktsförbunden och särskilda medlemmar.

§ 5
Schackföreningar som tillhör DF är därigenom också medlemmar i förbundet. Föreningarnas enskilda medlemmar är tillika medlemmar i förbundet.

§ 6
Distriktsförbund och föreningar har egna stadgar och får fritt ordna sina angelägenheter, om dessa inte strider mot förbundets syften och verksamhet. DF:s område fastställs av CS.

§ 7 Hedersledamot och särskild medlem
a Till hedersledamot av förbundet kan på förslag av CS och efter beslut av kongressen kallas person som gjort det svenska schacklivet synnerliga tjänster. Fråga härom behöver CS inte delge DF före kongressen. Utdelande av förtjänsttecken och liknande beslutas av CS.

b Specialsammanslutning för schack kan av CS antagas till särskild medlem av förbundet. Avgiften för sådant medlemskap samt de villkor i övrigt som skall gälla för medlemskapet bestäms av CS.

§ 8 Medlemsmatrikel och medlemsavgift
Förening skall föra aktuell medlemsmatrikel. Av kongressen fastställda medlemsavgifter insänds till respektive DF för vidarebefordran till förbundet.

§ 9 Medlemsrapportering
Varje förening skall snarast efter varje kalenderårsskifte eller vid tidpunkt som DF bestämmer, till respektive DF dels lämna uppgifter om antalet medlemmar vid utgången av föregående verksamhetsår dels erlagga föreskrivna medlemsavgifter. Uppgiften skall även innehålla medlemmarnas namn, födelsetid samt adress.

De uppgifter DF erhållit skall vara SSF:s kansli tillhanda senast den 28 februari samt medlemsavgifterna senast den 31 mars. DF skall snarast, dock senast en månad, efter respektive DF:s kongress sända en verksamhetsberättelse till SSF:s kansli. Den skall innehålla uppgift DF:s totala antal medlemmar.

Det åligger DF att tillse att föreningarnas medlemsregistrering sker i så god tid att redovisningen till SSF:s kansli kan ske inom föreskriven tid.

Medlemsrapportering m m, som icke sker i överensstämmelse med ovanstående, kan resultera i disciplinära påföljder enligt § 10.

DISCIPLINÄRA ÅTGÄRDER Varning, avstängning och uteslutning

§ 10
Enskild medlem, förening eller DF, som bryter mot förbundets stadgar eller tävlingsbestämmelser, ej i tid uppfyller sina ekonomiska förpliktelser m m mot förbundet eller på annat sätt agerar till skada för svenskt schack, kan av CS eller dess kommittéer ådömas avgifter, tilldelas varning eller avstängas på viss tid. Beslut av kommittén kan överklagas till CS. Beslut i av CS behandlade ärenden kan överklagas till kongressen.

§ 11
Beslut om uteslutning fattas av kongressen på förslag av CS.

§ 12
Beslut om andra påföljder än avgifter skall motiveras samt preciseras till sin innebörd. Varning gäller under ett år om inte annat beslutas. Ny förseelse under beslutad varningstid bedöms strängare.

Kap III. ORGAN

§ 13
Förbundets organ är kongressen och CS. Valbar till förtroendeuppdrag i förbundet är envar enskild medlem i den mån inte annat framgår av dessa stadgar. Anställd befattningshavare inom förbundet är dock ej valbar.

Centralstyrelse, arbetsutskott och särskilda CS-organ

§ 14 Centralstyrelse
a Förbundets angelägenheter förvaltas av CS som företräder förbundet i alla avseenden om inte annat föreskrivs i dessa stadgar.

b CS består av ordförande och tolv övriga ledamöter. Ordförandens mandattid är ett år och övriga ledamöters två år. Halva antalet väljs varje år. CS utser inom sig vice ordförande och övriga funktionärer. Till sekreterare, skattmästare och representant i FIDE får dock utses person som icke tillhör CS.

§ 15
CS är beslutsför när minst hälften av ledamöterna är närvarande. Varje ledamot har en röst. Beslut fattas med enkel röstövertikt. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

§ 16
CS skall bland sina ledamöter utse ett arbetsutskott att förvalta löpande angelägenheter samt bereda CS-ärenden. CS fastställer instruktion för arbetsutskottet.

§ 17 Kommittéer och särskilda organ
CS kan vid behov för angelägenheter som kräver särskild förvaltning utse kommittéer eller andra särskilda organ. CS kan uppdra åt kommitté, särskilt organ eller funktionär att på CS vägnar besluta i vissa grupper av ärenden vilka anges i instruktion eller särskilt beslut. Beslut som har fattats med stöd av sådant uppdrag skall genast anmälas till CS. CS kan när som helst återkalla lämnat uppdrag.

§ 18 Årsredovisning och revisorer
a Förbundets räkenskapsår är 1 januari – 31 december.

b Senast 30 april skall CS årsberättelse överlämnas till revisorerna, som har att avge berättelse därom inom tre veckor.

KONGRESSEN

§ 19
Kongressen är förbundets högsta organ. Samtliga beslut som fattas i andra organ inom förbundet kan prövas av kongressen.

§ 20 Ordinarie kongress
Ordinarie kongress hålls årligen på tid och plats som CS beslutar, som regel i samband med förbundets mästerskapstävlingar.

Kallelse till kongress utsänds till DF senast sex veckor före kongressen.

§ 21
Kongressen består av ombud för DF. Även enskild medlem har närvaro- och yttranderätt. Varje ombud har en röst.

§ 21

Kongressen består av ombud för DF. Även enskild medlem har närvaro- och yttranderätt. Varje ombud har en röst.

Distriktsförbund får sända ombud i förhållande till medlemsantalet. Antalet ombud från varje DF bestäms i förhållande till medlemsantalet så att DF med 1.000 medlemmar eller därunder får utse högst 1 ombud, 1.001 – 2.000 medlemmar: får utse 2 ombud, 2.001 – 3.000 medlemmar: får utse 3 ombud, 3.001 – 4.000 medlemmar: får utse 4 ombud, 4.001 – 6.000 medlemmar: får utse 5 ombud, 6.001 – 8.000 medlemmar: får utse 6 ombud, 8.001 – 10.000 medlemmar: får utse 7 ombud, 10.001 – 12.000 medlemmar: får utse 8 ombud, 12.001 – 17.000 medlemmar: får utse 9 ombud, mer än 17.000 medlemmar: får utse 10 ombud, samt därutöver ytterligare högst ett ombud för varje femtusental medlemmar över 22.000.

Ombud skall förete fullmakt från DF och får bara företräda ett DF. Ledamot av CS får icke vara ombud.

Kongressen är beslutsför med det antal ombud som infunnit sig.

Ombud får medelst fullmakt från sitt DF representera högst det antal ombud som DF enligt tredje stycket ovan är berättigat till.

Beslut fattas, utom i ärende som avser §§ 29 och 30, med enkel röstövertikt. Vid lika röstetal avslås förslaget.

§ 22 Obligatoriska ärenden vid ordinarie kongress

1. Val av ordförande vid kongressen
2. Frågan stadgeenlig kallelse
3. Fastställandet av dagordningen
4. Justering av röstlängd
5. Val av två justeringmän att jämte ordförande justera protokollet.
6. Protokoll från föregående kongress
7. CS verksamhetsberättelse med resultat- och balansräkning
8. Revisionsberättelse
9. Fråga om fastställande av resultat- och balansräkning samt om ansvarsfrihet för CS:s ledamöter
10. Propositioner och motioner
11. Verksamhetsplan och budget
12. Medlemsavgifter till förbundet
13. Val av ordförande i CS jämte övriga ledamöter
14. Val av två revisorer och två revisorsuppleanter
15. Fastställande av antal ledamöter i valberedningen samt val av valberedningen och sammankallande i denna

Anmärkning till moment 14:

Av de ordinarie revisorerna ska en vara auktoriserad.

Anmärkning till moment 15

Valberedningen skall bestå av tre till fem ledamöter.

Valberedningens uppgift är att lämna förslag vid val enligt moment 13-14.

Valberedningens förslag bilägges kallelsen till kongressen. Eventuella motförslag skall vara SSF:s kansli tillhanda senast två veckor före kongressen för att omgående tillställas anmälda kongressombud.

§ 23 Valprocedur

Erhåller vid val av en person fler än två kandidater röster väljs den som får absolut majoritet. I annat fall måste ett särskilt val äga rum mellan de två kandidater som uppnår högsta röstetal. Vid lika röstetal avgör lottning.

Vid val av flera personer förklaras de valda som uppnår högsta röstetal. Vid lika röstetal avgör lottning.

Personval skall ske genom sluten omröstning, om något ombud så begär.

§ 24 Propositioner

Fråga som CS önskar hänskjuta till kongressen skall delges DF senast sex veckor före kongressen.

§ 25 Motioner

Motionsrätt till kongressen tillkommer DF och föreningar.

Motion skall inges till CS för 1 april.

CS skall tillställa DF yttrande över inkomna motioner senast sex veckor före kongressen.

§ 26 Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelse skall vara DF tillhanda senast sex veckor före kongressen.

§ 27 Extra kongress

Extra kongress inkallas av CS vid behov eller när minst tre DF som representerar minst 25 procent av det totala antalet enskilda medlemmar begär detta för uppgivet ändamål. Har en sådan begäran inkommit skall CS föranstalta om extra kongress att avhållas inom två månader.

Inträffar ordinarie kongress inom fyra månader från det begäran inkom får CS istället hänskjuta frågan till behandling på ordinarie kongress.

Kallelse skall utsändas minst två veckor före kongressen och innehålla uppgift om vilka ärenden som skall behandlas. Har DF påkallat kongressen skall CS yttrande i saken bifogas kallelsen.

I övrigt gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om ordinarie kongress.

Kap IV. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

§ 28 Tävlingsbestämmelser

För förbundets tävlingar gäller särskilt utfärdade tävlingsbestämmelser för Sveriges Schackförbund. Tvister vid förbundets tävlingar avgörs av tävlingsledningen. Part som icke åtnöjes med dess beslut äger hänskjuta tvisten till CS. CS skall även pröva av DF avgjord tävlingstvist som i behörig ordning överklagats till förbundet.

§ 29 Stadgeändring

För ändring av dessa stadgar krävs beslut vid kongressen med minst 2/3 röstövertikt bland de ombud som närvarande vid omröstningen.

§ 30 Upplösning

För upplösning av förbundet krävs beslut med minst 2/3 röstövertikt bland de ombud som är närvarande vid omröstningen, vid två på varandra följande kongresser. En av kongresserna skall vara ordinarie kongress. Om förbundets upplösning beslutas skall kongressen även besluta hur förbundets tillgångar skall disponeras.

Hedersledamöter, kongressorter mm

FIDE-PRESIDENTER

Alexander Reub, Nederländerna, 1924-49
 Folke Rogard, Sverige, 1949-70
 Machgielis (Max) Euwe, Nederländerna, 1970-78
 Fridrik Olafsson, Island, 1978-82
 Florencio Campomanes, Filippinerna, 1982-1995
 Kirsan Iljumsjinov, Ryssland, 1995-

SSFs FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Ludvig Collijn, Stockholm, 1917-39
 Erik Olson, Göteborg, 1940-47
 Folke Rogard, Stockholm, 1947-64
 Nils Grenander, Göteborg, 1964-65
 Nils Kellgren, Stockholm, 1965-69
 Birger Öhman, Stockholm, 1969-77
 Christer Wänéus, Norrköping, 1977-99
 Ingvar Carlsson, Linköping, 2000-

SSFs Hedersledamöter

1917 Robert Sahlberg, Stockholm, † 1922
 1918 Alfred Arnell, Göteborg, † 1922
 1922 Martin Anderson, Göteborg, † 1929
 1927 Fritz Englund, Stockholm, † 1933
 1930 Herman Jonsson, Partille, † 1936
 1930 Johan A Ros, Boden/Uppsala, † 1937
 1930 Joel Fridlitzius, Skara, † 1963
 1934 Anders O Andersson, Lund, † 1948
 1938 Gustaf Nyholm, Stockholm, † 1957
 1938 Alexander Rueb, Haag, † 1959
 (FIDEs grundare)
 1947 Erik Olson, Göteborg, † 1966
 (även kallad till hedersordförande 1964)
 1958 Gustaf Collijn, Stockholm, † 1968
 1958 Gösta Stolz, Stockholm, † 1963
 1958 Fritz Andersson, Halmstad, † 1963
 1964 Folke Rogard, Stockholm, † 1973
 (även kallad till hedersordförande 1964)
 1969 Jakob Ekelund, Örebro, † 1975
 1976 Erik Lundin, Stockholm, † 1988
 1978 Kristian Sköld, Stockholm, † 1988
 1984 Bengt Ekenberg, Helsingborg, † 1986
 1986 Sven Carlsson, Västerås, † 1987
 1988 Sören Björnlert, Boxholm
 1988 Rolf Littorin, Stockholm
 1989 Karl-Erland Gannholm, Burs, † 1999
 1991 Lars Bäckström, Stockholm, † 1993
 1991 Carl-Axel Ericsson, Stockholm
 1991 Alexander Hildebrand, Uppsala, † 1999
 1991 Jean Mörby, Lidköping, † 1999
 1992 Rune Emanuelsson, Skara
 1992 Arne Nyberg, Hallsberg

1994 Stig Jonasson, Uppsala
 1995 Henry Andersson, Stockholm, † 1996
 1995 Erik Larsson, Dösjöbro
 1997 Ulf Andersson, Arboga
 1998 Ove Attefall, Haparanda

Kongress-SM-orter (antal starter)

1917 Stockholm (62)	1959 Västerås (507)
1918 Göteborg (60)	1960 Kiruna (296)
1919 Malmö (67)	1961 Avesta (499)
1920 Eskilstuna (71)	1962 Örnsköldsvik (484)
1921 Jönköping (66)	1963 Karlskrona (608)
1922 Gävle (43)	1964 Göteborg (723)
1923 Uppsala (60)	1965 Falköping (639)
1924 Norrköping (80)	1966 Malmö (680)
1925 Trollhättan (73)	1967 Stockholm (732)
1926 Karlstad (60)	1968 Norrköping (634)
1927 Örebro (74)	1969 Sundsvall (661)
1928 Helsingborg (55)	1970 Nässjö (780)
1929 Västerås (67)	1971 Eskilstuna (835)
1930 Luleå (36)	1972 Skellefteå (702)
1931 Uddevalla (60)	1973 Bollnäs (1011)
1932 Karlskrona (60)	1974 Lund (1105)
1933 Lund (60)	1975 Göteborg (1066)
1934 Falun (91)	1976 Motala (1082)
1935 Härnösand (75)	1977 Stockholm (1126)
1936 Borås (86)	1978 Degerfors (924)
1937 Stockholm (87)	1979 Borås (1082)
1938 Kalmar (82)	1980 Luleå (830)
1939 Alingsås (88)	1981 Ystad (865)
1940 Stockholm (-)*	1982 Gävle (950)
1941 Göteborg (133)	1983 Karlskrona (945)
1942 Östersund (95)	1984 Linköping (957)
1943 Malmö (142)	1985 Uppsala (1028)
1944 Lidköping (168)	1986 Malmö (994)
1945 Visby (178)	1987 Stockholm (1017)
1946 Motala (267)	1988 Norrköping (949)
1947 Stockholm (308)	1989 Sundsvall (854)
1948 Sundsvall (215)	1990 Göteborg (980)
1949 Eskilstuna (312)	1991 Helsingborg (925)
1950 Kristianstad (315)	1992 Borlänge (812)
1951 Halmstad (343)	1993 Lindesberg (852)
1952 Halland (214)	1994 Haparanda (705)
1953 Örebro (375)	1995 Borlänge (842)
1954 Helsingborg (245)	1996 Lidköping (862)
1955 Södertälje (355)	1997 Stockholm (759)
1956 Borås (444)	1998 Ronneby (719)
1957 Stockholm (436)	1999 Lidköping (700)
1958 Växjö (404)	2000 Örebro

* Enbart kongress, inga tävlingar

Sveriges Schackförbunds förtroendevalda centralstyrelse

	Christer Wänéus ordf. i Centralstyrelsen t o m 1999-12-31 Garvaregatan 18 B 602 21 Norrköping 011-16 55 59 Invald i CS 1977		Ingvar Carlsson ordf. i Centralstyrelsen fr o m 2000-01-01 och tillika ordf i Arbetsutskottet (AU) Allmogeatan 44 583 33 Linköping 013-21 31 21 Invald i CS 1992
	Göran Ohlson Vice ordförande i Centralstyrelsen ledamot i Arbetsutskottet och ordf. i Allsvenska kommittén Kungsgatan 36A IV tr 702 24 Örebro 019-13 00 30 070-533 85 98 Invald i CS 1986		Sven-Olof Andersson Skattmästare och ledamot i Arbets- utskottet Beckasinvägen 9 831 62 Östersund 063-12 60 62 Invald i CS 1989
	Björn Ansner ordf. i Tävlingskommittén och förbunds- kapten samt ledamot i Arbetsutskottet Spångatan 18 E 211 44 Malmö 040-30 71 01 Invald i CS 1995		Mats Eriksson ordf. i Utbildningskommittén 00-01-01 Pärt-Antons gata 53 426 79 Västra Frölunda 031-24 47 45 Invald i CS 1996
	Johan Sigeman ordf. i REDO fr o m 00-01-01 Källarekroken 64 226 47 Lund 046-18 44 53 040-665 55 00 A Invald i CS 1999		Per Hultin ordf. i Skolschackskommittén Björnstigen 101, 3 tr. 170 72 Solna 08-85 83 89 070-818 42 47 Invald i CS 1998
	Per Söderberg ordf. i SSKK Holbergsgatan 72 168 49 Bromma 08-87 93 31 08-580 846 88 A Invald i CS 1999		Sigvard Olsson ordf. i projekt- och utvecklingskommittén Rönnebergavägen 31 A 241 34 Eslöv 0413-178 44 Invald i CS 1996
	Jonas Burman Tegsvägen 4 A 904 33 Umeå 090-13 51 18 070-346 44 47 Invald i CS 1997		Magnus Filipsson Aggaredsvägen 2 310 40 Harplinge 035-504 92 Invald i CS 1996
	Eva Jiretorn S:t Eriksgatan 57 ö.g.n.b 112 34 Stockholm 08-650 09 08 Invald i CS 1997		Kaj Engström Klintvägen 347 B 973 32 Luleå 0920-700 73 0920-105 41 Invald i CS vid Kongressen 1999 med tjänstgöring fr o m 00-01-01

Valberedningen: 3 ledamöter valda till Kongressen 2000, har bestått av Ove Attefall, Haparanda, sammankallande samt Sten Broddefalk, Västervik och Roland Andersson, Söderåkra.

Sveriges Schackförbunds kalender

Uppdaterad 2000-04-19

maj 2000

5-7	Svenska cupen, final	Örebro
6-7	Skollags-SM, semifinaler	Vännäs, Bjursås, Norrköping, Lund
13	Schackfyran, final	Norrtälje
20-21	Kadettallsvenskan, kval	Hägersten, Malmö
27-28	Skollags-SM, final	Borås

juni

19-22	Sommarläger	Flämslätt
-------	-------------	-----------

juli

1-16	SM	Örebro
7-8	Cs-möte	Örebro
8	Sveriges Schackförbunds kongress	Örebro

augusti

18-20	Kadettallsvenskan, final	?
-------	--------------------------	---

September

8-9	Tränarskola	Mellansverige
9-10	Ungdomsledarkurs	Mellansverige
9-10	Framtidskonferens distrikt & klubbar	Mellansverige
22-24	Skol-SM	Eskilstuna

oktober

13-15	Elitserien 1-3	Luleå
22	Allsvenskan I	

november

10-12	Juniorallsvenskan, div. I	Obs! ändrat!
11-12	Juniorallsvenskan, div. II	Obs! ändrat!
18-19	Elitserien 4/Allsvenskan 2	Obs! ändrat!

december

9-10	Elitserien 5/Allsvenskan 3	Obs! ändrat!
------	----------------------------	--------------

Till sist...

Att vid millenniumskiftet få vara samordnare och ansvarig för Sveriges Schackförbunds extra omfattande verksamhetsberättelse för 1999 har varit ett hedrande och stimulerande uppdrag.

Många bilder, mycket text och floder av resultatuppgifter har under resans relativt korta gång blivit bortredigerade av utrymmesskäl. Den prioriteringen har varit svår, och finns säkert synpunkter på, men någon måste dra gränsen någonstans. Ambitionen har varit, förutom att redovisa verksamheten i detalj för 1999, att teckna en bild av svenskt schacks utveckling under 1900-talet i koncentrerad form och inom ett rimligt sidantal.

Målsättningen har också varit att även den icke schackkunnige skall kunna ha viss behållning av att studera de 80 sidorna, i syfte att allmänhetens intresse för schack ytterligare breddas och stärks.

Förutom sedvanligt stöd från kollegerna i centralstyrelsen och kommittéerna inom sina respektive ansvarsområden för 1999, har Tidskrift för Schack:s redaktör Bo Plato varit till ovärderlig hjälp. Hans egna enorma kunskaper om schack i allmänhet och svenskt schack i synnerhet som i sig skulle kunna fylla många bokvolymers borde, i kombination med TFS:s 106-åriga arkiv som han också förvaltar, användas för någon lämplig utgåva inom en inte alltför avlägsen framtid vilket med säkerhet skulle gagna både schackets historiska bevarande och dess utveckling i framtiden.

Denna verksamhetsberättelse kommer att distribueras till många schackledare landet runt en knapp månad före Kongress-SM 2000 och därför känns det lämpligt att som Örebroare, och på Sveriges Schackförbunds vägnar, här samtidigt hälsa alla välkomna till millenniets första SM-stad.

Överledare vid SM i Örebro
1-16 juli 2000

Göran Ohlson
SSF:s v. ordf.